

dere p̄positionē / genus cōiungūt: vt de primo mane venio. Jā
 em̄ nō videtur iungi ei parti orationis que est mane sed que ē
 primo. Nec seruius; Vt Sergius sup̄ Donatū dicit. Cū
 est illud apud Plautū: a primo mane vsq; ad vesperū: modo
 mane nomē est: hoc mane huius manis: hoc mane. Nā si aduer
 bium esset, nec genus reciperet, nec p̄positioni adiungeret; Bon
 num sero: hic etiā nota maledicta nris (si credimus eru dicit) ve
 ris: bonū sero bona vespera: valeret em̄ tantū, id est bonū tar
 deryt dicit Perotus: Sed potius forsitan bonum serum dicen
 dum est; vt Titus Livius: erat iam, diei serum; vel dicemus,
 quietam noctem vel simile.

Arithmetica dicendū est, nō arismetica: vt indocti dicūt.
arithmos em̄ gr̄ce, numerus latine dicit: Jnde arithmetica:
 Indocti autē dicunt, arismetica, ab areis, id ē virtus, qd̄ falsū ē.
 Are em̄ areos, mars dicitur, vt areopagus: re te autē virtus
 dicitur, non are.

Algorithmus, non algorismus.

Apotheca, cū th aspirato, scribendū, significat p̄rie, reposito
 riū vini, sic horreū frumētī. Teu. wein keller: Plinius, vina in
 apothecis cāis ortu mutant / postea q̄ restitunt sibi: Et Lice
 ro in philippicis, apothecas vini obicit antonio: Dicunt igi
 tur apothecē in quibus vinū z seruat z vendit. Alpianus, ff.
 de fundo in structo legato: Vina etiā que in apothecis sūt, nō
 cedent zc. Plinius, apothecis fuisse, z diffundi solita vina. An
 no sexcentesimo tertio vrbis apparet: Nostri igiŕ vehementer
 vt in alijs etiā errant: qui vocant sine omni ratōe z auctori
 te apothecam, pharmacothecam: vbi venales herbe, z medica
 menta, c̄ponūtur, ad quā medici suas (vt ita dicā) receptas scri
 buntque medicamentaria, vel pharmacotheca, dicit quasi repo
 sitorū medicamentoz. θηκη em̄ locus vel repositoriū est, z φαρ
 μακία medicamentū. Jnde medicamentari: vt gr̄ce pharmaco
 phola penult. lōga, dicitur: qui vulgo apothecarius, vocatur.

Acolythus cū, t̄xili, z th aspirato, scribendum est: qui aliter
 scribit errat, dicit autē ακολυθος acolythus vt dicit Joŕhes Cra
 stonus: obsequēs assecutor: vel mīstrans, z d̄r ab ακολυθεω

Thera.
 Pharmacia.

De abusione lingue

id est sequor: vnde et distinctōne vicesima p̄tia. Dicit Acolythi
grece latine ceroferrarij dicitur, a depozandis cereis, qm̄ legē
dū est eu angelū. Item distinctōe vicesima tertia: Acolythus
(inquit accipiat ceroferrariū cum cereo, vt sciat se esse ad accēden
da lumina mācipari: vbi ceroferrariū accipit pro eo instrumen
to q̄ cereus fixus cōtinet̄.

Amabo interiectio blandientis, non corripit mediā, ad dis
ferentiā verbi amabo futuri tempis: vt plures litteratores di
cunt, sed sequit naturam sui verbi: vt dicit Sulpicius de quans
titate, hoc te docebit Lattullus ad ipsitillam

Amabo: mea dulcis ipsitilla, mee delicie mei lepores;

Ahenū vel hot gellius libro. ij. noctiū atticā scribit) **Ahenū** p
aspirationem, more veteruz: vt firmitas et vigor vocis, qm̄ q̄bus
dam neruis additis, intendere: est vas in quo aqua calefieri
consuevit, Teu. kessel. Quod dicūt, caldariū. Virgi. primo ge
orgi. Et folijs vndam tepidi despumat aheni. Quāuis calda
rium hot dicit Simpontinus pontifex, sit in balneis vas, ex q̄
aqua calida hauritur: et calefit et tepidariū vbi tepida aq̄ bau
rit: et frigidariū vbi frigida, hoc docet victrunus, cū scribit faci
enda esse enea supra hypocaustinria: caldariū tepidariū frigi
dariū. Errat autē hic Helstor Dionysius, qui dicit, genum ē va
sis genus, alias cacabus vocitatū: Nam cacabus (licet nō mul
tū) differt tamē ab geno: ē em̄ teste Varrōe: vas in q̄ pulmēta
riū coquit Teu. psām: deducit q̄ a sono dū feruet: Quā diffe
rentiā Paulus iuriscōsultus eū docuisset dicens: nō multū in
terest inter, cacabū, et ahenū, qd̄ supra focum pendet: hoc aq̄ ad
potandū calefit, in illis pulmentariū coquit: Errant rursus q̄
dicunt Lacabus teu. lachel: vt mō dictū ē, sed significat psām
Uñ Hieronymus paralympomenon li. ij. capi. xxxv. pacificas ve
ro hostias coxerūt in lebetis: et cacabis et ollis. Et interdū caca
bi sunt argenti, vt Pompeius. s. ff. de auro et argento c̄. Larte
si cacabos argenteos habebat c̄.

Altercor aris, deponē tale vel alterco teste Prisciano, est cons
tendere vel iurgari: vnde ex mimis publi; vt testis est, Anlus
gellius o. libro. xvi. habetur: nūmū altercando veritas amittitur
Inde altercatio teste Pompeio est iurgatio: Lape ne dicas al

panne

Cacabus
Ahenū

tricar, sicut plurimi et male.

Anser, quod significet horii est: comprehedit enim utrumque serui sub uno articulo: ut passer et aquila: vnde Plinius l. x. que ex feris mitigent, non percipere: ut anser et. **A**uca autem latinum non est: Sed anas anatis media breuis, breui pronuntiandum est, teuto, passerent. **U**n ruffus festus, latipedeque anate cernes, excedere ponto. Et **I**acer, de virtutibus herbarum. Anseris autem anatis mixta pinguedine turri: auis est nota. **M**arcialis videtur produxisse Et anatis habetas vropigium macre.

Annona dicitur quicquid uno anno colligitur ex pedibus: siue sit filigo siue anena: siue fenum, aut cordum, Teuto: embt, vel aliquid simile: immo annona omnium obsoniorum est, ut idonei auctores prodiderunt: immo et Suetonius in vita **L**iberii, annonam piscium intellexit.

De accentu quarundam dictionum:

Aliqui tradit Priscianus et eum secutus Sulpicius verulanus Pomplius et quidam alii acui debere in antepenultima syllaba, quodam vix sit, **L**aurentius valla linquit in dubio: Ego autem dico, aliquando penultimam debere acui, non antepenultimam: animatus vno auctore **A**u. gelli, in lib. septimo, septimo capite: qui sic inquit, Nam igitur in his vocibus, s. adpotus, adprime, vel apprime, quas non acui dicimus: ea causa est: quod syllaba insequitur natura longior, que non ferme patitur acui priorem in vocabulis syllabarum plurium quam duarum: Et ita etiam dicit **Q**uintilianus in primo libro institutionum, Euenit ut metri conditio mutet accentum, ut pecudes piteces volucres: Nam volucres, media acuta, legatur: quia et si natura breuis, tamen positione longa est. **E**t quibus **Q**uintiliani verbis liquido colligitur ipsum vel accentum cum syllaba nolle pugnare: sed semper syllabe et metro obsequi et. **Q**uod si **A**nulus gellius (Cui multo plus tribuo quam Prisciano, de quo gellio dicit sanctus Augustinus, in libro de ciuitate dei nono: Bellius vir elegantissimi eloqui, et multarum facunde scientie et, dicit contra Prisciani auctoritatem) Et si militer animi poetere, **A**pprime non primam sed mediam debere acui, ex quo primam sequitur media natura longior: quid pu-

De abusione lingue

tandum in aliquādo: Ubi antepenultima breuis Penultima
omino longa hac p̄suasione inductus credo melius dici, alia
quādo, penultima acuta: Sicut eadē ratio credo, nimirū, penul-
tima acui debere: ubi eodē mō contrariū dicit Priscian⁹: Adē
tamē gellius lib. supra allegato, dicit affatim, .i. admodū, adpro-
bas, admodū in prima acui debere: qđ et ego sentio, et idē dē
eo de mirū in modū antepenultimā debere acui: In enimvero
et retro: sum eadē ratio: q̄ in apprimē credo penul. nō an penul.
atruendā esse: et alioquin penul. longa, Horati⁹ sermonū lib. i.
saty. quarta: quod mechs⁹ foret: aut sicarius: aut alioq̄n: hoc cō-
firmat Quintilianus in primo dicens: q̄a duabus longis se-
quentibus primam breuem/acui noster sermo nō patitur.

Aristoteles p. i. nō aristoteles, p̄hs dicit, ab ἄριστος aristos, .i.
apib⁹ optim⁹, et τέλος telos, .i. finis: q̄si optim⁹ finis Et nō dē ab
ares, .i. virtus: Ares enī nō dē virtus, sed mars: arete autē dē vir-
tus zē, sed male, catholicō, cū plebeia grāmaticoz colluuisen-
tit, vt in alijs multis: Estq̄ aristoteles penultima breuis nō lō-
ga, vt indocti p̄ferunt: Dia enī a telos cōposita, zē, corripunt
nō p̄ducunt: vñ iuuenalis: Si quis aristotelē in sc̄da satyra:
Et sc̄tus Augustin⁹: Sūmus aristoteles trutinādo esumia
rez. Et Sidon⁹ appollinaris, que vel aristoteles part⁹ mem-
bra loquendi zē. Fuit autē hic pipatecoz princeps: vidi ego plu-
res q̄ se p̄fiterent pipatecos: z tamē qđ esset, vnde veniret pi-
patecus, nescirent: pipatetici igitur dicunt a πειπατεκο περιπα-
teo id est deambulo: deambulantes, z hinc inde spaciantes: dū
putabant aristoteles deambulans docebat.

Armigeri nō omēs milites dicunt: vt vulgus putat: mecho-
biles tm̄ z equestres: vt nri volū: sed qui principibus arma ge-
runt: q̄n pugnacs subministrant: Sed armati p̄nt dici milites
expediti: Curt⁹ in tertio, triginta z duo armatoz ordines ib̄t.
Apulei⁹ de aureo asino. Ip̄e ad positiū suū, q̄ mille armatoz
ducatum sustinebat sollicitē p̄ficiscitur.

Alias vltima acuta, aduerbiū: significat alio tempore, vel alio
loco: vt dicit Alerō in fmo. borati⁹: vt Cicero in prio d̄ natura
deoz: Sed hec alias, nunc quod cepimus. ~~ne~~ nostri autem et
vulgares, alias, vbiq̄ accipiunt p̄ alio q̄n: qđ ego nō inueni: nisi

semel apud Pliniū in duodecimo naturalis hystorie lib. capi:
xij. Rarior costi gestu feruens: odore eximio frutice alias inutili.
vbi ego expono p alioquin: Itē alias p aliter reperit. Terent?
quid alias malim: quā hodie fieri has nuptias: sed aliōqn sig:
nificat teuto. sunst oder anderst. aduerbialiter: Unde Lactan:
tius meus (quē primus omnium q ego sciam) cepi p fiteri publi:
ce apud germanos in studio Tubingensi. Anno dñi. Mcccc:
lxxxvij. In prologo institutionū diuinarū ita dicit: Aliōquin
nihil inter deum hominēq distaret: vbi in eruditi dicūt alias.
Et Plinius in epistolis: vir aliōquin prudentissimus hone:
sto quidem: sed tamen in errore versatur.

Alterare prout significat mutare de vna qualitate in aliam,
vt de frigido in calidum, z cetera. Verbum et non in vsu orato:
rū z eloquentiū vironū: imo z p his egre cōcedit: sed alterare in
vera significatōe accipit p alternare: vt Qui. i. methamor: pho:
sialterat yudas. i. alternat: modo est in hac: modo illa: hęc hęc
molaus barbarus.

Auctor cōmūnis generis: sciat id qd factor: quāuis factor (vt
valla asserit) nō sit i vsu nisi i qbusdā e græco trālat: z i illo qti:
diano. credo i deū oipotētē factōrē celi z terre: græce ē ποιητην
poētā. Et iō recte legit i qdā simbolo: Credo in deū p̄cem om:
nipotentē poētā celi z terre. Attamen et factor a facio in vsu est:
etiā apud idoneos z latinos auctores. Et Q. em Latone in re:
bus rusticis nō semel vsurpat: p̄sertim in vno loco dicit factorē:
qui oleū fecerint zc. Et seneca cū arte requiem factori dabit. Et
nostro tpe incuria aplica factoris, vulgo vocant: qui latine p:
curatores sunt. Et quos vulgo pcuratores nominant: s̄ sunt
confidici vero vocabulo. Sed vt ad p̄positū redeam: nos poetas
et ceteroz opez cōditores, auctores vocamus: z ille q fecit ali:
qd op̄s: q egit bellū: p̄egit pacē: auctor est operis: auctor ē bel:
li: auctor est pacis: q̄netiam non tantū q aliquid faciūt: sed qui
p̄incipes sunt: z primi iubent: auctores appellantur: nā z homi:
nē in quo est potestas z dignitas: auctorē vocam. vnde aucto:
ritas dicta est: Iuuius maiores nostri nullā ne priuatam quis
dem̄ rem, agere seminas, sine auctoritate voluerunt. Enāt hic
vbi auctori: qui scribit: auctor non em̄ descedit

De abusione lingue

aprotorū tūc avrov apotū auctētū, vt nri p̄cipiūt, tūc em̄ debet
scribi p̄ aspirationē: Sic āthor: vt h̄ lic̄ de ex̄ grec̄ vides: Nūq̄
igit̄ scribes auctorē: v̄idi ego aūt nūq̄ scriberet̄. Auctor, cui nec
ego repugno: nec plane assentior: Sed seruo magis: q̄ dicit su:
per arte Donati, auctor a se nascit̄: nec ab augeo: vt dicit Pbil
elphus in eplā quadā ad scribas ducales) qm̄ nullū latinum i
ora supinis descendens, et cōis generis: vt auctor, q̄ auctor sit
cōis generis, restis est augustin⁹ in grāmatica sua, et Lactanti
us lib. primo institutionū, capi. xxvii. qui posuit in femino ge
neris loquēs de venerētia: Que prima (vt in h̄storia sacra con
tinet) arte meretriciā instituit auctores mulierib⁹ in cypro fuit
vti vulgo corpm̄ questū faceret̄: male q̄ vt dicit nestor dionisi⁹ Ne
gūt qd̄ illud augustini in Emōe nasim̄ tat̄, marie auctrix peccā
eua: auctrix meriti maria: auctor em̄ dicēdū erat. Rursus male
legūt qd̄ illud apli, q̄to tpe heres puul⁹ est: nihil differt a seruo
cū sit dñs oim⁹: Sed sub auctorib⁹ ⁊ actorib⁹ est vsq̄ ad p̄finē
tū tps a p̄re. Auctor em̄ nō actor legēdū ē. Nā auctores etiā pu
pilloꝝ vocant̄ h̄i in q̄z administratōe etas infirma resq̄ sūt.
vñ Paulus iuriscōsul⁹ auctriā si nō interrogat̄ tutor auctor
fiat: valet auctoritas ei⁹: cū se pbare dicit id qd̄ agēt: Pompo
ni⁹: Et si plurib⁹ datis tutorib⁹ vñ auctoritas sufficiat: tam
etiā tutor auctoret̄ zc. Pōt etiā ab augeo descendere auctoz̄ au
ctrix femi generis, sed aliud significāt. Aliud est em̄, auctorem
esse de q̄ superi⁹ est zc augere. Actor aūt dicit̄ orator q̄ agit cām:
quoz̄ gestū corpis ⁊ vult⁹ agit vñ ⁊ p̄nunciatio, ⁊ oratio, q̄ habet
⁊ scripta, actio appellat̄. Itē comœdus, tragœdus, i. histrio
qui agit gestus in scena, zc m̄m̄, ois actor dici potest.
¶ Aliquis ⁊ aliquid, non sunt in vsu doctoz̄: sed barbarozum.
¶ Amice aduerbiū est: amicabiliter aūt ego nūquā apud do
ctos legi, nō tamen damno, quin ab amicabilis amicabiliter
descendere possit.
¶ Ambasiator latinum non est, sed p̄ eo legatus: vel orator, q̄
dam tamē differentiā faciunt, inter legatum, ⁊ oratorem: vt lega
tus pape sit: orator cesaris: vel alioꝝ principū: cui differētię
non accedo: Nec hoc vocabulū apocripharū (quod significat
legatum, non tantum pape: vt raudensis putauit: sed ⁊ genera

Adiectū

liter satis mundum est; dicente Laurentio valla apocriarū
non aliter apud grecos nitidum vocabulum est; quā apud nos
ambasiatores, quod nemo nisi barbarus dicit; quāvis apocri-
sarius habeatur in autentica, de sanctissimis episcopis collati-
one nona. §. Ruerendissimi vero: plura in mammetractum
scripti.

Altilia non significant tantum Lento, hūs uogellet secun-
dum alios capos pingues; sed omnia animalia; nedum auca
que domi; vel in villis; vel in viuarijs saginantur; vt gallinas/
aneres; anates; sues; pisces &c. Ita habet, valla in raudenseni:
vt et Plinius de na. hysto. libro. ij. vt eode; sequoz; altiles ga-
neam implerent.

Acidia simplici e; nō accidia, est grecum vocabulū; et apud
nos redium/molestias/tristitiam; curas indicat, quod si credi-
mus valle, Similiter grecis, qui ita scribunt. ακηδία accidia
per e; in secunda syllaba, non, acidia, dicitur.

Affectus, vel affectiones, ait Au. gelius; dici a latinis phis-
que greci pathe appellitant; hoc est animi motus, vel turbati-
ones, vel passionēs, quod vocabulum a doctis reprobatur. Affe-
ctio crebro est apud cicronem; affectus ferenū; Cōtra Qui-
tilianus sepissime affectus/raro affectionē dicit. Est autē affe-
ctio; vt cicero diffinit; animi et corporis ex tempe aliq; de causa
mutatio; vt leticia; cupiditas; metus; molestias; morbus; debilitas;
& alia, que in eodem genere reperiunt; teutonice affect^{us} vel
affectio. ly dlicheit; oder entsetzlicheit in fridlo; oder in ley d, vel in
similib; Sic Lactanti^{us} in primo diuinarū &c. dicit. Itē multi
affectus; quibus cōmoueri solemus, vel ad irā; vel ad cupidita-
tem, vel ad leticiā; vel ad metū; vel ad miserationē; vt in his om-
nibus totidem mentes puniet operari. Sic & Quintilianus
de affectibus; dicit sunt inquit affectū species. Alterā eū gre-
ci pathos vocat; quā nos vertentes recte ac pprie affectū dicit;
mi; eodem docet affectū quosdā cōcitatos esse; quosdā mites/
et compositos; Lactantius nō vitā; nō affectus nuncupat;
Augustin^{us} mor^{um} animi; q̄s grece pathe dicit; vt turbatōes; vt af-
fect^{us}; sed expressi^{us} passiōes vocari tradit; sed nō barbare dicūt
affectiōnatus; sicut & passionat^{us}; & affectionoz; quod nō reperit

De abusione lingue

apud idoneos, nri insup vbiq; accipiunt affectu, se solo p quada bona voluntate z desiderio inclinato e bonasit aliqne, dicetes: Salutes cu affectu .i. cu desiderio bone in te voluntatis. Itē habere affectu p effectū, .i. voluntate p eo qd fieri neq; qd; bene nescio attamē raro ego legi, qn imo negant eru diti bene dici, afficio; tibi, p copatio; vel volo tibi; attamē, pter alios, dic cor nelius tacitus, libro, xvii, de orbone cesare, neq; vt affect' v' sol in amore mei accēderē cōmilitones, veni postulaturus zc, vbi affectus accipe videtur p voluntate quā vultu, verbis, z opere, ostendimus; de qua re eru diti iudicent. At dicimus insup affectus sermo affectū oratio; vel affectata verba; hoc ē nimis arpie z curiose quesita zc, et affectatio nimia curiositas z diligētia.

Appodiare verbū est; nemo latinus vtitur; podiū autem a quo forsan isti verbum hoc formarunt est in theatro, loc' ad spectandū aptus, z a pede nomē accepit; qua dictio ē vtit' Sue tonius, iuuenalis, z victorinus.

Antistes ecclesie dici potest latine; q a vulgo dicit' ppositus vel platus, legit' z antistita in semio gñe, prelatus vt sit nomen dignitatis; nunquā apud idoneos legi nec itē ppositus; h' bene adiectiue accipit' rri Iustinus pfectus; ipius mēdis ppositus; Et Curtius; zepyrus Thracie ppositus. Octest tamen dici meo iudicio pfectus vel primas; vel primas ecclesie. Pri; or; etiam non bene ponitur p nomine dignitatis. Sed forsan primas, vel potius pater, vt dicit Hieronymus in epistola ad Eustochium virginem.

Prioratus non est latinū; At Apuleius noue, sicut in aliis multis. Prepositū accipit p nomine dignitatis, pro pfecto militum, dicens; Ipse ad ppositū suū, qui mille armatorū ducatum sustinebat sollicitē proficiscitur, z Julius firmus li. ii. Natheseos quosdā autem facit in tēplorum cultu semper p seuerare, aut ppositos religionum.

Aduocatus quis sit; norunt vel mediocriter docti, qui scilicet alteri adest in causa; sed nostri male et barbare accipiunt pro pretore vel pfecto vrbis aut ville. Sed que differentia sit inter aduocatum et patronum, Calla te in suis elegantiss docebit.

Audacia et **audentia** differunt, teste **Plinio**. **Audacia** est temeritas, unde **Cicero** li. ij. *rhetorices*: Sic vnicuique virtuti finitimum virtutum reperietur: aut certo iam nomine appellatum: ut **audacia** que **fidencia**: **pr. nacia** que **psuerantia**, **pingua** est. **Audentia** est **fortitudinis**: inde **audax** est **temerarius**: **Sed audens** est **fortis**: **Virgilius** in **sextio**, tu ne cede malis, sed contra audetior ito. **Ide** tū in **septio**, **audax** in bonū accipi videtur, dū dicitur: dū **turnus** rutilos animis audetibus implet. **Hinc** etiā **audacter** et **audenter**: **Ubi** aduertendum, quod quidam dicunt **audaciter**: quidam **audaciter**: **Eaper** **grammaticus**: **Utriusque** dici posse contendit: **Sed audaciter**, melius: quia nomina in **r** littera terminata in aduerbijs, iter, assumunt, ut **atrox**, **astrociter**, **velox**, **velociter**: **At** nos vsu doctorum secuti dicimus **audacter**, non **audaciter**, quod notat **Quintilianus** in primo institutu, dicens, **Inherent** tū quidā molestissima diligentie puerilitate, ut **audaciter** potius dicant, quam **audaciter**: licet omnes oratores aliter sequantur: **Unde** et **diuus Augustinus** in sua **grammatica**, dicit de aduerbijs: **Sed** ex his quodas per **syncopen**, **euphoniae** causa dicimus, ut **audacter**, **difficiliter**, non **audaciter**, et **difficiliter**. **Idem** vult **Marciannus felix**, **capella** libro tertio.

Argentarij regere in dictione **Trapezite**.

Anomala debentur dicere verba, vel nomina, non **anomalassit**, **cut** **gothicoz** mos est, **anomalix**. **Anomalia** enim **græcū** vocabulum (ut dicit **Gellius**) est **inequalitas** **declinationū**, **consuetudinē** sequens: et **felix capella** dicit, que **nouant** **regula** **vulgo**, **docti** que **anomala** vocant.

Apostata, vide in dictione **sathan**.

Appreciare et **appremiare**, verba penitus **grammatica**, et in **elegantia** **credet** **romanaeque** **ciuitate** **interdicenda**, nisi illis, ut cret **disertus** **nostr** **Hieronymus**, sed interdū (ut alias dixi) **assumit** **confulto** **verbū** **vulgare**, ut puta **ad vulgū** **scribes**. **Hec** **depreciare** **elegans** est, quod **vtit** **sidonius**, dicens, **nā** **apud** **te** **litteratorū** **curā** **turbā** **depreciat** **imperitorū**, **premioz**, **aris**, **aut** **deponet** **aliter**, **id** **est** **p**, **cium** **cap**, **Suetonius** **vtit** **in** **tito**, **dū** **inquit** **incōtionib**, **pris** **nundinari** **p**, **mariis** **solitum**.

Analogia, ut dicit **Gellius** in **secundo nocti**, **atticarum**, **est** **simi**

De abusione lingue

lū declinatio quā teste Quintilia. ex greco transferentes in la-
tinū: portione vocauerunt. Sed nostri quibus cū lingua lati-
na nullum est cōmerium hanc vocant, grāmaticā regulatiuā,
barbare; nullo auctore, de analogia eādē dicit Marciā? se-
licet capellanus, libro tertio de grammatica.

Araneus proprie ipm animal vocat, teu, Spynp prep. Plinius
in. xi. araneoz his nō absurde iungatur natura. Aranea ē op?
ipm z tela: sed poete etiā femininū p animal vsurpant. Virgil?
Nam sepe in foribus suspendit aranea casset.

Albugo, nō significat teu, das weisz, im oug. Sed ē morb?
oculorū cui vlcus circuli oculi infestat que greci irim dicunt zc.

Amorofus, h est plenus amorē ego nunquā legi apud recep-
tos: nec itē quo indoci vtunt in amozare z in amozatus. hoc
est ardens in amore: amorofus tū z dolorofus tolerantius est.
nec repugno qn possit dici: ego tū nunq legi.

Appropiare est verbū grāmaticū, nō elegās z oratoriū.

Annales, vt tradit gellius in qnto noctū atticaz. Sūt libri/
qd factū quozq; anno gestūe sit demonstrantes: nostri dicūt mi-
nus latine fascicul⁹ tempoz. Lū vero nō p annos: sed p singu-
los dies geste scribunt ea hystoria vocabulo greco, ^{εφημερις} idē diariū dicit: Annales igitur sunt, q nri greco vocabulo chro-
nica nōināt. Chronica q valēt tpalia, plurali nūero debēt enū-
ari, sicut physica z Bellius lib. viii. ca. xvi. In chronicis scriptis
est: z lib. xvi. ca. xxi. Ex libris q chronici appellant. Et paulop?
vt corneli⁹ nepos in primo chronicoz dicit iugustinus li. i. ca.
xxvii. sed istoz pphetaz duoz tpa in chronicis nō in eoz libris
potuimus inuenire: Hieronymus autem super Hieremia
sermone trini⁹ vsus est: dicens in chronica Eusebij zc. in sin-
gulari more vulgi. Otelius a ugu. libro quarto ca. sexto: nā sic
scribunt: q chronica hystoriam psecuti sunt. Nam ille adiectina
literet ita loq⁹ posuit. inde Synchroni q vocabulo yri⁹ san-
ctus Hieronymus: sunt equales z coetanei grece cō. x. op. os
chronos tempus significat. q autē qdam dicūt cōtempozane. vic
credo apud receptos inueniri est. vt dicit Beroaldus, cōtempoz
ationes nostri fideliter magis feliciter interpretāt synchronismū.
Absentare z presentare scripsit nuper quidam grāmatic⁹ esse

Chronicon. neu gl.

göthbica verba, sed ego latina dico: Elandianus lib. tertio de iaptu profer? Colloquio patris pcul absentauerat astris, Plinius de viris illustribus. Caput Pompei magni cum annulo feci dari presentati est, hoc etiam verbo vitur Quintilianus in. xii. a quo venit representare? Cicero in epla ad Curionem.

Accesserunt tradit Agretus, euocare est. **A**ccessere vero alium accusare significat, ab arceo nascitur, namque alium accusare est a maleficio arce, in de a cicerone dictum accessit maiestatis. i. accusatur crimine lese maiestatis.

Aliquoties dicit valla in raudesem/nesciojan vsq; repererim: At bone Laurenti Licero vsus est eo. Item Linius de amico Martio et Valerius maximus libro sexto capitulo quinto. et apud alios.

Axioma teste Gellio li. xv. cap. viii. latine a dialecticis dicitur propositio Marco Varrone proloquium. a. Si autem cicerone dicitur pronuntiatum; sic etiam ab Hieronymo contra Rufinum impium dicunt male axioma. Et nota si volumus sequi accentum grecis, antepenultima ipsius accuetur; quibus penultima sit longa; quae per scribitur, sic; i. uoxat Marcianus feliciter penultima et penultima breuiat, dicens. Aduenit et stolidum praestruit axioma. At licenter meo iudicio.

Alleuare non bene dicitur, sed leuare, vel alleuare: est enim alleuare fouere: et operaturque auxilium prestare. Quintilianus, quare non petiuit miserum putetis, nisi et innocens fuerit, non petiit ut afflictum alleuetis, nisi et probauerit se infeliciorum. Et alleuare est in alium tollere. Quintilianus: vidi multos quorum supercilia ad singulos vocis conatus alleuarentur.

Augustus dicitur quasi sacer, ab auium gustu dicitur, quae in auspicijs adhiberi solebat; unde Suidius in fastis. Sancta praes augusta vocatur, iugusta vocantur templa sacerdotum rite dicata, man; quod autem Laurentius valla contra donationem Constantini dicit. Non ideo vocatur augustus, quod imperium augere debeat; ut aliqui sentiunt, lingue latine imperiti; non omnino suffragor eius sententiam cum dicat Suetonius; de Augusto: ut Augustus potius vocaretur: non cum nouo; sed etiam ampliore cognomine; quod loca quoque religiosae in quibus augu-

De abusione lingue

rato quid p̄secrat̄ augusta dicant̄, ab auctu, vel ab auū gestu
gustuque: ad hoc nomē allusit Quidius scribens, Augeat im-
perium nostri ducis/augeat annos, Cui etiā astipulat̄ / egesip̄
p̄uaxqui sic scribit in quinto belli iudaici: Augustus apud ro-
manos nomē imperij est, q̄ augeat suos, nō q̄ opprimat aliē
nos: ab isto igitur omēs posteri reges romani dicti sunt augu-
stus, sicut cesares a Julio cesare, at Julii n̄ dicit̄ cesar, q̄ ceso ma-
tris vtero natus sit: nā scribit Suetoni, cesarē m̄re aurelii oli
dixisse: m̄r̄ aut̄ pontificē aut̄ exulē filiū hodie videbis: nec p̄n̄?
Julius dictator, apud romanos hoc nomine decoratus ē: sed
Scipio aphyricanus: vt auctor ē Solinus, ca. iij. dices: Rur-
sum necatis matrib̄ / ortus est auspiciacio, sicut Scipio affri-
canus, qui defuncta parēteq̄ ex ciso vtero i die venerat: prim̄
romanoꝝ cesar dictus: eide dicit Plinius libro septimo, manu-
ralis hystorie. Et sicut cesares, et Augusti, nunc appellatio nō
mine dicunt̄ reges roma, sic apud albanos omēs silij apud
Persas arsacide zc. vñ Seruius in, vi. eneidos dicit: postea
omēs albanī reges dicti sunt Silij ab hui⁹ nomine, sicut hodie
romani impatores augusti vocant̄, egypti ptolomei, ple-
aridae, latini murani zc. quod latius exequit̄ meus. Hierony-
mus libro nono, sup̄ Ezechiele, dices: videtur q̄ mihi nō vnus
esse pharao: sed apud egyptios hoc vocabulo demonstrari re-
giā dignitatē, sicut apud romanos cesares z augusti, reges eorū
rū appellant̄, a primo Laio cesare z secūdo adoptiuo e⁹. De
taiano q̄ postea augustus est appellat⁹. Et apud syros an-
ticchi, apud persas arsacide, apud Philibitum Abimelech z p̄
Alexandrum in egipto ptolomei q̄ ad Leopatram, qua vñ
eta, apud Actium, egyptus romana ē facta puincia: hęc ille.
Alioquin, nō alioquin scribendū: sicut z atqui, nō atquin: de
hoc ita dicit valla super Quintiliano, in pluribus dimerlorū
autoꝝ vetustis codicibus, inueni alioquin, nō alioquin, scriptū,
dici post apud Lapum grāmaticū legi, hoc p̄cepit, sicut atqui,
p̄ caret, sic et alioqui.

Angina, vt dicit Beroaldus est morbus faucium, z dicit̄ eti-
am, cochille impitum medicoꝝ vulgus quinantiā vocat, cum
hypocrates z galenus synachen, appellauerint: Et vt idem

*Scipio aphyricanus. p̄g dicit̄
fuit cesar.*

disenterion grece, tormina latine vocant. Inde grece disenteri-
cus, latine torminosus: iā nomē dysenterie p vulgatu einter me
dicos, cū torminū nomē ignorent, quod sane p quā mirū est/ gre
cā dictionē esse latinis cognitissima: latinā penitus ignotam, vt
idē dicit: at ego audio hāc dictionē, esse in vsu eoz, sed pro alio
significatu.

Amarus interdū significat, ruch bert vnd herb: in hominib;
bus, vñ Iustinus: cōtra antipatriū, amariorē sp ministrū reg
nis ipsos reges fuisse. Interdū amarus vulgariter, saur oder
starc: sicut poma vel vna: Seneca epla. lxxiij. quomō poma
quēdā sunt suauiter aspera: quomō in vino nimis veteri ipsa
nos amaritudo delectat, igit̄ est etia Hieronym tradidama
ritudo cōtraria dulcedini, et amarus dulci: Sic nota eodē mō
accipi posse asper de vino: et ceteris similib; et de hominib; vnde
Quintilian lib. octauo, necessitate em̄ nos dicim; durū ho
minē, aut asper: mōn em̄ ppiū erat q; daremus his affectioib;.

Quē verbū impatiū modū, non dicit ab a. i. sinez ve: sed ve
nit ab quo, es, ere, quod apud nos gaudere significat, ex nimia
cupiditate: imo et auere cupere significat.

Angelus greca lingua significat nuncius: vnde dicit Mar
cianus felix capellanus lib. ij. philologie sue: de genio. Et qm̄
cogitationū archana sup̄ annūciat potestati: etiam angel po
terit nuncupari. hoc autē, angelos greci ἀγγελοσ dicit, latini
mediorim os, quos etia greci agathos et catos demonas vocāt:
hoc est bonos et malos demonas, et āgelos, at generali vocabu
lo apud nos manes vocant: Sunt em̄ manes (eodē teste) tam
boni q; truces angeli. Inde venit euāgelii ab eu, qd̄ est bonū,
et angelos nuncius, quasi bonū nunciū: debet autē pferri euā
gelii, v secūda litera sonū cōsonantis, s; habente, quod est om̄ino
cōtra vulgi opinionē dicētis, differentiā esse inter, euāgelii, p u
cōsonantē, et u vocale: sed tēdet me in re su puacua plura verba
facere: Audi que de hac re scripserit homo impense doctus de
fecatig; sermonis Iohannes Lapinon pbercensis Sueuus:
ita em̄ ad nos scripsit: de euāgelio idē quod de euandro tibi in
diciū sit, nam cū post eu cōsonās littera sequit, tunc dyphtongi
hoc est duaz vocū sonus retinet, vt euge Lusebius euinudus

Euāgelii

De abusione lingue

Sequente vero aliqua vocalis pertū est enūciatōnis quā dā
diuisionē admittit manere diphthongi quantitate. vt cū dicim⁹
ptolomeus euergites. Bacchus euus. vt Virg⁹ in. viij. Tu
pater euandrus dextrā cōplexus euntis. Haud sec⁹ atq⁹ iau.
diphthongo accidere solet: vt gau deo gau isus. z eōtrario. auis.
auceps;

Appellare pulch⁹ z elegans est verbū: primo vt dicit Alpi
anus. n. de inuirijs z f. i. h est blāda orōne alien⁹ pudiciā at
tētare vulgore: in e die myriam muotē. Quintilia⁹: vxor ma
rito dicit appellatā se de inupro a priuigno: alijs appellare d⁹
creditor quā creditā pecuniā reposcat. vel in iudiciū debitorē vo
cat. idē Quincti. in. v. nō debuit tibi pecuniā. me appellati ap
pellare itē ē simplr alio q⁹ vel noiar: appellare itē est idē q⁹ puo;
care vt etiam⁹ ap⁹ iuriscōlutas de appellationib⁹. q⁹ z si idē
sit appellare z puocare in elegātia in differūt. ita em eleganter
loquimur. appello iudices. vel principē ppositōe: sed puoco ad
populū vel principē cum ppositione lego tamen etiam ap⁹
iuriscōsultos appellare ad principē n. vnde hęc differētia nō
omnino seruiat:

Bacca p duplex. sine aspiratiōe scribitur: Errat hic Mari
nus philetie. q⁹ in de senectute Licronis p simplex scribi ius
sit. Differūt. autē acini z bacce te te valleſi Laurencioy acini
vul zo ber: inter fructus minutiōres arb⁹ fractuū ve dēnt⁹
nasant. Bacce ōo dispersius z rarius sunt acinos numerant
vne: gran. abedere: grana sūbuci: grana mali punci. Adde etiaz
morūz qd. quid his sile est. Inter bacceas vero. fructus lauri. fru
ctus oliue. corni loti. quā fabā syriā. vocāt murti lentiscā. siluicūz.
Inde venit baccalaurēz. q⁹ laureatus: hoc est coronatus bacca
lauri: Quia olim vt adhuc pōtē coronabantur omnes b⁹ q⁹
in litteraria militia emeritū credebant: Estq⁹ dign⁹ z prestan
tius nomen. quā sit magister vel doctor:

Biblos vel scōm Theodor Bazaz Beozgiū vallā. Byblos
p⁹. grēcā apud nos fcat liber: Inde biblia oz plis nūeri tantū
fm Beozgiū vallā. fcat lib⁹ veter⁹ instrumentū qd vos dicit. ve
tus testamentū: Sic em inqt Beozgius. biblia generis neutri
plis nūeri: vt rhetor⁹. cū codi et significam⁹. z p⁹ hica que faci

physica q. 8 res singlar⁹ s⁹ arte
rhetorica n

physica
rhetorica oz plus. s⁹ libros.

unt bibliothor̄ rhetoricor̄ physicor̄: Inde venit bibliopola, id est
 vedor̄ libror̄: et dicit̄ a βιβλιον, qui est liber ⁊ πωλοσ id est, vedor̄
 et pducit̄ po: syllaba: Mercialis in a pophorens: Sunt quidā
 qui me dicunt nō esse poetā: sed qui me vendit/ bibliopola pu-
 rat, quidā aut̄ gr̄ec̄e l̄ature penitus ignari, dicūt, a biblos ⁊ po-
 lio polis ire: quos cū sua ignorantia relinquent̄, nō sunt enim
 digni de quibus verba fiunt;

Barfator et **imbursator** vocabula sūt barbara ⁊ nō latina/ a
 latinis questor dicitur: vide in dictōe questor.

Balista cū duplici l̄ scribitur: nā derivat̄ ā βολλοσ ballo, qd̄ est
 iacio, ⁊ vulnero, sagittor̄ ⁊ fecat tria: Primo (teste nonio) maiora sa-
 ra et grauiora, qd̄ iaciunt̄, vulgo bichsenstein; vñ valer̄ max.
 cū telor̄ iacta p̄forare neq̄ret̄ ad vltimū ballistaz tormētis vn-
 diḡ petit̄ silicū crebris et pōderosis verberib⁹ p̄cubuisse: vñ
 lectū est etiā ballistas calētreas esse id ē. lex. l. braz̄ saxa; Secōdo,
 ballista accipit̄ p̄ tormēto mem̄a cōcutiēte. Qui, de tristi. li. i.
 q̄s graue balistē mem̄a pullat onus. Idē in. ix. methanor̄, nec
 leuius pullata sonat̄ q̄s ferreus olūm; quā lacras aries balista
 q̄s cōcutit arces. Tertio, fecat vulgo ein armbrost: q̄ a q̄busdam
 alio noīe scorpion dicit̄, vt̄ auctor̄ c̄amianus macellū, affuit̄ (in
 quiens) arifer cōtēplabilis ⁊ subtiliter apponit̄ in remones ca-
 uamine sagittam lignēā spiculo maiore cōglutinātā: ⁊ cū ad ex-
 tremitatē neruor̄ acumen venerit summū p̄cūta interno pulsit̄/
 a balista ex oculis aduolat. Et sanctus Hieronymus lib. pri-
 mo cōtra Iouinianum: Balista quanto plus retrahitur, tātō
 fortius emittitur ⁊c.

Bombus ⁊ **hombitatio** ē pprie son⁹ iste quē faciūt̄ apes, ⁊ hō
 bitare, vñ hōbitare si modo dicimus, sed vic̄ inuenitur, nō est si-
 cut nostri dicūt, fortzen, hoc est pederes, sed sonare quē admodū
 apes faciunt.

Bombarda, a vulgo d̄i metallica machina, q̄ ignis incēdio
 et sulphureo puluere glādes enea s̄stāmeasq̄ pilas ⁊ globosa
 gūior̄ ⁊ saxa ⁊ voluēs, hor̄ifono fragore ac tonitruo lōge latēq̄
 iactat muros vbiū q̄tēsz obstātia queq̄ mollēs: s̄ aut̄ no-
 mē bōbarda apō idoneos ligūē latine scriptores nūq̄ inuenit̄;

¶ ij. ij.

De abusione lingue

quonia nec nomine nec re erat apud antiquos: s̄mōi nomis
impositio a sonitu tracta nequaqs̄ videat̄ absurda. inde bom-
bardariū dicunt, tā peritū bombardę omitted, q̄s̄ s̄m artificę
¶ **Baiuli**, quos greci **bastarentas** vocāt, sunt qui onera hūme-
ris portāt̄ vecturas onerū faciunt suo corpore: vnde et **Fe-**
stus dicit **bainlos** dicebāt antiqui, quos dicimus **oparios**, un-
de **baulare** est onera ferre. apud **quintilianū** in sector: ego te **ba-**
iulare nō possum. hic notent grāmatiste, qui dicūt, **baiulus** **fra-**
rū, vel **p̄tū baiul**? s̄mone esse nō multum elegantem, aut vsur-
patū ab eruditis et receptis.

¶ **Bancalia**, quę sacri canones vsurpāt̄ illiteratū est et barbarū
vocat̄ uli: dicunt̄ em̄ **peristromata** siue **pipetasmata** siue **aulea**
siue **insignia**: s̄ūt aut̄ **aulea**, siue grece **pistroma**, aut **periperat-**
mata, aut etiā **italica**: p̄anis et vela picturata, et versicolore rec-
tura spectabilia zc. nec item **Bancum**, vel **stallum**, quibus no-
stri vtuntur, latina credas: sunt em̄ indigna, quę cinitate roma-
na donari debeant.

¶ **Baldasser**, vel **baldassar baldasseris**, reperio apud idoneos,
nō **baltaser**, et declinabiliter cōtra nostrorū vsū.

¶ **Barpito** sonus mundū est vocabulū et **barbaz**, teste valla:

¶ **Bladū**, **barbare** et nō latine, frumentum dicimus, vel potius
teutonice **fiter**.

¶ **Bracca** nō est femorale: vt vulgo putat: sed tegmentū a corē
diabus et umbilico adtura pductū, et vestis qua totū corp̄ te-
git: vñ **Pomponius** in epla scribit: **sarmate braccati** totū corp̄:
Et nisi qua vident̄ etiā ora vestiti. Et **diodorus siculus**, vestes
ferunt̄ in tonsas, varqs̄ coloris, q̄s̄ vocat̄ **braccas**: **feminalia**
aut̄, vel **femalia**, vel **pisomata**, vel **subligacula** vel **succintoria** vel
campetria accipiunt̄ p tegumento p̄udendorū ein broch. **Bres-**
ci braccas periscelidas vocāt: vñ **Hieronymus ad Fabiolam**
grece **περισκελη** **periscele** a nostris **feminalia** vel **bracce**, vsq̄ ad
genua pertingentes:

¶ **Bancariū** malū vocabulū est, et barbarū: **feminalia**, sed vo-
cantur h̄i **trapezite**: Item **Banca** est barbarum.

¶ **Belial** vide in dictione **Sathan**:

¶ **Banna imperialis** vel **papalis**: **Banna barbaz** est vocabulū,

estis est valla cōtra donatiōē cōnātinis: pot' p̄scriptio d̄r:
Bursa apud barbaros z ineruditos/acipiū pro repositio
 nummōrū tūto: ein sechelsam̄ deberent dicere **L**rumeta vel
 marsupium: z scōm aliquos loculos nec bursare latinum est.
At contuberniū studentū significat **T**abernā seu **L**obabita:
 rionē studētiū: quā barbari etiā bursam vocant. **I**nder buri
 satores dicit: n̄ apud monachos/qui latine dicuntur economi
 vel dispensatores: **I**nde cōubernales sunt ipsi sodales: qui ab
 indocis: costantes dicunt nec meo iudicio potest collegiū di
 ci: **C**ollegiū em̄ apud idoneos, est congregatio hoīm. vel colles
 garum: non edificium vel domus collegarum: at nostri vbi de
 berent dicere collega dicunt barbare collegatus vel collegat'?:
Bursa aut̄ significat corium: vt virgilij interpretes scribunt.
Breuiariū scripsit **S**eneca libro quinto eplaz ad **L**ucillum.
 vulgariā esse parumq̄ latinā dictionē **A**it em̄: olim cū latine lo
 queremur: **S**ummariū vocabatur. id quod nunc vulgo breuiari
 ū dicitur. **A**t refragor in hoc seneca. cū **P**linius non pessim'
 auctor dicat. libro septimo capitulo. xxvi. hoc est breuiariū et
 ab oriente zc. **E**t idem ait libro. xlvij. verum vt pariter omnis
 culture quoddam breuiariū peragatur: **E**t **S**uetonius d̄ au
 gusta: **T**ertio breuiariū toti' imperij zc. **I**de de daris grāma
 tias: **A**lterum breuiario rex oīm romanorū instruxit zc.
Bassus a. um: **b**assa vox apud latinos nūc legip̄ qua di
 ctione bene legi. pressa vel grauis vox apud eruditos: z p̄ cōtra
 riū. acuta vox quam nos altā vocamus. minus bene: **m**edia au
 tem vox est: quā tenor em̄: vulgo nūcupamus: vn de **Q**uintili
 anus libro institutionū secūdo: nō em̄ satis est dicere presse tā
 tum aut subtiliter aut asperere: nō magis quā p̄bnaasco acutis
 tantū aut medijs aut grauib' sonis: aut hoz etiā particulis ex
 cellere: nā sicut cytharalita oratio p̄fecta non est: nisi ab imo ad
 summū omnib' intenta neruis consentiat: **P**linius lib. decim
 o ca: xxvij. de philomela: plenus grauis scz sonus lacu' sū
 mus/medijs finis: **E**t apuleius in cosmographia ipsaq̄ mus
 sic. que de longis et breuib' acutis z grauioribus sonis cōs
 tat. **I**tem. nec dicas in bassa germania. latine enim non loque
 ris: **I**ta scripsimus in quendam sciolum sacerdotem astrolo
 rum

De abusione lingue

gum: q̄ dicitur peralemaniam altā z bassam/erras: deberes dice
re: alemānā inferiorem z superiorem: Bassus enim, bassa, non re
prio, nisi apud paganos sacerdotes quibus nullū est cum lin
gua latina cōmerium. Temp alium est vocabulū mesum, et vt
dicit gellius anceps: nō em̄ celsum tantū significat, sed z pfun
dum: vt crebro apud poetas inuenies: Amianus, item Mar
cellinus, inferiorem germaniā nominat secundam z primā ger
maniam quā alij superiorem, vel melius, vt ego sentio, prima ger
mania est cis rhenū, secūda est trans rhenū, hoc est bellgica, que
hodie est germania.

Caputiū autē z cappa latina non sunt, sed barbara z gottica.
Capitia autē p̄ i, vel capitula: teste Nonio Marcel, sunt capitū
tegmīna: Varro de vita patrū libro quarto, Tunicas nec capi
tia nec strophia nec zonas. Idē in eodem, nec id aborbīta mas
teum familias instituti, q̄ ea a pectore ac lacertis erāt apertis
nec capicia habebant. Q, autē Varro lib. primo de lingua lati
na dicit, Capitiū venire ab eo quod capiat pectus, i. vestimen
tum pectoris: quod z superius exemplū, contra nonij allegatio
nem, videtur, dicit, q̄ ea a pectore ac lacertis erant ap̄ns, nec ca
pitia habebant, varronis sententiā videt cōfirmare Au. gell.
libro, xv. c. vij. ex mumis, Laberij, qui dicit: in diuis capitiū tuni
ce pictatiū. Alpianus autē, ff. de auro z argento dicit capitiū
esse tegmentum muliebris attamen capitis: dicens muliebria
sunt que matrī familias causa parata sunt: quibus vir non fa
cile vti potest sine vituperatione, veluti stoles pallia, tunice capici
cia z one mītre, que magis capitis tegendi quā ornādi causa sūt
parata: poteris igitur nō sine auctoritate dicere Capitiū teuto
hap. Capidulum etiam, z caliptra, est genus vestimēti, quo ca
pni tegebatur, teste festo, z sic potest dici teuto hap, vel hūr sine
discrimine, vt ego credo. Hic optime aduertendum, q̄ si quan
do res aliqua est dicenda: vel scribenda, que nec re ip̄a, nec no
mine sit in vsu, vel grecorum, vel latinorum: id quod docet sc̄
re potest. Exempli gratia, si tibi esset hesucca exprūenda: que ē
vestis polonoz atq; bohemoz. Etiam in germanoz vsu, cū
nō sit in vsu grecorum vel latinoz, vt opinor, dices, da mibt
hesuccam, cum illa particula semper addita, vt ita loquar, vel

α

57 basinet

vt more nostro dicam: Et sic de omnibus consimilibus facies: quia plura talia sunt in vsu barbarorum; que non apud italos. vnde, vt optime testatur Sidonius, licet nouis rebus noua nomina imponere: Et Apule⁹ de dogmate platonis, de eñ venia nouitati verborum, rerum obscuritatib⁹ seruitiã. Hic ronimus, noua verba nouis rebus fingemus,

Cicuri, vel cicur, vt est apud varronem, nõ cicurris, per du plex r: vt scribit apud Catholicos; em, significat quod dicitur ani mal, quod cicurari, hoc est mansuescieri potest, vt testis est vnde cunq; doctissimus (teste terentiano) Marus varro de lingua latina libro. iij. Et Licerio de natura deorum i scdo, que r quã varia genera bestiarum vel cicurum vel ferarum. Errat igitur catholicos, qui dicit, cicurris est, porcus natus ex a pro sylue stri r domestica porca; Similiter r Papias delirat, qui dicit, cicurris est sus domesticus.

Caristia p penuria vel raritate, non inueniri apud idoneos, supra scripsi: At bene dicimus charistia; per chz gratificatione significat vnde Valerius Maximus libro secundo capi. primo Conuiuium etiam solehne maiores instituerunt, ides charistiam appellauerunt. Vnde charistiam celebrare apud nos potest significare, teuto, hostialitatis: sicut consuetum est inter amicos vel apud principes, reperitur et carista, em reperunt tantum. Vnde venit ~~ex~~ ^{ex} ~~caristia~~ ^{caristia} eucharistia quod interpretat apud Hieronymum id est gratiarum actio.

Colores rhetoricos in eruditum vulgus putat significare, exornationes r elegantias verborum, atq; sententiarũ. vt cum proferunt elegantem orationem, dicunt comitti colorem rhetoricalem: Sed male sentiunt: audiamus Vallam super nonũ librum Quincilia, institutionum, sic inquentem, de figuris r coloribus verborum: hic titulus ab imperitoz aliquo, est apopositus; qui putant figuras verborum ac sententiarũ colores dicitum a rhetoribus probabilis causa alicu⁹ facti color vocet. Vocat igit latinĩ colorẽ excusabile facti cam nam cũ inde clamationibus; cũ in veris causis, imprimis color qrebat, q si abfuisset, vix causa stabat, quem colorẽ in narratione precipue.

Quia

De abusione lingue

et per omnes orationis partes seruari debere. Quintilianus incipit: Et Seneca in dedamationibus refert ab egregiis declamationibus non sēpe extra causam quēlibet fuisse d' colore; Figure igitur verborum vel sententiarum dicendi sunt, non colores; Figura sicut suo loco dicemus, nō est vitiosa sed elegans et oratoria oratio.

Census quid sit, et quomodo eo nomine abutatur, vide in littera p. in dictione, pensio.

Conterraneus, quere in dictione verna;

Colonia, dicitur multitudo civium romanorum, missa ad aliam civitatem, in quo agri publici per trium viros ei dividebantur: Et deducere colonias est de vrbē romana civēs tollere et in alia civitatem ducere, in qua agri publici dividuntur eis: Inde coloni id est habitatores: Virgilius, Urbis antiqua fuit turris tenuere coloni. Et iam colonos accipimus pro rusticis; Et colonia a colō is ere, deducitur, ut ab idoneis inscriptis relicta esse scimus: Et penultima syllaba brevis est in colonia, vocalis enim ante vocalem in latinis dictionibus semper corripitur, paucis exceptis quia propter non possum satis ridere, ne dicam stomachari, quosdam germanie leguleios, qui cum in iure civili de colonis deducendis loquantur, dicunt colonia, penultima producta, ad differentiam colonie vrbis agripine, que differentiam facit eos peccare in grammatice vocalis natura correptam producant; Nesciunt etiam boni homines, coloniam rhenensem esse cum predictis eandem romanorum et agripine matris Heronis colonia, in vna igitur dictione eandem rem significantes faciunt differentiam quantitate syllabarum diversitatem.

Camera, dicitur latine, testudo, seu fornix, et lacina, pars superior cubiculi, teuto, ein grech, oder schneck, nō autē, prae significat totum cubiculum, in quo dormimus, ut nostri dicunt. In vulgo vocant camerarium, qui cubicularius dicitur. Apuleius de asino, nam mytilium mulionem et ephestionem cocys bypathamum cubicularium etc.

Cora adverbium significat, teuto, gegenwertig, et tñ ad personam refertur: Barbari autē, et nō latini, dicunt pñtis liter, et oretenus: quibus duobus vocabulis nemo latinus usus est. **Oretenus** cum valet vsq; ad os, sicut **metenus** vsq; ad mentē. **Ordere**

nis vsq; ad cor: qđ nıbil ad profıtum factı

Casu eductıu. i. fortunı: vt Cicero in scđo de natura deo-
rum. intelliges declarari bonas arte nō casu. Lactat. us. v. li. ca.
n. nisi forte casu in manus eius diuine lıfe incidere. pro quo
imperiti dicunt casualiter. qđ ego apđ idoneos nunq; legi.

Celebs & celibatus: vide in dictione virgo.

Respondeo nō est latını: vide in dictione respondeo.

Conıugatio apud grāmatistas est dēclinatio verborū. q; pa-
ria sint. & quasi vna astricta iugo: Possumus tamen dicere vel
declinatio vel cōıugatio verborū. vel ordo: vt neoterici iā dicūt.
primi vel tertı ordinis: hoc est cōıugationis: Conıugare igit &
ıugatio corripıunt medıam: sū. contra quorundā grāmatista-
rum vsu. nıquā cōponunt a con. & iugum. & iugare. que primam
corripıunt: vnde quintus serenus Larica vel b. c. niam lento cū
melle iugatur.

Confessor nō est. vt vulgus putat. auditor confitentıū. sed ille
ıpe qui confitetur. teuto. ein cr der beicht. Inde dicimus. de cō-
fessoribus: von beichtigern.

Clastrum. a clauden do hō significat proprie atrium mona-
chorum. vulgo ein kloster. sed significat vt ita loquar. clausurā
teuto: ein clusen. quam barbari & indocti dicunt. ein sam. Sic
cut est in alpibus tridentinis: Sic Solinus de nilo: Tunc
quoc; inquit emensus magna longinqua; locum primū oc-
cursantibus scopulis asperatur: Tantis agminibus extollit in-
ter obiecta rupium (vt ruere potius. quam manare credat) hoc
munus a cataracte. v. tino turus est: Ira enim quedam clau-
stra eius egyptı nuncıpauerunt. Et florus. per alpes id ē clau-
stra italie ferebantur.

Copia e. vulgo copı nō bñ: vide in dictione exemplar. ad de q;
nec latine dicitis copiare. vel excopiare. rep. excubere.

Chorus grece latine significat cetum hominū & congregati-
onem: vel choream. nostri autē in docti accipiunt. p. subbellis sa-
cerdotū in templo. teuto. chor in der kirchen. Inde choraulis
est is q; tibıis ad choreas canit: nam aulos grece tibia latine ē.
teuto. ein schreygler. non l. rō. s. inger. vt nri accipiunt. vnde apđ
nos vsitatum nomen p. o. latino auledus: Et dicitur chorus a

pertinet ad crinem: ut Statius in achilla id est fronti crinale
reponeret aurum. Claudianus, crinali florens bedera etc. **Ser-**
tum igitur vel **corona** significat, vulgo cin trāt, frontis corona
ex auro est, ut vulgus putat, sed est ex gramine corona, mirtica/
oleagina, lignea, spinea, papinea, rosea, florea, de insignio-
ribus coronis docebit te Zu. gelius li. v. ca. vi. noctū atticaz.

Conchile vel **conchiliū**, est lapis preciosus, tanto perlin. **Ins-**
docti aut barbari, perlam, vocant, latinę etiam hic lapis, **marga-**
rita vel **margaritū** p eodem. **ymio** onis, idem fecit, estq; gene-
mas, ut dicit valla: **Hā ymio** feminini, qđ z p vnitate, nūc acci-
pitur, nec auctoritate nititur: **Hescio** em̄ apud quē reperitur:
nec arte, cū deberet esse ge. mas, potius vt talio, stellio, iurelio.

Cancellarius, vt multis placet, dicit a cancello aia palatii, sic
dicitur, q; olim ibi officium suum exercebat iuxta thesaurū im-
peratoris, cuius sibi cura demandabatur. Attamen illud voca-
bulum minus tersum, doctiores vitant, vt testis est nobis qui-
dam Johā. Bap. Bononiensis; sic dicens: **Ab** epistolis lati-
nē nuncupant, z vnuste, quos cancellarios, semidoctū vulgus
appellat, quoz principes archigramatei, vocantur. **Plutarch⁹**
auctor est cumenē archigramateū alexandri fuisse; hoc est scri-
barum principem. At qui dixerit, cancellarius non omnino ca-
ret auctoritate. Flavius vopiscus in vita carini: amicos opti-
mos quosq; relegit aut tenuit; perfectum vrbī vnū ex cancell-
larijs suis fecit, quo sedius nec cogitari potuit aliqñ nec dici.

Consuetudo, teste Martino philetico, eleganter vsurpatur
pro eo quod quidam dicunt conversationem. Et teste eode, su-
ne dicas conversationem: hoc enim nomen non meminī me le-
gisse apud Licronem. At bone philetice leges apud **Quinti-**
ltanum, **Senecam**, **Crebrin**, z alios.

Causar est causam facere, vel in causa esse, solum apud
dialecticos, sicuti orationis genere gaudentes, reperio: non
apud elegantiores. At **causari** apud doctos significat causam
rei geste afferre, vel vt **No** mio placet, significat causam dicere
vel defendere, vel querere.

Character habet characteris, penultima longa, in obliq; scri-
bitur cū ch aspirato in principio, sic em̄ apud grecos scribitur.

De littera C

ΧΑΡΑΚΤΗΡ ΧΑΡΑΚΤΗΡΟΣ penultima longa zē.

Corollariū simpliciter et duplici l. nō correlariū: vt indocti scribunt, est dicitio frequēs in ore dyalecticorum. Sed a paucissimis vel intellecta vel recte scripta: Est autē Corollarium, vt Varro dicit, dicitū quod significat id quod addit/praeter id quod est de bitū, teuto, zugeben/oper ein schenckū guber den lon vocabulum fictū a corollisq; hęc cū placuerant actores in scena dari solite. Suetoni⁹ de Augusto: Corollaria et premia in alienis q; q; muneribus ac ludis crebra et grādia de suo offerbat: Ausonius interea tñ ne sine corollario poetico tabellarius tuus rediret/paucis iambicis precludere putat.

Comessator vocat ille qui computationib⁹ et ebrietatib⁹ operā dat, deducit q; a verbo greco κομαζο comazo, quod ē ebrietatib⁹ opam do: non autē a verbo comedo: cū comedo primam corripit: comessator eandē pducit. Marcialis, qui nec leno potes nec comessator haberi: Unde comessor aris: comessatio que fit quoties post cenā aliquid comedit: Suetonius de viellio epulas trifariam inter dū quadrifariā dispartiebat, in ientacula et prandia/cenas et comessationes.

Ciuitas (teste Leonardo a Brentino) non dicitur quasi ciuium vnitas: Sic em̄ et pari ratione paruitas dicitur paruiū vnitas: diuersitas diuersorū vnitas: et varietas, et sic de multis alijs, quod est in primis absurdū dicere: sed vt idem dicit Licet re est vocare, inde cenus, inde ciues, inde ciuitas: inde alia hui⁹ modi congregatiōis vocabula: et eo dicta q; multitudo varie dispersa in vnū conuocabatur, a ciere itaq; ciuis: et a ciuib⁹ ciuitas, et sic etiam vult Cassiodorus dicens nam cum omnis ciuitas/a ciuibus dicatur, verius tamen illa ciuitas dicitur/que vnanimes ciues cōtinere mōstratur: dicit ergo illa ciuitas/a ciuibus non quasi ciuium vnitas. Et vt dicit Bellius libro de cimoseptimo iuxta sententiam veterū stacci. Ciuitas accipitur et pro loco/et pro oppido/et pro iure q; loim et p hoim multitudine.

Canon primam lego correptam/non productam, vt tradit Sulpitius: Ausonius, hic demum excessit grammaticos canonas/in quo multi errant. Unde venit grecum verbum canonicum/relquod apud latinos in rariorū est vsu: et significat

regularē nō: sanctificare vt vulgus loquit: dicit: ille est cano-
nizatus, hoc est in numerū sanctorū relatus: qd̄ inau ditū est.

Carnifex vt dicit Donatus est h̄ carnes ex homie facit vt
Julius firmicus dicit cui damianoz boīm officia creduntur,
teuto, et dieb̄ hender male aut̄ nostri dicit̄ teuto, ein fley: ber
oder metzger: hic em̄ lan? dicit vñ Seneca: deinde cū schola
sticorū sumo fragore et tu h̄ quis es carnifex? strictā sustul-
ris securi in ante oīs ferias/ p̄m respice: Inde carnificiū ē opus
carnificis: vñ Terulianus in apologetico: loqeal̄ ind carnifi-
cij manus in chr̄istianos impatis. Inde carnificina est locus
carnificij, teuto, die habitat, vel ipa ex carnificio/ cruciat u lq̄.

Cōplacētia ē vocabulū indoctorū, docti p̄ eo obsecrū dicit vt p̄. i. Cōplacere.

Castrū vt dicit Seru? gr̄maticus in. vi. eneidōs est ciui-
tas, inde castellū puū castrū, locus muris munitus: sicut etiā
arx que ab hoste arcendo dicit̄ teuto: Bergschlos, nostri vocāt
fortalicium minus latine z bene vt ego sentio: **Castra** aut̄ plu-
ralis numeri tantū p̄t̄ dici locus vbi milites tētoia fixerunt,
teuto, zeit: Sed villa nō significat teuto, ein docti. Sed pag?
vel vicus paganus: Sed villa p̄rie significat domū in agris,
nō tñ inepte plures in vno agro domus/ vllē vocari possunt,
Virgiliū sz iā summa p̄cul villaz culmina sumāt, **Suburba**
na aut̄ pluralis numeri tñ, significat teuto, vorstat: edificia an-
cinitate pagi instar constructa: Inde castellū z castellani, q̄ sūt
nō prefecti arcum, vt vulgo putāt: sed dicunt̄/ castelli inhabitatores,
teute Lūio, sicut oppidani: oppidoz inhabitatores.

Contrarior aris: verbum est penitus grammaticum: ideo
scribentibus epistolas/ z his qui sincere loqui volunt/ vitādū:
sed contrarius sum bene.

Carpio onis, teuto, ein karpff: sic inuenio apud cruditos,
non carpo.

Lapus vel capo, teuto ein kapon/ p̄ eodē p̄t̄ dicit̄ test e seruo,

Lloace nō p̄rie loca ad onus v̄tris eijciēdū disposita, signi-
ficat: Sed sunt vię illę subterraneę parietib? imodū aquedu-
ctū munitę per quas aque pluuię extra urbem vel in fluuiū
dilabuntur.

Lontentor aris: verbum est satis barbarum: sed cōtentus

De littera C

sum benedicatur:

Conciues vulgo vocant qui sint ex eadē ciuitate, teutonicez
mitburger in q̄ errore versat̄. Lauretius valla: sed audi pb̄
lippū beroaldū: Inualuit cōsuetudo, vt conciuēs passim dica
ma s̄ municipes n̄ros recte an perperā, viderint illi in quocum
ore & labris dictio hec est frequēs, me riuale nō habebunt: ego
latinitatis elegantiā sequens, dicere malim, hic meus ciuis est
quā cōciuis. Et ita locuti sunt veteres oēs qui pure probeq; lo
quunt̄, ita Var. tul. loquēd̄ in orma vbiq; voluminū, ciues su
os dicit, nunq; conciuēs: Tertio tusculanaz legim̄, libz Ely
tomachi quē ille cetera carthagie misit solā dī cā ad captiuos
ciues suos, Lactantius in primo lib. institutionū diuinaz, lo
quēs de Sibillis, dicit, de quinta erythrea, quā Apollodorus
erythreus affirmat suā fuisse ciuē, Lucan̄, in primo, nec ciuis
meus est in quē tua classica cesar; Et Apuleius li. quarto, flo
ridoz, ptagoras, democriti physici ciuis, Neoterici autē, i. recent
tiores, cōciues dictāt, tanq; id sit elegantissimū latinissimūq;
Auctoritas mihi dux & magistra rez omnium, Alio mō latine
et elegāter d̄r municeps meus p̄ ciuis me. Plinius et iuris cō
sulz schola eruditorū, municeps vsurpat in hoc significatus
Et sicut nō dicimus cōmunicapes, ita nec ciues pari rōnem
de Paulus iurisconsultus dicit, de verborz significatione, mu
nicipes nati sunt: Sic etiam vt dicit Festus, Luriales, i. ciuis
dē curiē, nō pcuriales, Et Georgius merula dicit, Muncipe ē
ciuis dē patriē nō soluz, ciuitatis vel oppidī, sic vsurpat: Quo
sius lib. septimo dicens: apud britāniās, Bracian̄ municeps
eiusdem insule tyrannus creatur & occiditur;

Complexionē corporis medici barbare magis q̄ latine di
cunt, cū latini eleganter dicāt constitutio corporis vel tpaamentū cō
positiq; moderatiōē, quā greci vocāt crasim, Itē corpus be
ne constitutū, quod barbari dicunt bene cōplexionatū, Cicero i
tusculanīs: Cui corp̄ bñ constitutū sit & exploratū, Idē in scōo
de finib; bonoz, Itē eū metrodor̄ bñ describit his fere ver
bis, cū corp̄ bñ constitutū sit et exploratū, ita in futurum.

Charitas p̄ chl̄e amor, vel saltē spēs amoris: Caritas autē se
ne b, d̄r penuria: Teuto, teure. Sed differunt, quia caritas se

re frumenti dicitur et annonae penuria autem inopia omnium rerum, et praesertim earum, quae in penuria recordari solent, barbare autem et non latine quidam et athena vel caritudine dicunt. Adde quoque caritatem non nisi a grammaticis, non oratoribus dici reprobis: dicas igitur athena est caritas: non ut vulgares in caritate preciorum, ita testatur marcus philonicus super cicero, in eius epistolis: Dicit autem penuria teste festo, quod penes minimum sit quae necesse est: A penore autem descendere nequit quae ad modum vult cartholicon: cum penus prima brevis sit, penuria autem illa perducatur. Hora. Superius tempus in se penuria victus, Et sic carum dicitur. Tenor, tenor, ad eum verbum. Sic e contrario vile vilis vilissimus et valde, ad eum verbum, exempla inuenies, apud iurisco sultos, et de re descendenti venditione.

Clamorosus clamor, picum, non clamorosus: Iuuenalis Securus inbeuit clamorosus insistere circo. Idem, Clamorosus in uenae praefatus curat. Lucanus, venator tenet ora leuis clamosa molossi. Silius, fidon, os prepari atque vnde clamorosus helorus etc.

Certificare et certiorare verba sunt potius grammaticae, quam oratoriae et elegiae, ut multi volunt, quibus tamen videntur iurisco sultis: Certificare dicitur, ff. de excusa, et tibi, et al. si duas, §. si autem: Tertioratus dicitur papinianus, si si quis omnis cau. testa. l. i. Si autem.

Coiter: haec aduerbium indocti et barbari accipiunt pro fere, et pro praesertim, et sum offer mal. Et sic est aduerbium temporis, nec aliter audio, usurpari, et coiter fecit piter, ita omnes, teu, gemeyn: ut coiter vtitur hac re, teu, gebuekes mit einander in gemein: et sic latini accipiunt. Li. in. v. de uia, deoz: sic dissimilimus bestio: lis coiter ab quibus tertulianus appologetici ca. xvi. Letex quod videri coiter quod cohibendi quod estiarum primus est oculis etc.

Ciuitatefis indocti et barbari dicunt, pro inhabitatore civitatis: quoniam latinum non est.

Cociosi creduntur. Au. ad. li. xvij. c. vij. tria fecit. Duo fecit orationem publicam alicuius sacerdotis vel magistratus, quam greci vocant Δευρολογ demegorian. Inde concionari deponentale, est facere sermonem ad populum: et ad populum loqui, ut expedit Augustinus in grammatica sua. Lactantius in. ij. Sed quod potest ad vulgus et imperitos homines, hoc est concionari, et concionator, quae indocti predicatores vocantur: ut in dictione ecclesiae inuenies: Secundo concio dicitur

De abusione lingue

locus/ vel suggestus/ aut cathedra/ vñ verba sũnt/ que vocat ab
indoctis. ambo/ omnia qđ latinũ nõ est. Tertio/ significat certum
et multitudinẽ ppli assistẽtis. ^{ERELEOIM} Greci ^{ERELEOIM} eceliam vocat.
vt in eadẽ dictione videbimus. vñ Li. in. ij. de orato. in hac vlt
tima significatõẽ accipit/ cũ dicit: cõciones/ sepe exclama
re vidi/ cum apte verba cecidissent.

Cõmeatus accipit p cibo/ ad ciuitates necessario/ vel ad ex
ercitiũ/ vel p alimonia ad vitã/ vel domũ priuatã necessaria/ vbi
vulgo et plebei literatores dicũt/ vicinalia Li: p lege manilia/ã
cõmeatu/ et priuato et publico/ phibemur. Itẽ cõmeatus in sin
gulari tĩm accipit p facultate vel potestate abeundi/ vel receden
di ad temp^a a milicia/ ab alioue misterio/ sic qđ redeat ad diẽ si
bi statũtũ ab impatore/ vt Titus lĩm? magna ps sine cõmeati
bus dilabebat: inde cõmeare est abire cũ animo redeundi.

Collegiũ vide qđ sit in dictione bursa/ hic tĩ nota dicendũ eẽ
collega/ nõ collegat? vel collegiat? quẽ ad modũ barbari dicũt:

Clyricus/ son vide de erroribus grece/ iste.

Cerdo nõ tĩ significat/ teuto/ ein ledergerber/ sed quicq;
exercet artes illiberabiles et mechanicas/ lucri gratia: Cerdof
eĩm grece lucrũ latine dicit/ inde cerdo/ id est lucrío/ lucrionis/
vt Festus vult.

Cõtuberniũ dicit cõtubernalium habitatio/ cõnicus/ et so
dalitas/ sicut pũtuberniũ studentĩũ significat eam domũ/ qđ in
docti vulgo bursam vocat/ vt in dictione bursa vidim?: seneca
epla. vi. ad Luciliũ/ hermacu et polienũ magnos viros non
schola epicuri/ sed pũtuberniũ fecit. Inde pũtubernalis dican
tur in vno pũtubernio habitantes: Lucius Apuleius d' Asino.
Cur vtiq; cõtubernalis arcuissimi relicta cenula pmaturnis/ af
fozer. Et idẽ loquens de duobus fratribus simul habitanti
bus/ vnico illi pũtubernio cõmunẽ vitã sustinebant. Et Lepri
anus/ pũtubernalitatem vsurpat/ ipa sodalitate. Cõtuberniũ
autem a con et taberna deriuatur.

Curia/ a cura dicta/ p̄rie dicitur locus/ vbi senatus rempub.
curat/ teuto/ ein Rathus: Et ita dic Lactãtius gramaticus/ sup
thebaida statũt/ in secretis locis cure publice differunt/ ad hoc
electa loca curias noĩauit antiquitas. Varro aut duo genera

De littera C LXXVII

curiaz annumerat: Nā ubi curarent sacerdotes res diuinas
vt curiē veteres: Et ubi senatus, humanas: hęc ille Improprie
igif nostri vocant curiales, reuto, bofleuit, oder boffgefti; eos
sz qui ſinā atrijs vel palatijs principū: qui ab elegantiorib?
dicuntur, gaulici. Sicut etiā palatini canes dicunt hī rabule/
qui ſunt in palatijs principū. Palaciū em̄ vel aula vel atrium
vel regia dicit domus impatoris vel p̄cipis. Quarta, atria
p̄ſonū ſtabant cū ſtēmate toto. Et Suetonius tranquillus
de galba: Impator vero ſtēmata in atrio poſtuerat, quo pater,
nam originē ad iouē re: Indocri etiā barbare dicunt, curia ro/
mana: Itē illud, curia romana nō petit e uem ſine lana: nemo
enim eoz, qui pprie et ſignate loquunt, tuę orationi ſuffragatur.
Item 2 barbare Luriale vocant eū, qui ſit facetus 2 comis; q;
niam lectum eſt nunquam in ea ſignificatione: ſed curiales di/
cuntur eiusdem curiē. Lopiaz duces dicunt degāter a quartio,
qui a noſtris nō ſatis latina uoce, capitanei dicuntur.

Camelus, inotum animal eſt, paſcit inter armenta in oriente.
duo ſunt genera bacterie 2 arabie: differunt q; illa bina habent
iubera in dorſo: Quos vulgo dromedarios vocant: et a lucu/
lennis ſcriptozib? dromades. Quintus curtius, de reb? Alexā
dri magni libro quinto: Dromades cameli inter dona erant
velocitatis eximie, cū.

Cambire 2 campſores vide in dictione trapeſita

Cruz tam maſ. q; ſēnt, generis eſt, teſtib? Lazo: p̄bo pom/
peio. 2 itē Hieronimo q; lib. primo ſup eplā ad Ephēſios dicit
Cruz ſcēm gręcos eſt maſ. ge. vñ eſt illud in oratiōe. Bracchijs
dignus fuit qui malo cruce periret: et Hieronimus ad Galat
tas: Ubi aut ab ſit gloriari niſi in cruce dñi noſtri ieſu chriſti
per queſ. cruce ſibi mundus crucifixus eſt. qđ quidā littera/
tores in docti putant eſſe relatiuū hui? gñ ieſu chriſti: quod nō
qua dicit: Et in plurali habet cruceſ teuto: Salg. honorandas
etiā cruceſ vocat Juſtinian? in autē. de ſanctiſſimis ep̄is
collatice, r. non eſt vix aſt̄y t imperiti putant q; accipiat pro
meretricibus, qui decipiunt ex illo Terenti in eunucho: illis
crucebus que nos noſtrāq; adoleſcentiā ſemp habent deſpicit
tamq; que nos omib? ſemp cruciat modis, ubi em̄ crucibus hō

R

De littera L

meretrices: sed tormenta et penas earum effectus significat: quod enim meretricem sustinere cogit, idem tormenta et durissima et cruce torquerat: Sic et nos accipimus: Aliquis sollicitus non gestat mille dolores: pectore quisque suas sustinet ecce cruce. **L**urigitur et cruce significat patibulum. Seneca in de ad suffixorum corpora crucibus in sepulchra sua delinunt, et Curtius in tertio libro. Crucibus affixi peringens lictoris spatium pepederunt, ita et Lomehus tacitus dicit: Et in istis in scdo: quicunque capi poterunt supplicia crucibus fuerunt, sicque perturbent grammatici, qui dicunt quod crux careat plurali: Nam auctores allegatos habes in contrarium, sicut nec vita, nec alia quedam carent. Cicero enim dicit mortem primo de natura deorum, et primo tusco. **Q**uintilianus in de dationibus, et Augustinus libro primo de ci. dicit mortem, in genio plurali. Item mortibus, **D**rosius, **M**ortes, etiam Seneca dicit, et mortibus, et **H**ora, paces, dices, in epla ad Iulium. **B**ella quis et paces longum diffundit in eum, **C**appella in quarto, glorias dicit, et gelli, gloriarum, lucas apulei, in cosmographia, et Ovidius, infra post septem lucas in iunius actus erit, **C**apella, lucibus dicitur Ovidius in sexto fasto. **A**spicit instates medijs sex lucibus idus. Item vitas inuenies apud Gellium, et vitay apud Augustinum libro xv. ca. scilicet illi auctores, imo solus Cicero plus facit mihi, quod omnes regule grammaticorum: Et sic si apud idoneos auctores inuenies aliquid contra grammaticas regulas sequere auctores, non grammaticas, presertim apud auctores illos, qui non nimis vetusti sint, ut Lucilius, Pacuvius, et Silius, vel nimis recetes, quibus etiam non datur auctoritas, nec temere etiam usurpanda sunt, que vni semel tantum, etiam si receptus sit, licentiose dixisse videat: nam ut Astor dicitur Podianus, quod semel fieri dicit, ac si nunc flagraccipi solet, in hoc tamē cicerone excipio. Auctoritas enim ut dicit Quintilianus in primo, ab oratoribus et historicis peti solet, nec est vlla ratio danda in grammatica, quod idem notat Quintilianus. **L**um summorum in eloquentia virorum iudicium pro ratione sit, et ut idem tradit, non est lex loquendi, sed observatio, ut ipsam analogiam nulla alia res fecerit, sed consuetudo, hinc ut graphice dicit Georgius valla, In tota grammatica, nullum magis efficitur prescribi potest preceptum, quam ut diligenter obseruet, quod et quomodo

No

locuti sint clarissimi in dicēdo auctoritas, vel etiā q̄b' eloquentie doctrinęq; aliq̄ tributa est auctoritas. Cū dicendi p̄cepta pariterq; loquēdi eliciunt̄, p̄terea vt elegāter dicit Valer' p̄bus, Si aut verū pangis orōem solutā, struis atq; ea p̄ba tibi dicēda sunt, nā si introies illas p̄midas neq; sentētiās grāmaticas spectaueris, sed aurē tuā interroga, h̄ est euphoniā. Nece bene dicit, volumn' ire cū cruce vel crucib', teuto, mit de creutz; s; cū reliq̄s; quia cū cruce vel crucib', valeret cum patibulo.

Cerulus media correpra arbor est nota, teu, lū p̄boim, in **Cerulū**, vel teste Seruio **Cerulū** fructu ei' teuto, lūrs; indocti et gothici dicūt cerula. **Cerula** autē p̄ fm alios **Cerussa** spu, ma est q̄ ex ferue scēte materia plūbi fit, qua mulieres ora depingere z veniūtare solēt; teu, ply zweis, **Auloni'**: Sandit z cerusa alias silate puellas. Et **Hierony**, in eplā ad **Marcellā**; ille em solēt purpurillo z cerussa ora depingere; z **Plin'** suo loco p̄la.

Capitosus, vt significet **ergensynnig**; ego adhuc ap̄ idoneos nō multū legi, sed **cerebrosus**, vel **morosus**, de qua dictione alias dicit. Sed q̄s repugnet etiā dicit **capitosus**, sicut **cerebrosus**. A capite etiā fit **capitā'**, i. in caput cresces. Unde **Luscus** columella in, xij. **Luli'** aut porri capitati assidua sarritio et stercozatio ē. **Plinius**: **Capitato** maior est ad eadē effect', ins de etiā fit **capitulū**, i. parū caput. **Terenti'**: **Q** lepidū capitulū; hic aut notabis, parua initia in libris poti' capitā, dicit̄ capitula. Et sic dicit **Raphael regi'** sup **Quintiliano**, **Caput** dicit̄ in ea significatione qua nōnulli capitulo vtunt̄; nomine in vsu non sanē a doctis in ea signif. catōe recepto. Idē dicit **oibus leonicen'** super oratorem **Liceronis**, z quidam alij: vt **gellius** in decimo; quod in capite superiores **Critolao** scriptum esse dicimus; idē sic capite septimo legis iulie. Et **Plinius**: **Recitauit capita legum**; z **Augustinus** de trinita, de libro de cimoctauo, capite, viceh moteruo; sed in vnam seriem connecta ponētes, solis capitibus distinguenda curauimus. At cum venia aliorum dico, etiā posse capitulum accipi in ea significatione, si modo exemplar **Liceronis** nō est mendosum; qui dicit libro primo de legib'; nec vero ferent̄ si au dierint te primū capituli optimi p̄didissē in quo scrip̄ sit nihil curare deum; vāc

Caput, i. capitulū, libz.

De littera L

et **Alpianus**, ff. de mili. testa. l. i. z **Jodestinus**, ff. de excus. re po. l. i. duosq. est aut. z **Hierony.** i. **Elaię** ex planat. id. e. vt non tā cōmentarios q̄s indices caploz nos legere credam? q̄ z sepe vñ et melius p̄bus capitularim p̄tulit: at capita libent? dixerim: nā et capitula apud **pliniū** ea legimus: quę colūnis addunt: vñ in naturalis bysto. l. xxxvi. habem? p̄ximū colūnis spirę subditę z capita addita.

Celibatus sc̄at abstinētiā rei vxorę, vitamq; sine matrimonio: Et **celebs** is dicitur qui caret vxore, et ita dicit **Augustinus** noster in sua gr̄matica, **Celebs** dicitur qui non habet vxore, vel quę non habet maritū: **Quintilianus** libro primo institutio, nū. de tr. bus virtutib? elocutionis, deridet, **Jodestū** qui quia celo saturn? genitalia absciderit: **celibes** appellatos ait: q̄ vxore careant: **Sabinus** ingeniose sibi vilus est dicere celibes dicitur veluti celites: **Drisianus** quoq; ait, **celebs** dicitur quasi celestium vitam duens: **Hieronymus** lib. ij. ca. xliij. cōtra **Iouinianum**: **Lebib?** nomen inditū esse autumat: quod celo digni sint: qui coitu careant: et **Fulgenti?** dicit **celibatū** dici voluēt virginittatis abstinētiā. Videnturq; hi omēs accipere non tam pro vxore carentib? q̄s p̄ castis: z omni venere abstinētib?: sed nescio an satis exacte latifq; significanter locuti sint: nāq; apud eos qui pariter z latine loquunt? **celibes** p̄ his qui vxore careant: z **surpant?** etiā si habeāt cōcubinas: **Plautus** in mercatore: Si quę inquit scribimus seu maritū seu berde adeo q̄ libe scortarier. **Suetonius** in vita galbei: vx amissa vxore lepidā duobusq; ex ea liberis mansit in celibatu:

Cōuentus mas. ge. idem est qđ **synodus**, vt alio loco dicim? et auctore **Festo**: **Cōuentus** quattuor modis intelligit: vno modo, cum quęlibet hoim ab aliquo cōuentū dicimus. Altero, cum significat multitudinem ex plurib? generib? hoim contra in vñ locū. Tertio, cū magistratib? iudicij causa populus congregatur. Quarto: cū aliquem in locū sequentia hoim supplicationis aut gratulationis causa colligitur. **Inde** **uentus** religiosorum significat congregatiōē ipsoz: nō aut domū vt habitaculum: Errant igit? qui dicūt: **Ego fui in cōuentu fratrum nostrā**, cū velint intelligere monasteriū: nō em̄ significat domū,

vt iam dixi. Inde etiā venit conuenticulū, qđ fere semp in ma-
liū accipit, p̄ gregatione aliquoz hominū pditorū. Cicero pro
roscio. Couenticula inquit hominū, que ciuitates nominarūt.
Et Federicus in autētico de pace tenēda. Couenticulas quos
qđ in ciuitatibz, z omnes cōiurationes zc. vbi errauit impator,
cōuenticula em̄, nō, cōuenticulas dicere debuit. Hieronymus
sup̄ Flaum. v. de hereticoz p̄uenticula z captos multos a leo-
ne: Idem Hieronymus sepe vtitur vocabulo cōciliabulum;
etiā p̄ cōuenticulo pessimoz: Idem sup̄ Hieremīa: diuersa he-
reticoz z omniū mendacoz conciliabula demōstrant. alio lo-
co dicit. z econtrario hereticorum conciliabula mortuorum ter-
ra esse credatur.

Choreaules est is qui tibijs ad choreas canit. nā aulos grece
est tibia latinē, vñ apđ nos, vsitatū nomē est p̄ latino auledi;
Cicero qui cytharedi esse non possunt auledi fiunt. Astuaules
aūt grece latine vtriculari, teu, sacrpfeiffer. ascaula sacrpfeiff;
Choraugus aūt dicit choreę princeps, z expense suppeditator, et
chozi magister, sicut cōuinātor dicit magister cōuinij, z qui pa-
rat cōuinij grece symposiarches. Conuiuę vero z cōuictores
dicuntur inuitati ad conuiuium zc.

Continens se. gñ is dicit terra firma. incontinēti aūt dicit
Beroaldus apud iuriconsultos vsurpatur, p̄ cōfestinē sine
cunctatiōe, qđ nō facile reperias apud Oratores z hystoricos;
nec ego legi nisi apud Justinū, qđ eo vtit; z in primo libro, z i qñ
to, nescio an alibi; vt dicit valla p̄ntis t̄pis p̄ticipialcū substā-
tiuātur, solent esse ergō neutri, vt accedens, antecedēs, p̄sens zc;
quedam tamē alterius generis sunt masculini, vt oriens, occi-
dens, p̄fluens, p̄flumine, et confluens, quo duo flumina conue-
niunt, feminini. trinens p̄ terra que nō est insula. Cōsonans p̄
littera, non vocali; p̄gnans vero vnde sit p̄ticipiū, nescio, z ani-
mans; nōnunq̄s tamen hoc nomen in neutro genere reperitur,
sed magis in plurali. hec ille: Ego autem dico, animans repe-
ri apud ciceronē in se, et masculinē in masculino plusq̄ ses-
mel apud Lactantium.

Comensales a parū eruditīs dicit; id ē in vna mēsa come-
dētes, quos docti sodales vel cōmanducones vel conuictores

¶ ij

De littera L

dicunt: unde Philadelphus in epla ad Joannē quēdā euangeli-
stā: nā z viciniā tua omnisz tui ordinis socij: z sodales itē comā
ducones qz tui cōstantissima testimonia aduersus te ferāt. Uñ
et Aug⁹ de pastorib⁹. Sodales em dicunt tanq̄ vni⁹ p̄uiri:
Latina em lingua sic dicti sunt q̄si filiales. eo qz simul edāt.

Camisia barbaz estz vulgare vocabulū. Uñ Hieronym⁹
in epla ad Fabiolā volo p̄ legētis facilitate abuti sermone vul-
gato: solent militātes habere vestes lineasq̄s camisias vocāt
sic aptas inēbris z astrictas corpib⁹: vt expediti sint/ vel ad cur-
sum vel ad p̄lia dirigēdo iacula: tenēdo clypeum: tēsam libz
dolet quocunqz necessitas traxerit.

Calculari id ē rationari vel cōputare: dicit peti⁹ marsus in
primo officio: esse barbaz vocabulū: ad qd̄ qd̄ dicā nō habeo:
scio cū qz calculator latinū ē et ab idoneis vsurpat: Uñ Martia-
lis: nec calculator nec notari⁹ veloci: maiore q̄quā circulo coro:
nēt: sunt igit̄ calculatores z rationatores: q̄ z cōputatores vel
supputatores dicunt̄. et rationari est cōputare: Et rationari-
um est liber et codex in quo accepti et expensi rōes describunt̄.

Lancelli nō significat vt vulgo putat̄: p̄digitiolū: sed can-
cri: dicebantur ab antiquis/ claustra et septimunc diminutivē
Lancelli dicuntur: vulgo getter: fiunt autē lignis intransuersū
per modica interualla conneris/ ad similitudinē retis: qui fre-
quēter hñt in facellis et sanctorz edib⁹. Lācellare autem apud
iuriconsultos: est delere: et extransuerso calamum: ducere ad
delendam scripturam.

Compilare (teste Alconio) est ita peruellerē fac furari/ vt ne
pilos quidem in corpore relinquāt compilatores. hinc cōpila-
re dicitur scriptor/ qui aliena furaturz in vnum quasi corp⁹ re-
digit: Unde Virgilius dictus est compilator homeri/ ab emu-
lis: quoniam versus homericos ad verbum penē transferabat:
et furtim in librum suum transtulit: nostri autem compilare p̄
componere accipiunt/ vt me puero au diuicram: Alexander de
villa dei fuit compilator/ quasi compositor doctrinalis. Expila-
re quasi in eadem significatione crebrum est apud iuriconsul-
tos: de expilatione vel crimine expilate hereditas zc.

Laster animal satis notum: alio nomie fiberz: teuto: biberin

aqua et in terra viuēs, nō dicit a castrandō/q; se castrēt, vt vult
 Phidonus, sed est nomē grēcū/qd latinā etymologia nō patit, vt
 dicit Seru^s: et sepe ego in h^o opusculo, nec itē vt doctus p^rnasū
 est se castrat, dicit em̄ plini^{us} li. xxxi. ca. iij. sicut et fibris q̄e ca-
 stores vocāt. et castores testes eoz amputare hos ab ipis cū ca-
 piunt negat se h^{ic} diligentissim^{us} medicinē: quūmo paruos esse/
 substrictosq; z adherētes spinē nec adimī sine vita aialis posse,
 Idē refert albert^{us} magnus recētū phoz p^riceps, Et idē li. viij.
 ca. 30. cū de fibris loqueret^{ur}, dicit inter cetera, Lauda pisciū h^{ic}
 cetera species lutre ytrūq; aquaticā, ytrūq; mollior. pluma pil^{is}.
 bic nota lutrā dicit tonit^{us}, otter,

Lutra, / otter.

D

Doleator et dolearius, quere in dictioe victor de v^o
Discretus non significat, vulgo bescheiden, sed modestus,
 et modestia quā vos dicit discretōez, Et ita dicit cicerō p^rio offi-
 rū, ipm^{us} gen^{us} locadimō p^rsum nec in modestū, sed ingenuū
 ac factū esse debet. Discretus em̄ nihil aliud est, quā diuisus,
 vnde Tertulianus ca. xxxix. loquens de christianis, itaq; qui
 anūno antiq; miscen^t nihil de rei cōmunicatione dubitamus,
 oia indiscreta sunt apud nos, p^rter vxores: Ausonius, diuidat
 hec si quis faciunt discreta venenum: Et Hermogenes iuris
 consultus: Et hoc iuregentium introducta sunt bella discre-
 te gentes, i. diuise: Quintus curti^{us}, in nono: A ceteris discre-
 tos milites elephantis in conspectu totius exercitus obijcit:
 Et plinius libro, xxix. in prologo, et oēs eas damnauit crophis
 us in muscos pedes venarum pulsu discreto per etatum gra-
 adus: discreta z inde hec secta, de quibus rebus plura leges cō-
 tra pontium de statibus hominū. Et vulgo dicimus discreti-
 onē habere cū debeamus dicere habere rationē vel sapere zc. vl.
 habere modestiam: nō tū me fugit tempantiam, cui etiā p^rtrari-
 am facit esse luxuriam: a cicerone modo modestiā mō modera-
 tionem vocari.

Definire est ita loq^r d^rterminare q̄si sine dare; s; diffinire ē
 h ab illo q̄si disparciādo distinguere. Cū diffinitō vocata em̄
 vt multo z vsus h^{ic}, definitio q̄ i disputatōe vti solē, vt sit o^ro
 eē rei demōstrā: definitū credo debere eē dō sōno scipitōis cū di-
 cit Cicero sic habere, oib^{us} q̄ patriā p^rseruauerit ad iurē suę

A iij

De littera D

rint: certū in celo definitū locū/vbi beati sempiterno euo fruā-
tur. Et sic definire significat reuocō, beayimmen. Iustinus, qui
bus magna premia definiebantur.

Diuēs est ge. omnis nō tm̄ cōmunis. Quidi. de arte lib.
primo, addidit externo marmore diuēs opus. Et Hieronym⁹
in eplā ad Apocianum: nemo mihi obijciat diuēs illud in iu-
dea templū: Et habet in cōpatiuo (cōtra vulgi opiniōe) diuiti-
or: diuiti⁹. Lalphurn⁹, in egloga Jone et licide: Sū quoq;
diuitor certauerit ille tot hedos pascere. Qui. de ponto. li. iii:
Tertatq; fortuna diuitor sua: z marcialis, romanū propius di-
uitiusq; for est. Idē ad carinum: Erdeso diuitor licet fuisset, z
diuittissim⁹, dicit sidon⁹. Dis autē tametsi dis z dite in nōio
vix reperiat, sed bene diti dicit a dite, de se format ditior, ditissi-
mus, nō diuēs, in quo plebei grāmatistē hallūcinant, sicut z in
amicus. Amicus em̄ facit amicior z nō amicitior: vt Licerō:
appio, neq; tibi amicior quā ego sum. vñd z Franciscus petrar-
cha egloga decima: hūc alius musis qui pastor amicior almis.
Sicut stultus, stultior, z nō stulticior: vt indocti p̄cipiunt. Ho-
ra. obuoluas vicū quid sine stultior, ipō: de qua re tā manife-
sta sup̄flūū est multa exēpla. p̄ferre: Obiter hic nota, q̄ erigū⁹
tenuis, egreg⁹, z c̄, aliter comparant apud scriptores aliquādo q̄s
a grāmaticis p̄cipit: Tenuior em̄ inuenio apud Cicronem:
Pliniū, Salustiu⁹, Corneliū tacitū lib. xvi. Erigūior, ff. de le-
ga. 3. l. nūmis: assiduior, dicit varro, rez rustica li. ii. Egregi⁹ p̄
magis egregies inuenalis: egregius cenat meli⁹ q̄ miserimus
horret est tetrasyllabū, p̄pter metrū, sicreci⁹: nā nihil egreg⁹ q̄
res secernere aptas a d̄hūijs. Itē strenuus strenuior: Plautus
in epidico: nā strenuior si p̄dicat suas pugnas, de ore illi⁹ sunt
sordide. Idoneior, dicit inriscōsultus de indiē adiectione vel
pot⁹ adiectione, l. eū q̄ ii. s. melior autē q̄d igit tātū z tam do-
cti auctores i vsu habuerūt, q̄ auctoritate nitit̄ ligua latina, sed
nō dubitabo, z ipio p̄ magis impiecapō interpretē iosephi legim⁹.
Diversimodē nemo ex latinis scriptur; reliquit, sed est bar;
barozum. Omnia composita (vt tradit Nestor cum Δ copo v
Doron) quod apud nos donū significat, do, syllabā p̄ducit, vt
Ildō⁹, Theodō⁹, Cassiodō⁹, Diodō⁹, polidō⁹, heliodō⁹, z

fi qua sunt similia, de alijs exempla require in nestore: qđ Theodorus cōtra vulgā consuetudinem/ dō. p ducat/ Audi Marcialem/ Pterios vatis Theodori inflāma penates: Et scribitur Theodorus? p th. aspiratū, in principio scōponit qđ a theos. i. de et dōros id est donū rē. Sic de sil. bus dicendū erit.

De quibusdam hebreis nominibus, et eorum quantitate:

Dauid prima lōga, regius, ppheta, teste iosepho, in declinabile est: sed dauides, in gtiō habet dauidis media longā: Et si sedulius ptra fecisse dicitur Iuuenel poeta: Edidit hic Mariā dauidis origine Ioseph: Fortunatus eps: de magno magnus dauides scripta reliquit: qui dauides dicit in nominatio. et Iuuenicus sepe: Et cantat. sumus ille Hymnus: Israel tu rex/ dauidis et inclita ples. vbi studiosos admonuisse volo, carmē hoc pperam legi a vulgo: si israel es tu rex es em nō debet hic poni: viciosum em redderet carmē: vñ Fortunatus ecclesiasticus poeta, israheliticus inquit adesse viros: vbi israel secunda et tertiā. pducit, ita em apud grecos scribitur, iōpōnd. Seduli? qui regit israel neq; proxius dormiet vnq;: Et iterum Fortunatus, israel reliquos floreat ante genus: in alefidonius, dicens: israel appensi p cōcaua gurgitis rē, Et iuuenicus aliqñ In eodē hymno pperam legit, obuiam: sed obuia legi debet, qđ si qđam homunculi futuri sint/ qui mihi studiose detrahere conabuntur: (vt verbis vtar sancti Hieronymi ad marcellam) Cur aduersus auctoritatē veterū totius mundi opinionē/ aliqua in sacris litteris emendare temptauerim/ quos ego cum possem meo iure ptemnere/ asino quippe lyra supflūe canit: tñ ne nos superbie pter facere solent/ arguāt: ita respōsum habeat qđ nō emendare sacra scripturā, sed viciositatē codicū, quā pbdolor varijs in locis expimur: Nec quisquā est/ qui vel velit/ vel au deat ppter aliorū morē/ quicq; in mediū adducere: Ego autē nihil eorū qđ recte instituerō imutans/ et si rumpant illa indoctis/ bene mereri de re pub. litteraria/ si possum/ nunq; abfuero. Quod si auctora mortuis reuocaretur/ nō secus ac ego sentiret: Sed vulgus omnia p taminās/ ad cōmodiorē sensum: res, addidit, nec possum adducit/ vt auctor nō indoctus/ auctoritate ante nominato.

effi rāpāt² ilia

rum sic scriptum reliquerit, qui fuit (vt Spanhaymēsis meus
 abbas ille germanie decus pdit) Theodulph⁹ episcop⁹ aurieli
 ensis. Israel Sibael Raphael, id genus familia/mediam p⁹
 ducunt:z similitur vltima. Valerius flaccus, hic z odorat⁹ flas
 granti crine mibacl: nec placet mihi hoc carmen. Angeli pollis
 citani Alioquin doctissimi, vt meū est iudiciū, Lum dicit veri
 nus Sibael florentinus occidit annis: quoniā Fortunat⁹ et
 flaccus plus apud me valebūt.

Debeo, es, cre, latine significat id/quod teuto, dicim⁹, schul
 diglein vt debeo tibi multos aureos debeo tibi vitam: Seneca
 vt statim tibi solua, quod debeo: Et Lactantius libro primo in
 stitutionū, quē admodum potest esse deus principalis q̄ alijs
 orum suū debet, Macrobius in. i. saturna, Loquens de au
 gusto, habēda est ad summū culcitram qua ille cū tantū debet
 res dormire potuit. Vale aut̄ indocti dicūt, sum tibi indebitis:
 es mihi quattuor florinos indebitis zc. obligo, et passiuū eius
 obligor in rebus pecuniarijs/nō dum legi apud oratores: cum
 sit crebro in vsu nostratum, litteratores, z apud iuriconsultos
 dicunt et nostri, obligor tibi magnā summam pecunie, qd̄ quā
 congrue z latine sit ipse viderint, cum obligor passiuū respuat
 hunc accusatiuum: Magis forsā tollerandum esset, si diceret,
 obligor me tibi in decē aureis: vel obligor a te quattuor libris
 pecuniarij, si de rebus pecuniarijs etiam dicim⁹, quod ego ne
 scio: Scio apud scriptores dici obligare fidem amicitia z amo
 rē et similia: vt Licero pro murena, q̄ Seneca obligabit: Quin
tilianus meminē magis obligauerūt expectationes zc. Et Pli
nus iunior suo Sabino, proinde firmanis tuis ac iaz poius
 nostris obliga fidem nostram: Et idem conuato suo: nec em̄
 obligandus est in amoris officio qui prior cepit. Quintilian⁹
 in declama, positus meritis quibus obligatus sum, Et Vicru
uius, cum eo beneficio essem obligatus, obligare in su p̄ signifi
 cat teuto, verbinden. D, curtius supprimit sanguinem et vul
 nus obligare iussit, Licero libro tertio de natura deoz, esca: las
 piorum, primus qui speculum inuenisse, primoz vulnus vicia
 tur obligauisse, eodem modo loquor de obstringo z obstringor
 deuincio et deuincio: sicut de obligor, quibus nostri, male vtunt

Displicentia barbari z indocti dicunt sed pro eo docti dicunt, offensio vel molestia.

Dietum audio vsurpari p quotidia, ab indoctis; qd in an sit apud doctos in vsu, nodum q ego sciam legi;

Dica est accusatio vel causale greco sumptum; non significat teuto. ein kerff bolt; Terentius in phormione; Scribam tibi dicam. Et Licero in verrem actione quarta Scribitur he radio dica.

Dato q sit interiectio concedentis, nusquam apud idoneos reperitur quamuis semel quod ego sciam posuerit Boccacius in geneologia deorum; cui eruditionem z auctoritatem in dicens do non tribuo.

Dya synthetica vocatur ab indoctis quam grece et benefitarum dicimus, vt in dictione eadem videbimus.

Deseccare z degradare, vide in dictioe grado z grador.

Diffidans, teuto. ein abgefagter. Item diffidare et lras diffidatorias nunq legi apud latinos scriptores; que in dictioes in vsu germanoru sunt; perperam quidem meo iudicio.

Diabolus grece vt testis e Lactati in scdo diuina. institutione latine criminator dicit; q crimina in q ipse lapsus est ad deū referet; vñ Trismegistus scode Lactatio teste vocat demoniarchen; hoc e principē demonū; Demonas autē teste eodem Lactatio gramatici dictos aiūsi. peritos; ac rerū scios; vnde eudemon dicit bonus demon; z angelus. z cacodemō dicit malus demō. z angelus. Diabolus nō dicitur quasi deorsum ruens vt interpretant qdā indocti qm vt dixi grecum est;

Dur est generis cōmunis, vt etiā vester Augustinus in gramatica dicit, ducissa non dicitur latine.

Die celsa cū i latino in principio scribit; z oe diphthongo; et est penultima syllaba longa; tra morē vulgarē potest dici gubernatio dispensatio seu iurisdicatio Et descendit a Διοκ eo διο eo. i. guberno, vel administro z non ab, et et celsio, vt tradit buquinio; cū sua cohorte, vocabulorum corruptrice.

Dialogus; enō vt impiti dicunt, ē mo duozia dia qd duo; qd nusq legi; s; e qlibet orōybi disputatie introducunt qdēt auctori libuerit; dicit autē dialogus, a Διο x; youxi δια legome, qd est

De littera D

sermo cionoz, vel disputo: Ita etiã dialectica, cum i latino post d scribit, z in fine cū et nec dicit a dia, qđ est duo, sicut imperia dicunt, sed Dialectica, etiaz a dialegome, quod est disputare, z sermocionari, vt in dialogo, dicimus.

Decanus est, qui sub se decem milites habet, nostri aut faciunt quãdam dignitatẽ sacerdotij z studioꝝ decanatum, sicut Hieronymus vocat decanos, s. monachos qui decẽ p̄sint. Vegetius lib. ij. de re mili. dicit Erant decani qui decẽ militibꝝ p̄positi, hũc caput, z tubernarij vocant. Decurio etiã scđm Honium z diuũ Hieronymũ in epla ad Eustochiũ, a decennario numero dicitur, qđ ego alibi tradidit fecit vsus vocabuli decenatio numero contrarius.

Deducere is dicit, qui alicui officij gratia p̄stat comitatum, teuto, das gleit geben: nostri aut dicunt cōducere qđ ego nunquã legi apud eruditos. Conducere aut̄m̄ significat p̄gregare rem, iō locatũ accipere, teuto, belton; sicut domos cōducimus: interdum emere, alqñ p̄uerrere, interdũ p̄desse. At qđ sacri canones interdũ dicũt saluũ p̄ducum, nõ credo bene z satis latinum: At docti saluum iter, vel litteras salui vel tui, inuenis dicunt, melius litteras publice fidei.

Diuinitas latine z vetuste dicitur, ubi nostri iam nouo verbo et nõ eleganti dicunt, deitas. Id qđ Augustinus etiã testat de ciuitate dei li. vij. ca. primo, hac diuinitatẽ vel hęc dixerim, deitate, nam z hoc verbo vt iam nostros nõ piget, vt e greco, ep̄s sius trãsserant, qđ illi theoteca appellant: Hęc ille.

Duco as, resp̄ eo quod est ducatum regere, z ducem esse, sepe vsurpat Jacobus bergomensis chronicorũ scriptor; at ego nunq̄ legi, sed bene ducere, p̄ eodẽ significatu. vñ Quintilianus ait: discipulis ducere classẽ multo pulcerrimũ. i. qñ pueri sunt principes classis. i. sui chori vel societatis. Scholastici em̄ diuidunt p̄ classes, apud eruditos. Ubi apud impitios per primã vel secũdã lectõ em̄, item p̄ doctrinale primã pte: scđm zc. **D**yscolus, cū v greco, zc, nõ aspirato scribitur, est grecũ vocabulum, nõ valet tñ quantũ, vagus z indisciplinatus, vt barbari dicũt, sed significat malũ p̄ncipio sumus, ac toleratu difficile. vñ petrus epla primã: Seruite dñis, nõ solũ bonis, sed etiam

h̄ qđ vulgo i stolis
tribulũ designat
p̄ loca, p̄mi loci, sibi,
terrij zc

Dyscolus

dyſcolis ꝛc. et cōponit ex dyſ qd̄ in cōpositione malū vel diffi-
cile ſignificat, et κελωμα iubeo: ita vt dyſcol⁹ is dicat cui dif-
ficulter iubeſ: neq; dyſcolus a ſchola, qd̄ ch aspirato ſcribit: de
duci pōt, vt tradit Auguſtino, catholicon, ꝛ libellus q̄ docēs de
indisciplinacōe ſcholarū ſeu melius ſcholasticorū falſe Boe-
tio a ſcribitur, qui ait dyſcol⁹ quaſi a ſchola diuiſus: ꝛ p̄ multū
aliū delirant.

Duellū vel duellium, non eſt tantū duoz Bellū, vt vulgus
exiſtimat: ſed duaz partiū de victoria contendentiū hoc eſt bel-
lum totius exercitus: alioquin non dicerent, duellū inter the-
banos ꝛ theleſpotos, ꝛ ab horatio: gr̄cia barbarie lento collis
a duello: bellū, cū teſte quintiliano ꝛ cicerone ad brutū lo: cif p
literaz mutationē a noie, duellū ſic olim duellū nūc bellū, inde
antiq̄tus, p̄ duellū, dicebant, que vt dicit cicerō nunc hoſtem: ꝛ
tunc hoſtis pegrinū, ſignificabat, qui ſuis legib⁹ vteret: ꝛ duellū
aut ſeiſt crimē leſe maiestatis, de q̄ **Ulpianus**:

Diplomata (vt ſcribit Beroaldus) **Tabellę** ſunt ꝛ codicilli,
vident⁹ q; ꝛ ꝛie accipi, p̄ his ꝛincipalib⁹ libellis ꝛ publicis qd̄
impetrata preſcribunt ꝛ ꝛincipis nomē a ſcribit: vulgus: **bul-
las ꝛ decreta** vocat: itē breues ꝛ breuia aplica hoc indicare vi-
dēt. **Licero** ſcribens in quadā ep̄ſtola ad Titū ap̄tū: diploma
ſtatim nō eſt datū ꝛ mox paſſa recipit p̄ celeriter ſe ablatū ꝛ di-
ploma: **Cornelius tacitus** eoq; diplomant⁹ nullū ꝛincipem
preſcripſiſſet, apud iuriſcōſultos, de verborū obligationibus, di-
ploma aliud ſignificat, videtur q; accipi pro duplicata itineris
feſtinatione.

Dieta ſignificat cenationē ſiue locū in dōmo in quo habi-
tam⁹ inde dictarij miſtri dietez d̄: a διατρομα quod ſignifi-
cat viuoz, ꝛ verſorū, cōm **Varronē** vero ſc̄ in ea p̄ diē edat. **Die-
ta** etiā eſt victus tenuis ꝛ frugi: vnde ꝛ **Hieronimus** ꝛtra **Jo-
uianū** lib. ij, q̄ egrotat nō aliter recipit ſanitate niſi tenui ci-
boru caſtigato victu, que λειπτα διατρομα leptē dieta, i. tenuis victus
dicat. At noſtri **dieta** vocant teuto, tagung, ſicut diete ꝛinci-
pum: quod ego nunq; legi, niſi forſan **dieta** accipiāt, vt nō nul-
tū diſcrepat, p̄ loco iudicio ꝛ et loco vbi arbitri cōueniūt, vt ve-
niat a verbo gr̄eco, διατρομα dieteo, i. iudico: ſicut arbiter, a q̄

*Diploma, id qd̄ falſe
Dietera dicitur, ꝛc.*

De littera D.

etiā dicitur, dicitur, i. arbor, deriuat: nostri male a die cre-
dunt formari, et pessime: dicitur accipiunt p. vni? diei itineres, ten-
tagregis: mōnuncē ita inuenit apud idoneos.

Discus est vas estariū: a nobis notissimo vocabulo scu-
tella dicitur. Inde discophorus dicitur qui prandium in disco portat, ten-
auftragere: alias discus genus est iudicis ferro siue plumbos: or-
bis latus et pōderosus: dicitur a Δισκειν quod iacere significat, no-
tū autē nō plumbo vel ferro vitatur: sed lapide: inde discobolus
dicitur qui discum vel lapidem iaculat.

Deuouere sciat detestari: execrari: imprecari: quod vult vulgo lo-
qui: blasphemare: atque maledicere: de blasphemare scito apud
grecos, βλασφημω, id est execrari, bene dicitur. Itē et βλασφημω a
blasphemia etiā bene dicitur, verbum autē quod nos fingim⁹ blas-
phemare viderint hī in quorū orētā frequēs est: nec tū ego dā-
no. At maledicere: p. execrari: in eo significati in quo nūc ecclē-
siastici vtuntur, noue et barbare accipiunt: hoc Augustinus noster
tradit in epistola ad Paulinum: quod inter cetera sic dicit. Qui autem
distinguitur latine locuti sunt, p. cationib⁹ vtentur: in optādis
bonis: de p. cationib⁹ vero in deuotādis in aliis: p. cationē em̄ dicebāt
esse p. cationē bona optare: imprecari mala: quod vulgo iā dicitur, maledi-
cere: de p. cationē autē mala d. cationē depellere: et maledico igitur cum
regit actiōem p. cationē detestari: barbare dicitur, vt em̄ sergius dicit,
maledico tibi, nō te d. cationē, sed maledico: cū regit d. cationē et signifi-
cat male loqui de aliq: bñ et latine dicitur de bñ d. cationē autē ita loqitur
valla: bñ in primis eruditus: bñ d. cationē nō inuenit: p. vno verbo
dico, licet eo P. cationē vtatur, et hoc tpe vtamur more grecorū
rū: quorū auctoritate dedim⁹: p. cationē actiōem p. cationē naturā suā, cū pos-
tuler d. cationē. Idē est et deuotare quo vtitur et cicero, et apuleius.
Deuotioes autē sunt execrationes atque maledicta: Et deuoti di-
cuntur p. cationē execrati et maledicti: quod vulgus nūc in bonā p. cationē acci-
pit: quod ego acceptare: cū dicerem⁹, sum deuotus xpo, deuoueo
me christo: hoc est totū me tradere et dedere christo: adeo vt sum de-
uotus et execratus mundo, sic forsan tolerandū esset: Et sic ego
scripsi: vixisse sacros libros christo deuote saceros meo d. cationē
• deuote p. cationē more vulgaris: deuote xpo vt fili: d. cationē xl pecunie: vt
diabolo: quod etiā vix tolerat: si vetez more loqui voluerimus.

Deuouere aliquos
dicitur. et execrari illi
furijs. et malignis
p. cationē.

precari
Imprecari
deprecari

De littera D LXXXIII

Deierare nō ē piurū facere; ut nostri loquuntur et accipiunt, qui male de iurare dicunt; deierare enim dicendum est; facit valde iurare; de enim au gere solet; de amo, de miro; hinc de iurū dicitur iurandum; elegantius autē dicitur de iero, vel iuro deū, vel terrā, sine proposito quod deū, vel terrā propositio de iurare vel piurare est falsum iurandum dicere; vnde tertulianus in epistola, Cum apud vos per omnes deos quos per unum genium cesaris peieratur.

Dū cum duplici hinc latino scribitur, vnde manifeste colligitur duplicem esse syllabam quilibet vocali propter quod in diphthongo se syllaba faciat, est quod duarum syllabarum; et sic debet enūciari, sic etiam videtur in plati; nisi in carmine aliquo ex necessitate per syneresim, vnde faciat syllabam. Sed autē de in plati in dicitur; et visitare apud receptos dicitur, vel de i; falluntur autē in loco quodam impitius versificatores qui dicunt; scribe dicitur; sed lege disti vis vrbanius haberit ut modo dicimus.

Decuriones dicuntur gubernatores et rectores primarium principum et oppidorum; qui romae senatores dicuntur; Decurionatus vel decuria est dignitas senatoria in re militari; dicuntur decuriones equitum, hoc est prefecti et magistri equitum; hinc apud nos vulgo et barbarè dicuntur mareschalci. Item decuriones palatii hoc est prefecti palatii; quos nostri barbarè magistros curie appellitant; et decuriones populi; quos nostri magistros coque vocant. Decurio item cubiculariorum et scribarum; quos nostri camerarios barbarè et cellarios vocitant. Decurio autē, ut dicitur, quod decem equitibus proleto in non suffragor; sic enim et decurio senator diceret quod decem sit hominum prefectus; quod in non quadrat; et decurio palatii quod decem palatii; quod est absurdum; nec scribarum; et aut quod dignitas esset decem tantum equitibus; pessimi autem potest decant dicuntur; et grece decarchi qui decem presunt; vnde id in hoc probo; dicit non dicitur decurio quod decem militibus presit; sed pomponij iuriscōsulti epio esse quenda dicitis; decuriones quidam dictos aiunt; ex eo quod initio cum colonie deducerentur; decima pars eorum quod deducerent consilij publici gratia conscribi solita sit; et vnde idem dicitur; quod dam horum temporum docti equitem vocant; sed rectius decurionem vocarent hunc quem vulgo militem auratum vocamus; nam eques aut qui romae ex ordine equestri est; quod non facit ad gloriam militarem; aut quod equo militat; cuius nulla dignatio est.

De littera E

E

ExPLICIT expliciūt quod ponit alexāder grāmatista, anoma-
li p quā barbaz verbū est, nec dignū quod in penū romane lin-
guę admitti debeat: Nec te decipiat Martialis carne Quo-
uis cūq; loco potes hunc finire libellū, versib' expliciūt ē omne
duob' opus: hic expliciūt ab explicare venit, z non ab explicit:
Accepta Justiniani ad Theophilū z Dorothēū dicens, p no-
stras orōnes tam in gręca lingua q̄ Romanoꝝ q̄s eternas fie-
ri optam' explicita sūt zc. h etiā ab explicare venit, nō ab explicit.

Episcopusa OKOTTEIV Scopin qd speculari significat, des-
ducit, quasi speculatoꝝ, vel supintendēs, vt dicit Hieronymus
ad Euagriū: nō autē significat pontificē tento, bischoff, s̄item
ppriety nūc vulgo putat, sed vt Archadius iuriconsultus, ff.
de honorib' z mun'rib' tradit, hi pprie dicunt episcopi qui p̄-
sunt paniz ceteris venalibus rebus, quę populis ciuitatū ob
quotidianū victiū necessaria sunt. At pontifices iō iam dicunt
translumprine epiz, quia debēt esse speculatoꝝ dei, quo ad ani-
mas veniādas z christo emendas. Id qd graphice Hierony-
mus tāgit in translatione epistole Pauli ad Titū dicens, oportet
et̄ ep̄m sine crimine esse tanq; dei dispensatoꝝem.

Eleemosyna: Sicut vt tradit georg' valla) Eleemosyna p̄
gręcum in penultima syllaba: z duplici e. post l. scribendū erit,
nō elemosina, vt ex gręcis intelligi dat, apud quos sic scribitur.
ΕΛΕΜΟΣΥΝΗ unde maxime errauerūt nostriz quidā itali in cō-
titate syllabar' hui' dictionis. Et eleemosyna significat miseri-
cordiā sine miseratōem: sed vulgo apud nos nūc, munus ino-
p̄i datū, eleemosina dicit: Sed raro hoc vocabulū apud ve-
teres in vsu fuit, nec em̄ ynq; repit nisi forsan apud vnū: et eū
ne inter veteres quidē enumerandū: heliū scz sparcianū: q̄ de
antonio caracalla scribit: nō tenax in largitōem, nō lenē in ele-
mosynā: sicut in vno pariter loco solū repit apud latinos exor-
tizatio, et exorizō. εξορτιζω gręcū verbū. i. adiuro. repit apd
vlpiānū scz qui dicit, ff. d̄ extra ordina. cog. Medius fortasse si
vt verbo vulgari vtat in posterum se exorizauit.

Emulatio dupliciter dicit: At Cicero in Tuscula: dicit
em hoc nomen in laudez in vicio. Nā imitatio virtutis emu-
latio d̄. Et tunc laudis est: Est item emulatio, egritudo s̄i co-

quod quis concipierit alius potius sibi carcat: latine emulatio: grece zeleos dicitur: male nostri zeleos, simpliciter pro amore ponunt: sic nec emulatio.

Euaginare verbum est grammaticum: non in usu eorum quae pure loquuntur, significat gladium educere, latine autem et eleganter dicimus stringere vel distringere gladium. Iude stricto gladio vel ense. Euaginare autem frequenter videntur ecclesiastici scriptores: et Iustinus non in elegans oratione historici libro primo. Interim gladio ipse sua sponte euaginato: Et Vegetius libro de re militari. Euaginatores etiam gladios vel contos tenentes etc.

Extraneus, ut scripsit nuper quidam in Priapeis, non est frequens verbum apud exultos auctores. Attamen reperitur apud non penitendos scriptores et eiusdem plane latinos; Plinius libro xxviii, naturalis historiae Extranei interuentus aut si dormies spectet infans. Seneca libro 3, de ira puer etas excuset: feminae sepe extranei libertas: domesticum familiaritas, ut et Virgilius in vi, si bene memineris. Suetonius in vita Augusti. Et quod de in diurnos commentarios refert extraneorum quod de cetero adeo prohibuit etc. Iustinus libro xliii, Si extraneus de est domus hoste qui ruit: et eodem ut et libro v, Apuleius. Nunquam profecto tacite huiusmodi extranei tot tantorum criminum postulasset. Tertullianus in apologetico. Saturnus non peccat extraneis. Hic obiter dicimus in primis delectari, si quam possum pure latinitatis assertioni testes adducere, Lactantius: Hieronymus, et Augustinus quam his maxime faueo: tamen non adeo addictus sum, his ut eos mihi in omnibus sequendos proposuerim: quam sepe a pura et vetusta latinitatis obseruatione paululum discedunt: sic amici magis, tamen amicitia. Nam interdum discedo a Macrobio Apuleio Vegetio: et multis alijs qui post Plinij tempora floruerunt, quod etsi sint doctissimi plane et latinissimi tamen non tantum habent auctoritatis: ut aliquod vocabulum a superioribus non usurpatum ipsi vel singuli linguam latinam donare possint, ut ab alijs accipio: et praesertim a Lau. valla:

Oeconomus oikos, Vollos cum oe diphthongo in principio scribendum est, non autem ut nostri dicunt, iconomus, sic ponitur et oikos pecos, quae est domus et Vollos nomos id est lex: valetque oconomus, id est domus dispensator: huiusmodi nostris studentibus, vulgo

De littera E

et male ppositus dicit. Et apud monachos Bursator Et dis-
pensator ut varro dicit ab erpendēdo ē. Et pprie dispensator
res erant quantum ex Pompeio festo: habent qui es pensantes
erpendebāthō numerabāt: et ut dicit diu⁹ Hieronym⁹ i ep la
ad Algasiū. Villicus pprie vllē gubernator est: a villa nomen
accepit: sed oeconomus tam pecunię: q̄ frugū z omnium q̄ do
minus possidet.

Eremus (teste Dionysio) sine asp̄erzōe scribendū s̄eminini
generis, grecū est vocabulū quod ^{p̄p̄} illos in media sylla
ba scribit̄, hac videlicet scriptura: φῆλος eremos, ergo media ē
p̄ducta, cōtra omniū quasi recentioz̄ observationē neq; ab he
reo deducit̄ ut Hugutio cū cetera indoctoꝝ turba scribit̄, cū
eremus prima breuis, z hereo prima lōga sed est penitus grecū
vocabulū: q̄ aut̄ media lōga sitz scribēda p̄ utctis est syllaba:
ut allegat Lactanti⁹ li. iij. diui. insti. ca. xv. in hoc αυδ̄ p̄ov
χλῖα Δ οσ̄ εϋ φῆλοσ̄ ηεϋτε κορεσι Andron chiliadas en eremo
penthe corefi. Ubi legit̄ eremo prima breui z media lōga. Ergo
Prudentius errauit̄ cū dicit. Excidit ergo animis eremi finis.
Nec valet iste versus in Hymno sc̄i Joānis. Præpotēs mar
tyr eremię cultoz. Et mapheus: Expeditam primam eremū pri
mosq; recessus. Et plures alię.

Estuarium ab estu dicta, nō significant ut indocti credūt, tenz
badstuben: Sed estuaria sunt loca que marinis aquis referta
sunt ex inundationib⁹, p̄ q̄s sepe imediterranea fluuioꝝ instar
navigantes ascendūt, aliquñ nō nisi nādo transiri possūt. A gre
cis anadisis ἀπορροισ hoc est inundatio dicit̄. Cesar in cōmēta
rijs, pedestria itidē concisa estuarijs navigatōem impediri. Et
Valerius maxim⁹ lux̄ idē videlicet ne gulā neptūni arbitrio
subiectā haberet̄ speculāria sibi maria ex cogitauit estuarijs in
tercipiēdo fluctus zc. Et Drosius lib. sexto. Quippe tamen
hostes p̄ interfusa ex oceano estuarium atq; in accessos recessus
tutis terraz̄ finibns munirentur.

Eristimatio. Quere in dictione reputare

Ethnicus. Quere in dictione gentilis.

Ego sum roman⁹ iustingēsis, petri⁹ florētini⁹: Joannes
Venicus. Stanislaus Eracouianus dicendū est. Non ut in

docti: ego sū de vlna. Egidius de roma. Petrus de venetijs
 Heinrichus d̄ iustingeni: Cū Franci. phileph^o in epla q̄dam,
 Sed quomō te ex oi pte z castigatū in dicēdo scribendoqz p̄
 politū cupio: nolim post hac cū vel de patria: vel de familia mē
 tionē feceris. Aut Bartholomeū de ooller: vel de alemanis feri:
 bas: qm̄ em̄ legisti vsqz: vel hanibalē de carthagine. vel publiuz
 de cornelijs. Indoctozum em̄: aut arrogantū iste mos: est qui
 vim ist^o p̄positiōis designozant: vel sibi licere volunt. quod ab
 omni vetustatis vsu est alienū. Adde est quidā nuper p̄cepit no
 mina talia venustius terminari in vsu quā ensis ut meli^o ma
 guntinus qz mo guntinēsis: cracouian^o qz cracouēsis: vnet^o
 qz vnetēsis. vbi tamē vsus spectari debet z vocalitas: Tū eti
 am nota q̄ plebeia quedā grāmatistaz colluuias. volēs scribe
 re iustingenis: vel vlnēsis scribit iustingēsis vlnēsis: cū illa
 nota: s̄ valerēt sis. quod nunq̄ auditum est: imo neqz sed qd
 idem credunt. Melius etiam dicitur natus sum in sueuia. in vl
 ma qz ex sueuia. ex vlna: in cōsimilib^o. vt multi p̄cipiūt: atra
 men z latine dicitur ille ēt sueuiā nat^o. est polonias. si. nat^o polo
 nus Terentius in andria Ex andro hec ē ancillaz in eunucho
 dixit cupere te ex ethiopia ancillulam.

Epitheton: vel epithetum cū i latino sequenti b̄ aspirato
 scribitur: t̄ ex illi in vlna syllaba. debetqz media correpta enūcia
 ri: cōtra vulgi opinionē et dicitur vt dicit Macrobius adiecti
 uum aut appositum latine.

Exemplar est ex quo simile faciamus: z a grecis ἀπογραφὴ
 antiagraphon dicit. Idem exemplare vel exemplarium: Indo
 eti autem: z barbari. vbi debent dicere exemplar: dicunt copia
 teuto Lopū. quod latinū nō est. Afinius pollio: deinde ex litte
 ris q̄s p̄sa mihi misit cognosces oia: nā eaz tibi exēplar misit
 Exēpli autē est quod sequamur: aut vitemus. vcz exēplū z ex
 emplar p̄ eodē accipi: z cōfundi hanc differentia idonei testes
 anctores sunt: vt apud Nestorē dionisium legere potes. Item
 exemplaritas est in vsu nō doctoz: sed semidoctozū gramma:

Extrinfecus: z intrinfecus. vt sint nomina apud cūtarum.
 idoneos vix credo reperiri. Sed externus et internus magis
 dicitur hęc valla: Extrinfecus tū z intrinfecus aduerbia vsurpat

D: littera E

Lice, Quintilia, Curtus: et omnes alii:

Epiciure dicitur epiciuri secta fouetur sequitur habetque penultimam longam protra vulgi more Sidoni apollinaris. At epiciure os eliminat vndique virtus. Auctor tamen priapeioz corripuit dicens: ut credas epiciureos citari.

Esto interiectio est cœcedentis. Virgi. nō dabit regnis esto phibere latinis. nostri autē dicunt: dat: quod ego nunquā legi apud doncos: et doctos.

Egrotatio et egritudo per ae diphthongō in principio scribunt. Lice, in li. iiij. Tusculanarū, sic distinguit dicēs: sed prius ut egrotatio in corpore sic egritudo in aīo, nomē habet. Egrotatio igitur a Lice, vocatur quā tristitia alij. Sicut Seneca et Aug. appellant, teuto, traurikeit, oder bekūmernis. Sic eger prius significat mestū et tristē: nō infirmū corpore sic nos dicim⁹, teuto humert. Sed egor⁹ quod ad corp⁹, teuto, krank. Lactā, i. lib. in lli. Atque illa orō et doctrinar: exemplis et ipso loquēdi genere profectra, nō egrit: sed p̄tatis animi ac iudicij fuit, poete tñ ut i alijs paulo licetiores hęc aliqui cōfundūt vnū p̄ reliquo ponentes. Sic Terenti⁹ in Andrianū animū egrotū plezque ad detriore p̄tē applicat: p̄ egrū ubi cauehe dicas. more cuiusdā indocti hominis, famulus me⁹ egrotat: dicendū em erat egrotat, itē eger apud Virgini: aliqui, i. male valēs: quo ad corpus: ut quatit eger anhelitus artus. Idem tamen sepius egrum pro mesto posuit: ut ibi curisq; ingentibus eger: et alibi. Ipse caua solās egrum testudine amorem: et Corneli⁹ cellus in prologo: et alij menta sanis corporibus agricultura: sic sanitatem egris medicina promittit.

Estimare, et estimare, sic differunt: quod estimare est considerare, Estimare vero iudicare: nam prius consideramus ea quae iudicanda sunt: Hęc Donatus. Estimare, non estimo, more indoctorum.

Etymologia id est veriloquium: teste Quintiliano in. i. in situ, verborum originem inquiri: quae a Licerone dicta est notatio a quibusdam originatio: ab indoctis autem et vulgo grammatica positina dicitur. Scribitur autē etymologia per i sine aspiratione, et post y greco, et dicitur ab etymos: id verus et logos sermo: vel ratio.

Cemplastrū est tenax illa &positio; qua chīrurgi vtuntur ad
vulnera curanda, teuto, cin salb: Sed malagma: vñ cathaplas
ma, teuto, cin psalter.

Contra nō dī latine: sed *contra*, vel *econtrario*: vt vult valla,
legi tamē apud Pliniū, *ecōtra*; Quintili. i. viij. vñ oīa ecōtra
liberōia poetis q̄s orator. b? & senecā de ira: vide ne. ecōtra pla
cidior zc. Inde discedimus valla: itē etiā apud iuriconsultos
fi. de ele gatis: iij. l. qui filiū, sed ecōuerso vit latine dicit

Cessendi essendo *essendū* nō reperit apud idoneos, p̄ter dona
tū, quod si reperiat, nō regeter casum: vt indocte alexander ve
ster tradit, dicens, Presbyter *essendi* causa, sicut etiā a sum eius
quo vsi sunt aliqui, nō est in vsu frequēti, nisi apud phos hui?
tempestatis & dialecticos, et cicero primo *essentiā indolentiam*
finxit, si credimus sidonio apollinari, qui dicit, lecturus es hic
pūma nouū verbū, id est *essentiā*, sed scias, hoc ipm dixisse cice
ronē qui *essentiā* & *indolentiā* noīauit: nec itē *fiens* a *fio* dicit
nec *fiendi* do, dū: nec *fiendus*, sed p̄ eo docti *faciendus* dicunt,

Cephippiū: dī tegmen, quod equo ad insidendū imponit, p̄
pter molliorē vecturā paratū, teuto; sattu, quod indocti *sella* vo
cant, *Sella* vero significat sedem: quā greci *thronum* vocant:
hic *σπονδυλασιον*, id est solium: hoc est sedem regiā vocāt,
et *σπονδυλον* id est sellam cirulem,

Ceclesiaque latine *contio* dicitur: vt suo loco habitū est: et
cetus vel populi multitudo assistens ad audiendū oratorē cō
cūantē, hoc ita esse testat etiā, p̄ter Hieronymū, cassiodorus,
psalmo. lxxi. nec illud omittendū esse dū dico: quare *synago
gā* antiqui vocitauerint, quā nunc *eccliam xpianis* t̄pib? nun
cupam? *synagoga* est &gregatio nō sans exprimens hoīm ce
tū, *ecclia* vero &uocatio nūcupat, quē de diuersis gētibus &
gregata colligit: Inde *ecclesiastes* *εκκλησιολογος* grece dicit
latine *cōcūator* teuto, *prediger*, hec omnia ita esse testatur san
ctus Hieronymus, sup lib. i. ecclē. dicens: *Ecclesiastes* aut gre
co sermone appellat q̄ cetū, i. *eccliam &gregat*, quē nos possu
mus nūcupari *locūatorē*, eo q̄ loquat ad populū, & sermo ei?
nō specialiter ad vnum, sed ad vniuersos generaliter dirigitur,
Errant hic vehementer incuriosi: & infrequentes bonarū līrarū

De littera F

lectores q̄ dicunt ecclesias significare sacras edes: et delubra
officiorum: qd̄ si volumus more grecorū quorū dicitio est, proferrē,
ἐκκλησία, dicemus. Penultima acuta, nō possum est
satis admirari: cur syllaba secunda a poetis christianis breuis
ponatur; cū apud grecos sic scribit̄ ἐκκλησία per η, que semp̄
apud latinos in e longa cōuerit̄, quā bene recte, alimus aui
tus poeta christianus? p̄ducit li. primo, de lateris mēbro surgens
ecclesia nup̄sit.

F

Foreses indocti accipiunt p̄ extraneis qd̄ nō est lectū apud eru-
ditos: at foresis significat in foro exercitū. vt Clarro testatur
Horatius. Ne velut in nati truihs ac pene foreses est foresis p̄mo
vel eloq̄ntia qua vtebantur in foro.

Falx instrumentū est: qd̄ est falcatus: s̄ est recuruū. Et vt Clar-
ro testatur, a farre d̄s̄ra cōmutata. Cū faly putatoria quā indo-
cti, vāgā, dicūt tento, ein hau der weingartner. Faly messoria:
ein sichel. Faly senaria segetz. Hęc oia inuenies apd̄ iuriscun-
sultos p̄serti Alpianū. ff. de fundo lega. l. instrumenta sū di zē
Itē falces strametarie sylvaticę: arborarie: adoreę falces. falces
lumectarie: q̄b̄ lumetra: hoc est spinas in agro, secamus.

Foederic⁹ cū de post̄ scribit̄, nō frederic⁹, scribendū, venit ei
a foedere: z̄ ico. ifere, z̄ Teu. d̄z̄ friderich. a foedere: z̄ corripit pe-
nultimā syllabā. vt tradit̄ Nestor vocabulari⁹. At claudianus
p̄ducit alaric⁹. En Alaric⁹ ait nō qualē nup̄ ouantē. qd̄ si ala-
ric⁹ etiā venit ab icus nestoris regula nō tenebit. vnde ego ma-
gis p̄duxerim, sicut etiā similia, vt alibi dixi.

Frugā vocatur p̄zie q̄ in vicu tpatus est, nō nunq̄ in vesti-
tu: similibusq; Licero etiā frugis vult esse q̄ ad oia aptus: vtilis
q̄ est. z̄ om̄i p̄tute p̄ditus. Est igit̄ frugifer Beroald⁹ dicit̄ om-
nis generis z̄ p̄ oēs casus dedinatur: z̄ non dicim⁹ frugalis: q̄
uis frugalior z̄ frugalissim⁹ dicam⁹: qd̄ satis h̄q̄t testimonio in
uenalis. Cū ait, ventre nihil frugalius. Et Liceronis in verre
hic solus inducitur: ceteri sepe frugalissimi excludūtur. Anim
aduerti apud Quintilianū in. i. li. de trib⁹ frutib⁹ elocut̄ is
tarari eos a q̄b̄ d̄z̄ frugalis, nunq̄ frugi, tanq̄ frugalis sit di-
ctio parū p̄bas̄ libuit̄ obit̄: hoc annotare p̄pter inueteratā con-
suetudinē cor̄sin quoz̄ ore semp̄ est frugalis, nunq̄ frugi, quia

in latinitate deficiunt. Contrariū frugi ē neq̄ dictō, Est aut̄ neq̄.
vt dicit Bell⁹, hō nibili neq̄ rei neq̄ frugis bonę, inutilis, li-
bidinosus zc. Noſtri aut̄ impprie furē vocāt neq̄hedtia (vt idē
Augelli⁹ dicit) cariturum vitę prodigium, effuſumq̄.

Frequēs mō crebz significat: ſiue de loco, ſiue de re aniata
dicitur. vt frequens miles: frequens ſenatus, id ē creber, copi-
oſus, mult⁹, mō q̄ ab alijs frequētatur vt frequēs locus: frequēs
tēplū: in q̄ multi cōueniūt zc qd̄ multū frequētatur. Et infrequēs
dī, vel parz frequētatur vt infrequēs forz, in quo pauca cōueni-
unt vt rax, vt phenix infrequēs auis, h̄ est q̄ raro reperitur.

Fōntalia dicit̄ feſta q̄ circa fōtes fieri ſuenerz q̄ nos nulla
ſubfragite auctoritate: z male fontanea, appellam⁹. Audi Var-
ronē fontalia a fonte, q̄ is dies feriatus cum in fontes, coro-
nas iaciunt et puteos coronant.

Facile aduerbiū repit̄: de facili, vel faciliter nō repiunt apd̄
id̄ neos: cū em̄ faciliter, Quintilian⁹ in priō inuſitatu apd̄ la-
tinōs v̄llet demōſtrare, adē dīc̄ his pmittam⁹: z audiuſſe et
ſciuiſſe tribunalem faciliter, diceret vbi apte oñ dit/apud lati-
nos, faciliter, nō eſſe in vſu: Et Marcian⁹ felix cappella, li. iii.
cū habilis (in q̄) habiliter dicam⁹, cur facil faciliter nō dicim⁹?

Figulus, tanto, ein haſner: Et ſic docti vſurpant: apd̄ eccle-
ſiaſticos autē lutifigulus ē: quod non facile apud veteres in-
uenies. Id̄ dero, aut dicit ſup iohelē, plaſtes quē nos fictorem,
et figulum poſſimus dicere.

Felis grece dicitur, eluros, vulgo autem catus dicitur, hatz,
Latus autē z muriceps non videntur mihi ſatis latine dici z
veniſſe. Muriceps enim inſuctum vocabulum eſt. Neſto, au-
tem vocabularius dicitur catus pro iſto animali duplici t ſcribi
deberz, quod mihi non placet. Vulgo enim ſelem cepiſſe dici
conſtat, catus, quod veteres dixerunt catum, aſtutum, in quo
genere maxime exallit felēs. Dice. li. de le. ab⁹ ait: quis ſcitur
pendentē et vt ita dicat, catus non ex ipſius habitū, ſed ex aliq̄ re
externa iudicaret. Si igit̄ catus admittim⁹, nō catus, ſz cat⁹, dicit̄.

Faber non eſt generale omnium, qui corporis labore arti-
ficiū aliquod exercent: dicitur enim ſyber murarius, tanto,
ein murer: Faber ferrarius tanto nice, ein ſchmid: Faber ligz

De littera F

narius teuto, ein zumerman. Et hoc etiā multiplex est. Fab et faber lapidarius multiplex. Quā etiā quilibet opa fabricari dicunt (teste nonio) indocti autē p fabro lignario absolute dicunt carpentarius. Lū carpentarius magis adiectiuū sit: vt equus carpentarius dicitur qui carpentū vehit. Et faber carpentarius qui carpentū facit. Est autē carpentū vehiculi genus, teuto, schlit, lati: nū vocabulū, nō a carpo, is, ere, vt catholicon cum suo huguiniōne dicit, sed a armēta euandri matre potius.

Carpentū; resbare.

Famosus famosior, illūnus: vt inuenio apud eos: q̄ latine proprie et signate loquunt: in malū accipit p infami, teuto, verlēpt, vt testat Philelphus in quadā epla. hubertinus Crescentinas: et donitius Chaldrinus. Lice, lib. ij. de oratore: non pol audio: nam me ad famosas venit mater accedere. Salustius i iugur, postq̄ famosam largitionē impudenteq̄ rē. Lactantius, p̄hus ad meretricē famosissimā cōmearet, et Hieronymus lib. ij. sup galathas. hec iccirco cōgessimus: qz famosissima q̄stio est: et nobis solet a iudeis p infamia obijci: quod saluator noster et dñs sub dei fuerit maledicto. Ite iuriscōsulti, de famosis libellis: q̄ et vbiq̄ famosus p infamiibus accipiūt: nec te decipiant: sicut plurimos ille iuuenalis versus: famosos equitum cū dictatore magistrōs. Illic em̄ legendū est fumosos, i. fumosas imagines maiorū: qui maḡi equitum dictatoresq̄ fuerūt. Et famosus etiā in bonum accipit: et eo q̄ est bonę fame: sed apud eos auctores qui nō tantū apud me valuerunt: sicut Licero et sui eq̄les: quos tamē nō reprobo: Julius firmicus in sexto. Aletram faciet ista genitura que sacris certaminib⁹ victor famosa reportet insignia coronarū. Plinius in epla ad triariū. Ad curam pulchrā alioquin et famosam. Lucius florius, lib. ij. nec quicq̄s amplius tamē de tā famosa victoria q̄s cognomē creticū reportauit. Apuleius, hic vxorē generosam et eximia famositate pditā. Idem: atq̄ hac ip̄a potissimū famosa castitate, in stinctis etiā idēat ille vir alioquin grauior et sobrie religionis obseruatione famosus: Comelius tacitus, lib. xxi. Haud paul Hierosolymis castra facit: sed quia famosē vr̄bis supmū diē tradituri sumus. Ide etiā in malū accipit lib. vi. claudius famosos probris quo nā modo senatu depolleret anxius Ruffus sectus; Lyp̄?

famosa diuitijs paupertate poro. vt occuparet sollicitavit. Oro
 sius li. ij. Ibi tunc Lroetus rex lydoꝝ famosus opibꝰ zc. Et ite
 a iulio furmicoso. matheseos. famosi. oratores cu laude dicunt.
 Tu sequere latiniores: Itē apud poetas scire omnes famosus in
 malū accipit. Oratius Sermonū libro primo Satyra. iij.
 qđ mechꝰ foret aut sicariꝰ aut alioqñ famosus. zli. ij. Sermo
 Sat. prima. famosusqꝰ lupo coopto versibus.

Festus et festiuꝰ differūt. quā differentiā pauci obseruat. **Fes-**
tus a. um. em potius de die dicit. significatqꝰ apud nos. teuto
 feitagidē festus dies. **Festiuus**. i. lepidus riuandus. autem
 magis ad alias res vt festiua oro festiuū dicitū. i. lepidū z ioy
 andū. **Ūñ** Licet. de ora. Dicendi vis egregia sumā festiuita-
 te ac venustate coniuncta p̄fuit. Et Plinius in plogo natural
 hysto. De vero nō penitet. nullū festiuoreꝰ excogitasse titū.
 non signate igit dicit festiuitas sancte marie. sed festū vbi se-
 pins peccant canonica iura. De his lege Laurentiū. Inde ve-
 nit p̄festū z p̄festi dies. teuto. z verchitag. **Ūñ** festus Pompeꝰ
 p̄festū die dicebant qui festus nō erat. Et in alio loco p̄festi di-
 es p̄cul a religione numinis diuini. Et Macrobius lib. i. i. sat.
 Pro festi dies hoibꝰ ob administrandā rē pub. priuataqꝰ cōces-
 si: Et nō dicunt qui ante festos sūt. teuto. syrabent: qđ sacrarū
 l̄rarū scriptores vigilias appellant. qꝰ vigilare ante diē festum
 mos est in sacrificijs faciēdis. et sacris hymnis cantādis. De
 mini tñ legisse me semel apud gellū lib. ij. ca. xxij. festiuis die
 bus sic em inquit postremo lex iulia ad populū. p̄uenit cesare
 Augusto imperante. quo p̄festis quidē diebꝰ ducenti finiunt
 kalendis Idibus Nonis. z alijs quibusdā festiuis trecenti zc
 At Acron Horatianus interpres. errauit in dictione p̄fes-
 tum cum. vulgo.

Figura vt diffinit Quintilianus in nono institutionum
 suarū. Est cōformatio quedā orationis. remota a cōmuni z pri-
 mū se offerente ratiōe. Et paulopost idē. Ergo figura sit arte
 aliqua nouata forma dicendi. Indocti grāmatistę vocant **co-**
lores rhetoricales que figura dici deberet. de qua re supra dixi-
 mus. figura igitur est exornatio verborꝰ ac sententiaruz. male
 grāmatici dicunt. **Figura** est viciū ratione vel rationibus ex

profestus dies. vverch-
 tag. qđ p̄cul a fe-
 sto.

eufatū vel excusabile. Cū oratio sit sine vicio, qđ ex ore dez
 Quintili, in primo colligi dat his verbis, Enūero maiori cu
 ra iī doceat tropos oēs quibꝰ p̄cipue nō poema mō sed etiam
 orō ornatur. Schemata vtracꝰ, i. figuras / queqꝰ lexore, quaeqꝰ
 dyaneas vocant. Idē in primo lib. liqđ oñdit dicens, prima bar
 barissimī ac soloeisimī feditas absit. Sed qꝰ interim excusantur
 hec vicia aut cōsuetudine zc. Nā sepe a figuris ea separe diffici
 le est: Hic a p̄e Quintilianus Barbarissimū z soloeisimū no
 minat vicia, nō figuras: imo z distinguit cōtra figuras. Quin
 qꝰ igit figure Appositio, Euocatio, Locēptio, siue (qđ idem est)
 Syllepsis, p̄lepis, et zeugma: quas ponit alexander gallꝰ non
 sunt viciose sed ornatez gramaticis orōnibꝰ multo elegantio
 res: quibꝰ vsi sunt doctissimi z sumi in eloquentia viri quoꝝ in
 dicitur et tradit Quintilianus in primo libꝰ p̄ ratioe habet, nec
 alia potest dari ratio in gramatica nisi ex auctoritate eruditorū;
 aut ex analogia aut aliqꝰ etymologia: sed auctoritas multo p̄
 ualet, nō est enī vt idē dicit lex loquendis sed obseruatio vt ip̄
 sam analogiā nulla alia res fecerit quā cōsuetudo, intelligo elo
 quentiū viroz nō em̄cū primū fingerent homines, analogia ce
 lo missa forma loquēdi dedit, sed inuēta est post, loqꝰbāt hoīes
 et notatū f̄mōez qđ quo mō caderet itaqꝰ nō rōe nitit sed ex
 plo. Idē dicit dñꝰ Augꝰ libꝰ ij: de doctrina christiana: qđ est er
 go inquit integritas locutionis, nisi latine cōsuetudinis con
 seruatio, loquentiū veterz auctoritate firmata. Absurdū est igit
 viciosa dicere aliquā oratōem, qꝰ vsi sunt doctissimi z eloquen
 tissimi viri: In Appositōe nō esse viciū Quintilianꝰ in primo
 lib. in titu, oñdit dicens: quēdā tñ z facie soloeisimī habet z di
 ci viciosa non possunt vt tragedia thiestes, et ludi floralia, quāz
 qꝰ hec sequenti tpe intercederūt, nunqꝰ a veteribus aliter dicta,
 vides hic vt Quint. li. dicit has et p̄les orationes, hoc est Ap
 positionē alexandri non esse viciosa, z penitus ab vsu loquē
 di recessisse, quā p̄ter inutile est magna de hac facere cōmentas
 ria: quē admodū nostri scholasticis quos beannos vocantꝰ vul
 go facitare cōsueuerūt. Syllepsis aut z zeugma z p̄lepis sūt
 oratiōes ornatissimē: Et spēs schematis vt videre licet in opu
 sculo Aeli donati, in figuris: Et in Quintiliano, Schema

Nota

autē nihil aliud significat nisi ornatū z figuram. **H**ic etiā nota
dicendū esse plep̄sis, **S**yllep̄sis, non sūt indocti grāmatice dis
ciē; **P**rolep̄sis **S**illep̄sis. **E**it enī prolep̄sis grēca dictōstā
tū valēs q̄ntū p̄a cceptio. **E**t vt **L**ice, dicit inde natū, deo, anti
cipatio, a. p. l. an̄z ληψις, i. acceptio. **I**te **S**yllep̄sis cōceptio dī
cīf latī, ex τὸν qd̄ est cō et ληψις acceptio. adde qd̄ **S**ynechdoche p̄
y grēcū in principio scribit̄, et ec ante d. nō synodoche, vt n̄r̄i in
per̄tū z scribūt et p̄ferūt qd̄ grēca inspiciētī notissimū est: **S**ic
etiā a plurib⁹ scribit̄ in **S**ynechdoche p̄ d̄ aspiratū an̄ d. vt nup
apud **R**aphaelē regū vidim⁹. **H**ic admonuerim **S**onicolosis
scholasticis oīn⁹ abstinendū esse a magnis alexandri cōmetar
ijs, q̄ cōgesserūt qdā v̄m̄esēs, z nefcio q̄ aliū, in ānōs figurās; q̄
ites qd̄ v̄tū in hac vel illa figura q̄b⁹ rōnib⁹ excusari pōt.
Ite arguit in **P**trariū. **N**otandū priō, scō q̄ a p̄te añā p̄positū
in **P**grue dicūt̄, nihil enī est cā puerilez tā dānosum studiosis,
q̄ occupari in hac re vtilitatē nihil **ab** **om̄** n̄r̄i loquūt̄
speculātōnis multū indigētē. **A**ddē q̄ tota scō p̄tis alexandri
miseria, z p̄fusio est; z corruptela iuuenū, nō fruct⁹. **A**deo enī dif
ficilis est p̄ter hęc q̄ infructuosa; vt multo facili⁹ **V**irgi, **S**ui;
Terentium; vel alios intelligāt pueri q̄ scōam p̄te. **S**ultissimū
autē querere a iuuenib⁹, ex q̄ vi regat̄ ista vel alia dicitio, cū
id ne grādiore qd̄ de natū bñ iudicēt, nec grāmatici est talia ins
uestigare nā q̄s pueroz intelliget facile quid sit ex p̄i relatiōis,
ex tū actus cōuersi inhabitū; ex vi effectus causa formalis/natu
ralis/finalis/vel efficientis item, ex vi transitionis. multū enī
excedunt hęc deliramenta captum grāmatici; nec talia iuuenies
apud p̄ficiānū; vel vllū aliū d̄ ex veteribus, aut etiam recētio
ribus italīs, quare hęc docentes/veluti erroz z ignorantie ma
gistros/sugito, quā q̄ cupis enadere in viz disertum et eru
ditū; quid referā insup aniles fabulas; z indignas lectiōe sche
das, de impedimentis alexandri; z monstrosa vit̄ ip̄is q̄ cōpo
suerunt satis nota cōmentariā; in quibus nihil omnino vtilis
tatē; sed obscura sphingos enigmata; pueri; tāq̄ venena vitāda,
(vt merito isto scōa pars ip̄edim̄tū studior; q̄n̄ alr̄ possit voca
ri) **R**esipisce tādē germaniā; z alexandrū cū scriptolis cōmetarijs
in eternū exiliū relega. **N**ā cit⁹ q̄s iuriscōsul⁹, vel theologus,

Nota

Nota

Censura partiu
grammatices Alex
andri Galli.

Scda pars alexandri.

De littera F

quã q̄ grãmaticus et alexandro euaserit.

Familiares dicunt amici nostri, et de familia, atq̄ parentela
nra existentes: Laue p̄ famulis, et seruis accipias nisi consul-
te, honestiore vocabuli eos sic appellandos vt amicos, voluerit:
quod p̄isci fecerunt: Vnde et **Iacobi** dicit maiores nostri om-
ne dñis inuidia: omnẽ detrahentes seruis cõtumeliã: dominũ
patrem familias: seruos familiares appellauerunt: hodie tamẽ
familiaz filios, et seruos cõprehẽdit, vt habet **Alpianus**, ff. de
p̄bo signifi. Laueãt ne domu p̄ familia accipias, vt ille e de do-
mo su cuius, vel saxonie, hoc est familia, vel stirpe, quod non legi-
tur apud idoneus.

Fedus vel cõfederatio latine dicimus: vt fedus percutere,
vel inire cõfederationẽ, vel coire societate latine dicimur: liga-
tur ligam facere barbare dicitur: inde loci vel cõfederati dicun-
tur: sicut sunt libere ciuitates **Sueuic**, cũ aliis regulis sociẽ et
cõfederate: sunt et alij cõfederati, quibus indigni hoc nomine:
potius cõspiratores et p̄ditores, de qua re plura alias scribam.

Fratrũ appellatione etiam sorores cõtinentur, vt dicitur ff. de lega-
tis testio. **Lucius ticius**, s. quesitũ est: et ergo **fratres** possunt
dici teuto, gefchvũterig: hoc est mas, et femella, fratres ita dicit
Lactantius in statio, de calio namq̄ et pyrtha fratres: idemq̄
coniuges sunt:

Fauorabilis apud eos qui caste et latine loquuntur dicitur is
qui grãtiosus est, et impetrabilis, ac fauoris plenus. teuto, der
vil gunst hat. **Caius** iurisconsultus, ff. de re. iuris. Fauorabi-
liores rei potius q̄ actores habentur sic **Quintilianus** in: vi. insti-
tutionũ, vt quisq̄ honestus humilis: inuidiosus fauorabilis
erit: Et **Lucius florinus** de bello mutinensi. **Octauus** cesar eta-
te et iniuria fauorabilis: et nominis maiestate, quod sibi indue-
rat: impit autẽ accipiunt fauorabilem, p̄ eo qui fauorem p̄be-
at ac optuletur.

Falsus, vt dicit **Perotus**, habet falsissimus, nõ aut falsior,
saltem in vsu doctorũ: nec rudis, aut mediocris, habet cõpatiũ,
nec indytus inchtior habet licet inchtissimus dicat.

Feriz feriarũ raro em̄ repit in singulari, sunt dies festi: a fe-
riendis, vt dicit **Pompeius**, victimis dicte, teuto, frrtag. **Ad**

Zat fructus esse debunt

de q̄ idem pompeius dicit̄ ferias antiqui festas vocabāt, vnde
 Ulpianus, s̄r̄ de ferijs zc. Si feriat̄is dieb⁹ fuerit iudicatū, le
 ge cautum est zc. Et Cicero tertio officioꝝ. Venit ipse mature
 scalmū nullū videt; querit ex p̄rio vicino num ferie quēdā p̄
 scatorū essent; quod eos nullus videret, et seneca de breuitate vi
 te, de liuio druso dicit̄, dixisse vni sibi me puero quidem ynquā
 ferias contigisse. Errant igit̄, z̄ improprie loquunt̄ qui dicunt̄,
Feria sc̄da, terciā; vel feria quarta zc. accipiētes feriā p̄ quolibz
 die sine festis sit, sine non, est enim locutio violenter usurpata,
 de qua re alias melius et copiosius locutus sum: Inde venit
 verbū deponens ferioꝝ aris, quod significat agere festum, z̄ esse
 ocioꝝ sum, teuto, feirtag han, vno myellig sein, vnde Trebonius
 in epistola ad Liceronē; nec putes in asia feriatū illud id ē ocioꝝ
 sum fuisse. Et Macrobius; quoniā tertiu⁹ diē iam feriatū sum?
 Plinius in epistola ad Aciliū. Et dies feriat̄us patitur plura
 conteri: Et Hieronymus; memini me puerū cursitasse per cel
 lulas seruulorum; diē feriatum durisse lusibus.

Gratiosus (teste gellio lib. viij, capi. cii) dicit̄ tam is qui gra
 tiā admittit et ceteris impertit, q̄s cui homines fauent; z̄ gratiā
 apud homines habet. Au, gellius nullū exemplū affert; q̄ acti
 ue accipia t̄p̄ eo qui dat gratiā in frequentissimo ap̄d nostrates
 est in vsu dicentes; Gratiose pater, Itē gratiose princeps; quod
 t̄n ego rarissime puto inueniri apud clāssimōs; z̄ sumates scri
 ptōres, nec ego ynq̄s inueni: Sed passim; p̄ eo q̄ habet gratiā
 bene inuenit̄. Seneca li. p̄rio de clemētia ad, neronē; nemo nō
 cui alia desunt hoīs noīe apud me gratiosus est; z̄ Q. Cicero
 ad tulliu⁹ fratrem de petitione cōsulari. At Antonius et catilina
 molesti sunt iūmo homī nouo industrio inoētī disertō gratioso
 apud eos qui res iudicant.

Gloriosus aut̄ vsitate in vtranc̄q̄ partē accipit̄; tā p̄ gloriam
 habente; glorięq̄ plenitudinēq̄ p̄ eo qui affectat in temperanter
 gloriā. In malū accipit̄ apud Terentiū miles gloriosus thraso;
 hoc est ostentator; iactantulusq̄. Et Plinius naturalis hysto
 rie li. x, ca. sc̄do, loq̄s / d̄ pauonib⁹; ab auctorib⁹ (inq̄ nō gliosū
 tātū animal tradit̄; sed z̄ malivolū; Sed in bonum; et cicero d̄
 diuinatione lib. p̄rio, loquēs de decio, cui⁹ mors ita gloriosa fuit/
 P iij

De littera G

vt eandē scupisceret filius, Seneca epla. lxxxij. nullū malum gloriosum est: mors autē gloriosum est: et Plinius cecili^{us} in epistola ad fundaniū: quos vt gloriosum sic est/difficile est supire. Et frequentissimū est apud ecclesiasticos, qđ dicamus deus gloriosus gloriosa victoria &c.

Grossus non legi vnquā apud idoneos in ea significatiōe, vt significet grob: sed bene crassus in ea significatiōe vt apud Liceronem: Crassa minerua: Grossi tamen dicunt fici (teste Macrobio in tertio saturna) que non maturescūt. Unde Martius, in milibus tot fidorū non videbitia grossum. Et paulo post summas ab alio lacte diffluos grossos. Et postumus albinus annali primo de bruto. Et causa selestulcum brutumq; faciebat grossulos et melle edebat: hic grossos est substantia num/et certum genus ficoz non obscure intelligitur. Sic et Hieronymus super Michæa dicit: Im mature ficius id ē grob: si ficozum: quas hebrei bechora vocant, grossitudo legi apud Senecā lib. 3. de beneficijs: et credo mendose legi p crassitudine.

Galenus medic^{us}, nō galien^{us}. vide de h, i dictōe, hypocrates.

Gastrimargia græca dictō penul, acuta: vt græc^{us} accēt^{us} habet: sed apud nos corripit, vt est in hymno: Jesu qđragenarie, per g, nō castrimargia p c scribenda, vt līatores indocti scribūt in illo hymno quadragesime, iesu quadragenarie. Et significat niam in gluniam et gulositatem, nō gule concupiscentiam, vt indocti traduntz cetera.

Graphice vt ego credo significat cōcinne et elegāter, et id qđ vulgo artificialiter, dicimus.

Galilea est regio iudegā scribit in prima syllaba simpliter nō gallilea, et ē diphthongo in penultima: vt nostri consueuerūt: ynde arator, inde galileam repetit saluator iesus.

Gaspar aris, per g declinabiliter reperio apud eruditos, nō per c Caspar indeclinabiliter, vt indocti precipiunt: nec casperus, dicendum.

Gramaticus et grāmātista differunt, sicut litteratus et litterator, grāmāticus enim græce latine litteratus dicitur, qui ē absolute et perfecte doctus: sed grāmātista græce et litterator latine dicitur mediocriter et imperfecte doctus. Hec Suetoni^{us} trā

quillus de grammaticis et rhetoribus, et (eodem teste) grammatici proprie dicuntur poetarum interpretes, qui a Platone Thaplo di dicuntur:

Glans est fructus quercus et aliarum arborum glandifera rum, non solum quercus. Et sic glans fagi est fructus ipsi fagi. Et sicut Paulus Iuriconsultus de verborum significatione dicit: glandis appellatur omnis fructus continetur: quonia ex his olim homines vivebant: glandem autem dicit Plinius naturalis hystoria libro sexto que proprie intelligitur ferat robore: quercus scilicet certus silex suber etc.

Gratias agere est in verbo, quod indocti dictum regratio. **H**abere gratias est in animo habere. Referre gratiam est factis: de quibus vide Laurentium: quod autem nostri dicunt fundimur vobis multas gratias, vel fatemur, vel narramus gratias, propter varietatem (credo) orationis, non credo apud aliquem receptum et illius strenu scriptorem reperiri: et vnus Apuleius (quod ego sciam) dicit gratias dicere, ita enim ait libro floridoz, ut pro eo honore vobis multas gratias dicerem. Non autem dicas grates, quia solus poetam est, licet quidam vsi sunt in prosa oratione: Quintus Curtius libro tertio, pro se quisque dextram eius complexi grates habebat velut presentis deo. Et Apuleius in plogo trismegasti, laudes gratesque maximas agens. Et Licero de somno Scipionis: post suspexit ad celum et grates siquid tibi summe sol ago, hoc tamen rarum esset forsitan exemplar corruptum: ut quidam putant. Sed et Cornelius Tacitus libro secundo dicit: Redisse vos in corpus nomenque germanie: communibus deis: sed pro deorum Marti grates agimus: et sepe alias. Et Martianus Felix capella, lib. vi. ago tibi habeoque diuina persolvensque preperes debeo grates:

Gentilis sicut dicit Festus Pompeius dicitur et is qui simili nomine appellatur: ut ait Lucius: gentiles mihi sunt qui meo nomine appellantur, vel gentilis est ex eodem genere ortus, teutonice, ein freund. Licero primo tuscula, fuit enim tunc regnante gentili. Et Plinius epistolarum libro sexto, passenus Paulus, splendidus eques Romanus et in primis eruditus scribit elegos: gentile hoc illi est enim municeps Propertij:

Gentil
my genane
my maerq

De littera G

atq; etiā inter maiores suos p̄ptiū numerat; ab hoc gentilitas dicta q̄ p̄rie est multitudo ip̄a: vel familie, yel nationis ali cuius: Plinius de viris illustribus, gentilitas est. Sanlij cognomine iurauit nequis postea capitolinus vocaret: Sripto res tamē litteraz sacrarū gentiles & greci ethnicos vocat omnes idolorū cultores: ideo quia in gentiliū, hoc est maiorū suorū fide persistere, nec religionis cultū mutauerē: quos eosdem et paganos vocat Orosi: ideo q̄a alieni a ciuitate dei ex locoꝝ agrēstium cōpitis & pagis venientes pagani vocant. vel sc̄dm alios dicunt, & maxime iuriscōsultos, pagani nō militantes: in paganos vocitam^{us} / gētiles, q̄ sub vexillo christi nō militent.

Grado & gradoz aris et gradat^{us} hoc est habes gradū. i. dignitatē: yocabula sunt noua impitoy et reperiitia, nec meo iudicio honeste in penū romani sermonis admitti p̄nt: sed penit^{us} gothica et barbara: nec degradare latine dicimus, vt sacerdotibus aliqui cōtingit. Latine autē desecrare dices. Est em̄ desecrare ex sacro p̄phanū facere: vt Plautus, desecrare eū p̄t^{us} oportet ne manus cōtaminem; desecrare autem est quod nos barbare & gothice dicimus canonizare, sicut de sanctis & dijs dicimus: Tertulianus: male cum lucullo actum est / qui primus cerasa ex ponto italie pmulgauit quod non est p̄terea consecratus. Licero, quod si vllum vnquā animal cōsecrandū fuitz cetera. Et Lactantius, et eorum memoriam post mortem cōsecratam esse zc. Et gradus p̄ dignitate, etiam ab idoneis / latine dicitur: vnde Marcellus iuriscōsultus. ff. de ritu. nuptiarum: obseruandum est inquit vt inferioris gradus homines ducāt vxores eas quas hī qui altioris dignitatis sunt / ducere egib^{us} p̄ter dignitatem prohibentur; Et vegetius, vt ex prima cohorte ad gradum quempiam promotus vadat. et Q. Lurtius li. q̄nto. erat inter duces manu strenu^{us}. Bellon q̄dā pacis artū & civilis habitus rudis: vetus miles ab humili ordine ad eum gradū in q̄ tūc erat p̄motus; et Licero p̄ syllā. neminē esse ex illo honoris gradū / qui nō omī studio virtute. auctoritate incubuerit ad rep. conseruandam.

Glossa duplici ff scribit^{ur} / nō simplici: vt apud indoctos zc est interdum linguē Interdum linguē obscurioris interpretatio:

cuius apud grecos quinqs sunt varietates z differētie: Lōmu-
nis; Attica; doxica; ionica; eolica; Quintili. in prio; optinus em
post interpretatōem lingue secretōnis id est quas greci glossas
vocāt. Eadē z glossemata vocātur. inde glossematici, qui vul-
go glossatores vocātur. nūc ab imperitis glose; z quidē simpli-
ci s; p quacūq; vsurpant expositōe: quod quā bene dicat; vide-
runt ipsi; qui glossas illas, qbus nihil est ineptius, maiore cū ap-
paratu exponūt: q̄; priscoꝝ iuriscō sultoꝝ scripta; in quōꝝ enar-
rationē glossē ille qbusdam barbaris ac proꝝus. lingue lati-
ne impitissimuerūt compate; nemo certe veterū; hoc est eruditoꝝ
rū; glossam, in ea ynquā accepit; significatiōe; hęc raphael regi;
at Seneca etiā i eplis cōtra glossemata scribit; Et merito glos-
se ille interliniāres; quas nrī triulales mgrī faciūt; ab oibus vi-
tādē; inuenibus phibendē sunt in primis.

Genitura appellat latino vocabulo z erudito, qd vulg' in-
doctū, natiuitate, vocat; hinc est illud apud sparciānū; Seue-
rus genituras sponsaz requirebat cū esset mathecos peritissi-
mus; Et Julius firmicus peculiariter vit; Ambrosius sermo
ne trium vsus, natiuitatē sicut vulgo dicit; appellat; in q̄to eras-
meri. breui atomo ex quoq; momēto distare natiuitatē in opis
et potētis zc. alias genitura p spermate accipitur de quib; plu-
ra scribit Beroaldus.

Grabat' media pducta apō latinōs est lectū; seu pu' lectus.
Brecitat; reliq; ponūt dīam; dicētes, p gremio grabatū p le-
cto pone grabatū; sed hallucinant oīno; q̄ em grabatus fect
gremiū; nō est lectū apō idoneos, sed latini scribūt grabat; p g z
pducūt mediā, sicut Virgil, in moreto, mēbra leuat sensim vili
ōmissa ḡbato; greca δ p k scribūt z priāz pducūt sic KEA BROTOS

Helēna media breui pnūciat; siue sit grecoꝝ meretricis; siue
sancta Constantini mater; nescio autē cur indocti homines q̄ ni-
hil legerūt faciūt differentiā inter sanctā; z meretricem, quo ad
nomia; dicentes, p meretricē prima breui; p sanctā primā longā;
quasi indignū dicentes; sanctā Helenam nomine meretricis
cōraminare; cū plēs meretrices vocent; marie; plēs Catharine;
plēs barbare; plēs; Dilitie; Silr plēs virgines; pbe mlieres;
ysdem nominib; cum non nomina sed res sit inspicienda.

H

Weitera B

Homilia per h in principio scribendum est: et per i ante l non erit dicendum homilia; non homelia: ita scribitur apud grecos οὐλίαι quorum hæc dictio est, testis est Joannes Cratonus, et Nestor Dionysius, et interpretatur apud latinos homilia colloquium, concio, et sermocinatio. Nam et apud grecos οὐλίαι dicitur concio, colloquior, &c. Item debemus dicere litania, non letania, etiam penultima syllaba longa, ut non obscure datur intelligi in grecis: ita enim apud grecos scribitur λιτανία, unde Hieronymus super zacharia, holda, interpretat deprecatio domini, quod græce significantius dicitur: λιτανεία, valet: apud latinos tantum quantum, supplicatio.

Hippocrates cum i latino et duplicato p scribitur, fuit medicus insignis, corripitque penultima syllabam. Et non pducit ut vulgo pferunt: unde Marcialis Os hominis multum me rogat hippocrates: et componitur hippocrates ex ιππος quod est equi et κρῆξις id est robur, quasi equi robur, vulgares et indocti scribunt, et nominant hippocras, et male: Sic et etiam scribunt Galienus; cum docti et scribant et pferant, Galen^{us} sine i, fuit et hic Galenus medicorum, præter hippocratem, sere princeps, ex pgamonia oppido ortus.

Hieronymus cum aspiratione in principio, et i latino et cū y græco in penultima syllaba, est dictio quinquaginta syllabarum, non ut indocti pferunt quattuor, et significat sacrum nomen, vel sacra lex, sunt due syllabe prime breues, et o ratione accentus longa; nisi fiat Synbæresis, ut illud: Qui Hieronymo satus parentem: Hic etiam notare licet, omnia composita ab hieros, quod significat sacer, in principio cum i latino aspirato scribi debere, ut hierarchia, non cum g, ut quidam papiunt, hierosolyma: vel hierusalem indeclinabiliter, Angelus policiamus, tertius adrianus satus ille Hieronymus vndis.

Harmonia que est compositio, vel concordantia, contra vulgi consuetudinem, penultima habet correptam, ut Lucretius harmoniam gratam quam dicit: Et felix cappella: que istorum laudes Laudes prætulit harmonia.

Humilis proprie apud latinos est ille, qui est obscurus et sordido genere, vel loco natus; inde humilitas, illa, obscuritas loci

Litania

vel generis. Item **humilis** significat, hortz, sicut procer², hrad
 vno hoch: sic hūilis hō/ein kurtzer, vel hūilis arbor, teu, mder.
Theodotus prium hystoriographi/ contra vulgi opinionē
 do syllabam penultimā correptam habet: vnde Ausoni⁹ poe-
 ta in greco carmine. οκτωδον κυδον εννεα ηροδον et
 familia, pria do corripunt: vt Theodotus, zenodotus, furius,
 baculus en cor zenodoti en cor crateris.

Heradius nomen philosophi syllabā **di** pducit non corri-
 pit, vt vulgus putat: sic em scribitur apud grecos, ηρακλει
Lucretius, heraclic⁹ inquit quoz dux prelia primus, simili mo-
 do heraclides i producit:

Huruca non cruca (vt scribit Seorius valla) parū ē hur-
 rucis quoddaz reptile quod super brassicas precipue repit/ cor-
 rosuz folia, tecto, rup; preter ceteros autem etiam Iouianus
 pontanus legit cruca:

Heresis, vide in dictione modernus/pulchra.

Hypocausta dicuntur latine que barbari stubas vocāt: vi-
 de in dictione stuba vlt stupa: qua dictione, vt alibi omisi, vti
 iurisconsultus **Ulpianus**, ff. de lega, 3. l. ligni appellatio: dum
 inquit: lignis autem legatis quod cōburendi causa paratū est/
 continetur siue ad balnei calefactionem/ siue dietarum: hypo-
 caustorum, siue ad calcem/ siue ad aliam rē coquendā/ solebat
 vt: Hic nota hypocausta et balnea distinguuntur: nota pariter, dies
 tam, hic optime posse accipi/ p stuba, vulgari vocablo. nā dieta
 est loc⁹ cenationis vt dixi, z calefit p ligna, vt h⁹ g stuba dici p̄t.

Horeia nō tm receptacula frumētū: sed etiā aliar⁹ rez repōsi-
 ria esse testes sunt eruditi/ z in primis iuriscōsulti, q̄ plurib⁹ in
 locis, et peculiariter in titulo/ de contrahēda emptione, horeia
 frequēter vsurpant/ p repositoio mercū/ rez/ p̄ciosarum.

Hastiludiaris, verbum est, vulgo frequens, quod parum
 elegāter/ vilitate dici z vsurpari credo, hasticos tm ludos, in ca-
 ligula: **Suetonius**, vocat eos qui hastis conficiuntur.

Hospitale, vulgo vocat⁹ qd̄, eleganter z grece, nosocomion,
 appellat hoc ē domiciliū lāguētū/ q̄ egrotātes alii/ Hierony,
 in epitaphio fabio leioi/ p̄rio oim νοσοκομιο, id ē
 languētū villā, instituit in quo egrotātes colligeret de plateis:

onymus in interpretationibus hebraicarum dictionum dices,
dalila interpretatur paupcula vel sicula.

In iurior aris q̄s vulgo vitatissimū sit vocabulum / ap̄d
idoneos tamen nunquam legi.

Iocundus et iucundus differunt: nā primū a ioco dicitur hoc est
homo ioculosus et corripit primā: **Iucundus** a iuvo dicitur et est hō
cui cōsuetudine et morib⁹ delectamur, qui sine ioco esse potest,
et cuius p̄ntia nos iuvat, i. delectat et cōtra naturā primitiui
pducit unde legendū in sacris lris: **Iucundus** hō: nō iocūdus.

Indulgere vt valla dicit est cōcedere, et sic dicitur obsequē
ter delicatez tribuere, et vt **Seruius** dicit quoties voluptati
opam damus indulgere dicitur: unde **Indulgentia** est illa mollis
educatio et vt ita dicitur obsequētia, vt **macrobi⁹**, sed indulgentia
tam fortunē q̄ pris abutebat: **Indocti** autē litteratores vulgo
Indulgentia accipiunt p̄ venia dicentes: **Indulgentia** tibi de⁹
tribuat, vel deus tibi indulgeat: qd̄ q̄s neget dici nō latere: dī
cendū enī erat: deus tibi veniā donec quare male errat **grecus**
ita dicens: fas tibi sit venia pctō nō peunte, qd̄ si p̄cedat solet in
dulgentia dici. Sit enī **venia** remissio culpe: vt peccavi et veniā
peto: venia tum pro indulgentia ponitur, et non ecōtrario. **L**
icero pro archita: dabitis mibi hanc veniam hic et hec **iniquis**
et hoc **insigne** qd̄ sit/nomē est: habet in plali nūero **insignia** in
signibus nō insignis, vt **impiti** vtunt, dīcētes ille **insignis**
mgralib⁹ est decoratus. **Seneca** indecla. nō aluū codrus ceter
ris impatorib⁹ dedit exemplū q̄ possit, **insignib⁹** impatoris
ad mortē cucurrit, et cesar lib. i. d̄ gallico bello **Lofidi⁹** dicit id
se gallicis armis atq̄ **insignib⁹** cognouisse. **Accipit** autē **insigne**
p̄ eos q̄ vulgo dicitur arma, et scuta nobilitatis, vel stirpis, sicut et
am **Virgil:** accipere videt in. vii. loquēs de auentio: pulcer auē
tinus clipeo q̄ insigni paternū rē.

Infernus a ium. est pertinens ad inferos rē. **Substanti**
ue enī, vt dicit **Philephus**, apud latine lingue cruditissimos
nunquā inuenies: Et sic in simbolo apostolorū legendū est: de
scendit ad inferos et nō descendit ad inferna. **At** vt verum sa
tearctiam contrariū repit: **Laudianus** in iugitus ab alto red
ditus inferno. et **Fulgenti⁹** dicit, qliter et ad infernū descēderit

Licero in arato, Conuexosq; sinu subicis inferna leonis; & Cor
nelius tacitus lib. xxi. loquens de iudeis: eadēq; cura et de iher
nis et p̄uasio celestium, Lactanti⁹ sepe et p̄seruim in cannie pa
scha: aliqua de⁹ infernū vicit et astra tenet; Apule⁹ d̄ do socra
tis ec. Vallem tamen ego dicere apud inferos, quam ap̄o in
fernum, vel apud inferna.

Imaginor aris, quod nup̄ p̄cepit quidā nō esse latinū, nun
quā memini me legisse apud Licronē et eius equales; At ap̄o
iuniorē Plinium in eplis sepe et opud Apuleiū de A fino; p̄cti
feros imaginariis amplexus; Et apud Quintilianū in duos
cimo; et tantū oratore; imaginat ac fingit: vnde nemo iure rep̄e
hendere potest.

Industrius et seriosus scribit Laureti⁹ valla nō dicit sed
industrius, et serius, ab industria et serio, Licero q̄nto tuscania
rum; Summā fuisse eius in victu t̄pantiā, in rebusq; gerēdis
viz et aciē; industriū: at si exemplar nō est corruptū; et mēdo
sum Valerius maximis habet industrius; s̄lib, tertio capitu
lo quarto, loquens de Tarquinio p̄isco; Leterum, tam p̄spez
cōditōis suę cūctū; industrius; gliosum, p̄ inuiso redidit;

Incidenter et incidentaliter, nō sunt vocabula digna orato
ribus, et his qui scribunt epl̄as, Hoc tamē testab̄or me dixisse
de oratorib⁹; et his q̄ sunt enūctē latinitatē; p̄la em̄ vocabula, p̄
pe barbarāz penit⁹ sordida p̄cedunt gr̄maticis et dialēctis;
qm̄ in infimo et vulgatissimo orōnis genere versant, q̄ nō orā
torib⁹; et his q̄ volunt et esse et haberi latini; Et vos vbi dicitis
incidēter; v̄l incidētaliter latini dicūt obiter; vt i suo loco dice⁹;

Illigare et non, inligare; vt indocti dicunt; t̄cuto, ynbindem;
apud doctos tamen lego relegare sepius p̄ eodem; nec memi
ni me legisse illigare; apud iuriconsultos tamen libri dicunt
conglutinati; quos nos religatos dicimus; vt. ff. delegatis ter
tio. l. libroz. s. sed p̄scripti libri.

Ioānes sine aspiratiōe h, est tetrasyllāba dictio, prima i bre
uis secunda o longa, cōtra omnīū recentiorū morem; qui o cor
ripiunt perperam; Vale ergo fortunatus dixit, p̄cipuum me
ritis; sephēus veneranda ioannē; Vale sedulius; Et malefī
auctor est; vt vulgo credimus; Paulus longobardus hystori

nis in hymno: vt queant laxis rē. in adonico, sancte Iohannes,
 hunc tamen hymnum noster albertus magnus/ diuo Hiero-
 nymo scribit: Male z nostri germani: ita enim dicit Hermo-
 laus barbarus: vir quo nostro doctissimus, est et in Iobanne
 quem greci caribonymon interpretatur, littera o lōga ^{iooovvso}
 quo nomine vtuntur: Iosephus z cornelius tacitus, z L. apu-
 leius, ipse tamen Sidonius apollinaris breuem facit eam syl-
 labam: qua nūc Helyas nūc te iubet ire ioānes: Non sic iuuē-
 cis poeta: non sic alij poete christiani, de receptis loquor, de q̄
 dictōe loquitur pōtanus, Iohannes quoq; z ioacin, que in dea-
 funt aspirationem nō habent ante a/ apud grecos; et alibi: Ioz
 sephus, iohannes, ioacin, in quibus i vocalis est, nō consonans,
 apud grecos aspiratione carent: qua tāto magis carebūt apō
 nos, si primam litteram cōsonātem fecerimus: Apud hebreos
 iohannes dicitur aspiratōem habere, mutata tamen pauli litte-
 ratura, ioachanā, em apud illos vocatur: z quia abundant aspi-
 rationibus hebrej et iā iesus dicuntur: mutatis etiam litteris/
 aspirare quod nō fit apud grecos.

Ius gentilitium vocatur id quod vulgo dicunt, ius patro-
 natus, z sancti tutelares, qui patroni, vulgo dicuntur.

Inducie arum pluralis numeri tantum, est securitas pre-
 stita hominibus et rebus ad tempus bello nondum finito. Ita
 tonice ein fryd in eim kreyg; intellige ad tempus aliquod. Ita
 ta: vbi indocti dicunt trena, illiterato vocabulo, quod si hoc in
 canonibus sacris reperies non ob id mundum est vocabulū:

Sunt enim scripti canones maxime eo tempore/ quando cor-
 rupta erat latina lingua per influxionem gothorum; z tūc for-
 san loquendum erat secundum viuentium qualitates/ qui om-
 nes romane lingue barbarie miscebant, quapropter si quādo
 canones sūt ipsi dicunt aberrauerint a proprietate cultioris ser-
 monis: imputabimus temporum iniuriā non sanctis patrib;
 qui omni sanctitate et vite puritate claruerunt, simul et splen-
 dore scientiarum mirifico, Inter ceteros tamē liber decreto-
 rum magis placet: Inducari autem quo quidam vtuntur p-
 eo q̄ est morari et differre/ est in ore illorum qui latine lingue
 bellum indixerunt.

Nota

De littera I

Intimare verbum, quo vtit Solinus Apuleius; felice cella, iulius firmic, diomedes gramaticus, et quidam alii, nunquam legi apud vetustiores, quodque elegans sic viderint huius quorum ore tam frequens est: Ego enim nec damnosum quidamque tanti viri sint illo usque, nec item vetustum existimo.

Inimicor aris verbum est gramaticum, quod nunquam apud veteres legitur, sed inimicare quod significat inimicum facere: vti apud Horatium: Et miseris inimicat verbes.

Inuehor verbum deponentale non passiuum huius verbi inueho, vti dicit Nicolaus Perotus Simpontin? pontifex, quia do significat teste Nonio increpare: vel maledictis aggredi. Errant igitur vehementer qui inueho actiuam voce usurpant pro increpare, et maledictis inuadere, inter quos est philadelphus, qui bis in satyris peccauit, primo, hecatostica octaua; pdigus in istem ostedit letus avarum; Alter in effusos luxus vitamque pernam inuebit; Item alibi, inuebit in fratre quod viderit ore disserito. Est igitur vti sepius dicam inuehor deponentale non actiuum, quoniam significat increpare. Unde Luce, in primo libro de oratore: Cum igitur vehementer inueheret in causam principum cosum philippum. Idem lib. 3, ad cesarem: itaque in eam causa vehementer inuectus; sanctus Hieronymus in epistola ad riparium presbyterum: Tacita fors an me cogitatione reprehendis. Cur in absentem inuehat. Idem contra Ruffinum, lectis litteris prudentie tue quibus in me inueheris; Laper gramaticus dicit, inuehor et iocor in macrum; Et pedianus inuectus sit in Cicerone, et diomedes inuehor in hominem emulum et inuectus sum. Ita omnes latini scriptitarum; de vere latinis intelligo. Quintilianus in .ij. libro; sed in illud hominum genus, quod facilitate dicendi male utebatur, inuectus est; Inueho autem actiuum, est compositum ab in et uehor, significat quasi intro ueho: Vnde Tertulianus contra gentes ca. xxx. Celum denique debellat impator. Celum captiuum triumpho suo inuebat; inde inuehor eius passiuum, i. uehor, Virg. li. v. Eneid. Centauro inuehitur magna etc. peccauit igitur nup quidam non mediocriter in dialogo quodam; vel vti ipse inscripsit, comedia: ita scribens comici quoque poete seuerissime iniuria inuebit, debet enim scripsisse, inuehuntur, vti ostendimus.

De littera I xvii

^{syn. lyffrock}
Indusium, ut dicit Nonius, est vestimentū quod corpi in
tra plurimas vestes adheret, quasi in tussū: vulgo *camisia* vo-
cant, quā dicitōnem nusquā inveni apud idoneos scriptores, et
idem interula quod *indusū*, inde dicitur *indusiatus*, i. in du-
sio indutus.

Itineros, aris est iter facere, quo verbo vtit Apuleus, et q̄daz
recentiores, latini? tamē et melius diceret iter ingredi vel iter
facere, est em̄ penitus grāmaticū verbū. Sicut et *viare*, quo am-
brosius et alij eccliaſtici vtunt, et *viantes* apud apuleiū, sidoni-
um, et alios recentiores, p̄ *viatorib⁹* vsurpat. Sed *viaticari* est
viaticū parare, q̄d apud Plautū inuenit, a viatico descendens.
Est aut̄ viaticū q̄d itineris causa patū est, et a gr̄ecis ἰφοδιον
ephodion dicit̄: a viatico *viaticulā* dicit̄: *Vasa aut̄ viatoria*
sunt, que et apud pliniū reperiunt̄, sunt quibus vtunt̄ viatores,
p̄ferendo potu, et odoe poricē, gr̄ce dicit̄ q̄d vulgo *itinerariū*
vocāt sic scribitur:

Idioma quō scribēdū, et q̄d fecerit *idiotā*, vide i dictōe p̄na:

Insolens nr̄i indocti grāmaticitē accipiunt, p̄ non modesto, ^{folz. 8t.}
tento, ynbescheide, et insolentiā p̄ imodestia; sed male et nulla
auctoritate suffulti, nisi forsan barbarica: Insolens em̄ signifi-
cat, vel nō solens, vulgo yngetron: Terentius in *Andria*, quid
tu athenas insolēs impudens sup̄bus et audax, et quo vulgo
vtimur, p̄sumptuosus, tento, stoltz, ybermutig, mutrvillig, dicit̄:
effor Seneca dicit̄, nihil aliud est insolentiā spēs magnitudi-
nis faller: Cicero de senect. Nec certe verēdū, he vera p̄dicā, s̄
se nimis videat aut insolens aut loquar: Julius frontin⁹ pri-
mo libro, Fabi⁹ maximus, a ductus hānibalē successib⁹ p̄lio-
rū insolētē. Ambrosius in epistola ad virgiliū, vtz q̄ facile vsu
venit, insolens rerum secunda, animus, de quibus rebus lege
Nonium Marcelum:

Inchoare quid sit notū est, et semp̄ actio iungit̄ (vt diomes-
des grāmaticus tradidit) Venitq; a *chaos*, i. initio rez, si credim⁹
Acroni grāmatico) quāuis a *cohum*, id est mundū venire, alij
dicant, et sic scribat̄ inchoardinter quos est et Suetoni⁹ trans-
quillus, vt Junianus scripsit: cū igitur sit actiōne significatio,
nis regit p̄ se actū, vt Virg. vi. *Eneid.* Tū Regis regi noctur

De littera I

nas inchoat aras: Et in georgicis: Te sine nil altū mēs incho
at. **I**nder latine dicitur: ubi unpiti dicitur, regiltz, vel repertozū:
Indicare itē pter vulgatā significatōem significat etiā estimā
re et p̄cium rei dicere, teuto, feil bieten, **Plaut** in au. venio ad
ma cellum rogito p̄sces: indicent caras, **Licero**, 3. officioz. **Lū**
postulāset vt sibi fund? cui? emptor erat, semel indicaretur zē

Infatuare mulieres nō sunt p̄p̄ie stultę z fatuę, sed que vel
a fauno vel malignis spiritib? agitant: Et similiter infatuati
viri quos vulgus nominat, spiritu plenos, vel obsessos, vel de
moniacos, vel arrepticos, teuto, besessen mit dem bösen geist,
qui latine etiā larvati vel **ceriti** dicunt, vt suo loco dicam: **I**nfat
tuare tamen significat facere fatuū: **Seneca** epla. 1r. cum pro
fūa quęq; portioe adulatio infamat, demoniacos illos z habē
tes demonem, greci vocant, Δαιμόνιοφοροῦς.

Imitari z sequi differunt, **I**mitari em ad facta, dicta: mores
q; alioz refert, **Sequi** vero ad personā: et ad corpus: vt nō re
cte dicitur: tu precedis, et ego te imitor: sed potius, sequor: imi
tari em nūq; p̄ sequi ponitur: Sed tū sequi, p̄ imitari, vt **Tul**
liū fili? nō est secutus p̄rem.

Isidorus p̄ i latinū sine aspiratiōe scribitur: et penultima
longa pronunciarī debet: Auctor est vobis satis notus,

Iesus scribit cū i latino sine aspiratione apud grecos, et est
trium syllabarum: prima i corripitur: secūda e producitur, z vlt
tima etiā pducitur, us: Sic em scribitur apud grecos **Ἰησοῦς**
Et iesus in hebreo, vt dicit **Hieronym** in greco **Ἰησοῦς** in la
tino saluator dicit, Sic christus grece **χριστός** hebraice, **māshā**
latine dicit: Est aut̄ triū syllabarum: vt multis placet, ob diu
nam trinitatem representādam. Unde iuuenius optime serua
uit quantitatem dicens: inde galileā repetit saluator iesus hic cry
stus **Alexander gallus** dicens, Dat iesus un quartū quē ta
men in prima parte sui opis sine cōmentarioz meandris, nō
inutile censeo, dūmō modū faciamus: nec semp̄ imoremur z tā
quā apud sirenios scopulos cōfescamus. **Secundā** autē p̄
tem eiusdem penitus inutile censeo adolescentib? pestiferū q;
vīrus; quippe que nihil in se contineat, quod scire dignū sit, vt
tota dicitur merito impedimentū studioz. **Tertiā** autē p̄ im
perfectissime tradit quantitates: hoc est cur nos germani faci

Censura de p̄ma
partē alexandri
ac s̄da. et terria,

le peccemus in syllabarum quantitatibus; nūmū cōfisi alexādro, cū
in alijs mltis; tū etiā i hac dictōe iesu; snā e etus pdu ē n̄ corripit.

Josephus penultima producta debet pferri: vt iuuenius
poeta; vrgēt monitus mariam pueramq; iosephus: Nam tes
te prisciano; nomina barbara acutum in fine accentum; sed
nentia; more latino declinata; accentū ipm acutum retinet; pe
nultimam pduunt syllabam; vt ab adam adam' abrahāmus.

Jdoli cum i latino initio scribitur; rest media longa cōtra
vulgi consuetudinem; scribitur enim per omega apō grecos
hoc est o longo; similiter et prima longa quia per ei diphthongō
scribitur. Quod intelligere potes ex hoc carmine greco Sibyl
le; vt allegat Lactantius, mens libro primo instituti. capir

Et. Δ αἰδουόσ σφυχονν νεκονν εἰδωλα κακοντων Quare errat
Alexāder gall' dicens; idola dicta dei: Et alibi; idola dic longū;

et multi alij cum eo delirant. Inde ab idolum; zlatra que ē ser
uitus; venit idolatria iohera syllaba penultima longa; sic enim

scribitur. λατρεία per ei diphthongon; non idolatria; sicut litte
ratores dicunt. Inde etiam venit idolothytus; et dici latine;

id est imolatus idolo; vt in apocalipsis. ij. ca. fornicari z mādu
care de idolothytis. Et in prima epla ad corin. nōne cōscientia
eius cum sit infirma edificabitur ad comedendum idolothita.

idolothyta εἰδωλοσ τοῦ id est idolis imolati.

Junior; ppatis; venit; vt ait cornutus; a iune; iunus em̄ (in q̄)
et iune; minor; iuene dicitur. vnde iunior; deo primam quoq;
syllabam pducit. Inde iunij iunicis; sunt autem iunices etas

ter virides vacce. Sed iuuenis habet iuuenior; Calpurnius;
Sum quoq; iuuenior zc. Et columella de apibus loquēs iur;

quidem in cōmodo quod iuueniori examini accipere solet.

Juuenis iuuenca; non tantum bos dicitur; sed etiam bo
mo iuuenis. Teste Porphyrione grāmatico; inde iuuenculus

et iuuenula; Horatius. Te suis matres metuunt iuuentis.
Te senes parci miscrēq; nuper virgines nupte zc. quapropter

cedat indoctissimus grāmaticaster; qui carmen hoc n̄m in
funere cuiusdam mulierculę reprehendere conatus est; Namq;
iuuenca fui; z multis mea forma placebat; dicens iuuecam esse
bonem; Sed turpiter conuictus est.

.eidololatria.

ειδωλολατρεία.

Q. ij

De littera D

In partē bonā accipio hoc: vel in partē deteriorē latine dicitur; quibus nuper quidā barbare descripsi reliquerit. Lice, prostro queso eruci: vt hoc in bonā partē accipias; Et alibi videte nūcquā versā et mutata in peiorem partem sint omnia. Idē pro architate iudices a vobis spero esse in bonā partem acceptas. Et Terentius in andria ipm animi egrotum: plerumq; ad deteriorē partem applicant.

Curista latinū non est; sed iuriconsultus vel iurisperitus; vel leguleius, nec bene dicimus, vt tradit georgius valla, iurecōsultus, vel iurisperitus, sed iuris, &c. At vt obiter tangā rē apud scis iurisperitis in auditiā nescio rī deā ne anstomacher/ cū laurentio vallengis in leguleios nostri tempis, qui quotienscumq; Pauli Alpiansiorumq; testimoniu assumentes legem nominant; vbi caput dicere deberēt: cum lōge sit aliud legem esse et habere vim legis: qd; deformius est, vñā legē in plures leges partiuunt: verbi gratia: ad legē acquilianā; vel corneliā; vel iulīā &c. quonēs scenola, quonēs Paulus, vel Panianus, alius; ver quis loquit etiā, si bina verba; et quidem a superiorib; depēdet; tūctōnes nonā legē appellitant; nō ab aliquo legillatore vñam legē; sed ab infinitis interpretib; legū; infinitas leges esse iudicantes, quod si velint imitari oēm antiquitatē; et latini lingue grauissimos auctores; vbi iuriconsultoz verba allegantes legē appellant; caput dicendum inuenient, Aulus gellius nō lib. ij. ca. xv. Sic capite, vi. leges Julie. Suetonius dicit capite legis papie; Plinius cecilius; Valeriano suo recitauit capita legū; Et pedianus pro iuris capita dicunt; iustinian; nō leges sed versus appellat. L. de ve. iure enuclando.

Ciuo as are; et adiunare non solū regit accusatiuū; vt pōt pūnt grāmatistē; sed et qd; rax est datiuū. Plautus in cistillaria; qñ ita tibi iunā; et adiunare apud gelliu lib. ij. ca. xij. regit datiuū cū actō. ita em inquit; roges veniant; operāq; mutuā dent et messē hanc nobis adiunent.

Cinstantia (vt dicit Galla in andensē) nō est pbatū vocabulū; quo tamē vtitur Apuleius de asinico et anē; et cōtuber nālē eadē nūmīs pmebat instantia, et Bellius li. viij. ca. xij. Et Marcianus de libellis dimissorij; vtit hoc vocabulor; co

3. tunc ipsonale e vbi

etiā vti? Agu. li. iij. ca. vij. Circūstātia etiā nō ē mltū orator
verbū, vt multi volūt, quo tñ idē Belli? vti li. xvi. ca. v. si id p
aliquā circūstātia fieret, z alij nō nulli.

Instar (iurta sententiā Valdē significat ad eō paratiōem vl'
ad mensurā; aut vt dicit Perotus; z ante eū Seruus) instar,
id est ad similitudinē stat?; aut eē coditiōis: et vt dicit Beroald?
instar id est ad imaginē Suetoni? locus in auito suburbano
iuxta Aeltras pmodicus z celle penariē instar: Et vt idē Be-
roaldus dicit Lauren? vallens is morose nimium contendit re
prehendere seruū in significatiōe instar zc. p̄feci ḡit z eloque
tes et recepti in cloquētia dicunt instar, non ad instar: sunt tñ q;
dam recentiores qui sic ad instar dicunt: sicut Apuleius, et sol-
inus sepius. Item iustinus z Aurelius: p̄imus autem seren?
ad instar scripsisse memorat. Ab instar venit verbū instaurare
quod significat nouare. vnde Macro. lib. satur. i. instaurare.
Varro aut esse instar nouare: restaurare aut barbarū est, vt di-
cit sulpit? verulan?; qz sic restare nō dicim?; ita nec restaurare;

Luxuria apud eruditos (dicit Beroald?) fere nūq; signifi-
cat, venerea libidine: sed imodicā p̄fusionē z luxū exuberantē;
vel vt Ualla dicit, verborū vestitū qz q̄ sunt id gen? delicatior
ac sumptuosior cura: vñ z Lice. i. officior apte distinguit luxu-
riā a libine dices: luxuria cū omni erati sit turpis: senectuti fe-
dissima est: Postea addit, in aut etiā libidinū in p̄antia accesserit
rit duplex malū est, et Paulus orosius li. i. et abundantia enim
luxuria: Ex luxuria fede libidines adoleuerē: Et Lactan. li. vi.
ca. vij. Alia via ducit luxuriosus: Alia eos qui frugi appellan-
tur; Alia impitos; alia doctos; alia inertes; alia strenuos. Et i-
stinus in non loquens de Alexandro: frugalitati pater luxu-
riē magis filius deditus: Sed quid opus est id auctoritatib?
confirmare idoneis, cum scriptorū plena sint omnia. Vt idem di-
cit Beroaldus, apud ecclesiasticos aliquādo reperies luxuriā
accipi pro libidine: sed qui signate et pure locuti sunt in ea sig-
nificatione acceperunt, quā tradidimus: Et idem significat lu-
xuriosus: quod vel vnus Vigili? testimonio manifestarium est:
luxuriatq; toris aiosum pectus: Et alibi, luxuriam segetū te-
nera depascit in herba.

De littera Z

Lactariū opus vel lactaria dicunt/que a nostris minus la-
tine lacticia noiantur: ita em dicit Hermola⁹ barbar⁹ om-
nes qui lacticia id gen⁹ mō appellāt barbara: z vulgari roce
vtant: necq; nomē id in quodā Hieronymi libello inuenias/
argumento sit, receptū id⁹ doctis: alioq; non cōstat/ Hieronymi
sit nec ne illud opus.

Laby z labiū nihil differūt: licet qdā inter q̄s gr̄cista cōs-
piciā z inuicē faciāt differētiā. inde labiosus nō labinosus.

(R) **L**abz apud latinōs sup̄flua iudicāz, teste Hiero. nihil enī
cū ea scribim⁹ ap̄ latinōs ne gr̄cas quidē dicit̄ e⁹ nisi kalen-
das, Marcia⁹ ca: addit kapitaz z cōlūmias. p̄ k scribi. hoc tamen
hodie cessit ab vsu: adeo vt nihil faciat: nisi q; maneat in nume

Lōgobardia regio ē galliē q̄o litteraz: vt dicit Quintil.
cis alpinē nō lōbardia. Ergo male scribunt byltoria lōpartica:
vel lombartica: sed longobartica.

Lychni p̄siles dicit̄, q̄s vulgō lāpades vocam⁹: vel et her-
molans barbar⁹ dicit̄ lychnuchi q̄si lucerniferi dicunt̄ apud
nos: teuto. didamplen die in der lurchē oder ander swabrinē,
vñ Oli. li. xxxiij. ca. iij. placueret lychni p̄siles in delubris ar-
boz mō mala ferentiū lucētes: lychnus gr̄ce lucerna latine ē.
Eane aut̄ ne dicas lampas, qm̄ vulgō ita loquūt̄, dicit Perot-
tus: Est em̄ lampas λαμπρα (vt interpretat̄ iōānes crastonus)
idem q; fax. Oli. ij. li. natu. by. ca. xvi. lāpades vocāt plane fax-
ces: Raphael autē regius dicit̄, lāpas est generale vocabulū oī-
um eozum que accensa lucent. ergo id qd̄ ardet nō q; ardentes
materiam continet dicitur lampas.

Ludus vt attestat̄ asconius pedianus: ē omnis schola/ s̄
est omnis locus: vbi exercemur: siue corpore siue animo: vt lu-
dus palestritarū, teuto. fecht schül. ludus litterarū: vbi docemur
litteras: inde ludima q̄ster dicit̄, qui p̄mas lras docet: nō schola
sūcus: vt dicunt̄ indocti: de qua re alias diximus.

Litania non letania: vide in dicit̄ e. homilia. de h.

Lantimannus non est latinum: quere in dicit̄ de verna.

Lebes lebeis penultia longa: vñ Virg. li. v. eneidos. ter-
tia dona facit̄ gemiosq; ex ere lebetes. Virg. vt hic. za Qui
dio in eplis: viginti filios. opolo ex ere lebetes: ponit lebes

De littera Z

penit eberhardus gr̄cista; quē vulgus gr̄matistarū sequit̄: Cū
dicit, obliquū visū geitās; hō strabo vocat̄, dicit̄ et luscus q̄ vi
det idē; paz̄; in dictione em̄ lusc̄ errauit. **De** q̄busdā dictionib̄

Ytantūmō in p̄sa breuiter enūciandis, p̄tra vulgi opinionem;
Constās est z iā inueterata opinio: gr̄maticorū penultimās
syllabas sequentiū dictionū posse efferi; vel longas vel breues
sine vllō discrimine; vt pronūciantī libeat. i. Chiragra, funebris,
Hora, in epl̄s; ira truces inimicitias z phūēbre bellū, latebre,
tenebre; volucres, podagra; Erebr̄; celebris; muliebris, mulce;
bris; scatabr̄; eterēbr̄; triquetrus; palpebr̄; e illeceb̄; ē; vertebrū,
lignubris; pheret̄; pharetra, cathedra, candelabrū, pyret̄; bara
trū, colubr̄; celebris, peregre; vel quālibet alias vocales natu
rā breues; q̄s sequit̄ muta cū liquida easdē posse produci; vt cor
ripi; vel in prosa oratione; vel carmine. Ego autem meo pericū
bas omnes dictiones, et similes, in soluta orōne; debere breui vo
cali ante mutā z liquidā enūciari; volo; nō longa; quod tradit z
diomedes gr̄maticus; dicens; hui⁹ aūt pedis; si penultimā positi
one lōga ita fuerit; vt excipiat tam ex muta q̄s ex liquida accen
tus; transferret̄ ad tertiam ab vltima, vt tenebre, latebre; et quod nō
obscure videt̄ velle Quintil. in. i. in sti. oratoriū libro bis ver
bis; Euenit; vt metri quocūq; cōditio mutet̄ accentū; vt pecudes
picteq; volucres, nam volucres media acuta legam; : quia et si
natura breuis, tamē positione longa est; ne faciat iambū quem
non recipit versus heroicus. Quid aliud vult sibi Quintil.
q̄ q; volucres, tenebre; supradicte dictiones, penultima breui
debeant enūciari; nisi carmen astringat in aliam quantitatem.
Sunt igitur he dictiones z similes in metro cōmunes z indif
ferentes; in soluta oratione tantūmodo breues.

Lanista nō est carnifer; vel lanius; vt incepte tradit catholi
cos; sed dicit̄ ille; qui ad gladiatoriam homines instituebat; quo
eos venderet facilius;

Lanius est q̄ carnes venditat populo; tauto; metzger; q̄
eas cōcidat; lanietz; lanius dicit̄. Plau in capti. dñ̄ imortales
vt ego calles p̄ truncabo; tergorib̄; pernis; pestis; q̄ta veniet q̄n
ta labes larido; quāta suminū absumendo; quāta collo calami
tas; quanta lanij; lassitudo; quanta porcinarij; Lanari⁹ aūt

meo periculo. pubin.

est qui lanas curat; Plau: in anulularia; stat fuso pbrigio auri
 fec lanarius;

Licentia est impunita quaedam facultas agendi quid ve-
 lis. **L**ice. Sepe de libere dictis sac factis loquitur de licentia clo-
 diaz queritur Quintilianus: que in alijs inquit libertas est,
 in alijs licentia vocatur; **H**ora. iij. caminu. und omittam audez
 at refrenare licentiam vbiu: licentia em semp fere in malu cas-
 pi; nisi apd ecclesiasticos scriptoresz alios no nullos legitur ho di-
 cas, da mihi licentia; vel cu licentia tua; **S**ed dicas cu i vel pace-
 tua, vel cu favore. **A**dde q indocui z barbari faciunt verbu licen-
tiare, teuto, vr lab geben, qd latinu no est: Adde q ineptissime
et barbarissime nome faciunt licentiarz, qd sit dignitatis z eius.
 qui iam habeat facultatem ad doctoratus insignia accipienda.
 quod est inauditum apud doctos.

Licor appellat' estate Bellioda ligado, qd cu mgrat' ppli
 Ro, que pia sberari iussisset; Crura ei' z man' ligari; vinciarz
 a viatore solita sit, teuto, bittel od sberg; no aut hencheyt nri
 dicunt; S; tnceste noni ocarnificis officiu antiq' fugebat.

Laic' de qcqz no est cleric' hoc est inicit' sacris. Male
 ergo nri dicunt est pur' laic': hoc epio illiterat'; pot em laic' ee
 litteratissim'; dicendū aut erat; est illiterat' vel idiota; nec cler'
 vel cleric' dicit' litterat' vel scholastic' iuxta alexandru; scribe-
 re clericulis sed clericus dicit' forte datus, vel de forte dei, hoc
 est quicumqz inicit' est sacris, vnde Hiero, ad nepotianu; Si
 em in qd clericos grecessors latine appella; ppter ea vocant cleric'
 cy, vel quia de forte sunt dñi, vel qa dñs ipe fors, i. pars cleric'
 ru est. Est aut initiare sacris imbueret cōsecrare: est t dicit' in
 clericu ordinare; **L**u i gñ dico, volo initiari sacris: hoc est volo
 recipere ordines, z ordinari: vt nostri dicit' thimus pure z vetu-
 ste; **S**anctus Aug. epla ad maximu gramaticu. Ex q intelli-
 geres romanis no inicit' sacris, z Macro, psule inicitos sa-
 cris liberi pris. At qd dicim', recepi ordines, volo ire ad ordines
 sum ordinat', ordines sunt ex sordidiorz, vulgi vsu cōpate; ordi-
 nare tñ vñ Hiero, sepe loquens ad indoctos: ita em inquit;
Ecce aial offeritq ordinat indoctū: vt est reperitū doctorū di-
stin, clicid' su p aggeu pbetā; sacerdotū esse officiu nouerim'.

De littera Z

scire legē dei; nō dēre ad que fuerunt interrogati: saltē illō habēat
beātū postq̄ sacerdotes fuerint ordinati rē. hec verba Hiero-
ro. iō cōgessim⁹: vt intelligāt idocti sacerdotes: q̄b⁹ nullū ē cō-
merciū cū bōnis lris, q̄n̄ illa tergiversatōe possint suā ignorantiā
excusare, de q̄bus alias plā vtunt⁹ r ceteri eccliaſtici scriptores
et Iuliania, in auct. de sanctis, epi. col. ix. dicēs: sancim⁹ ergo q̄-
ties op⁹ fuerit ep̄m ordinare clericos: r primates ciuitatis cui-
us futurus est ep̄s ordinari, nostri igit⁹ r male dicūt: ille est cō-
petens clericus teuto, er verſot ſein ding gnug: deberēt em̄ di-
cere est mediocriter litterat⁹. **I**nitare etiā significat incipe, quo
firmē matern⁹ r q̄dā alij vtunt⁹, inter quos est saluſt⁹. **L**aius
autē grecū vocabulū et apud eccliaſticos notissimū: r venit a
λαος. i. ppl⁹. **l**aius em̄ nihil est nisi popularis.

Lantgrauus nostri nomē barbaricū funderūt, q̄b⁹ vtiq; no-
bis nō cōuenit miscere in latinā linguā: nulli em̄ licet noua vo-
cabula latina fingere citra analogiā: vt dixi in principio cōmen-
tarior⁹. Absurdū autē oīno est: vt dicit⁹ ad eus grūm n̄ Hiero-
nym⁹, pegrinaz linguarū inter se mixtura, q̄ si nobis liceret nō
ne r hungaris: et Boemis: et polonis, et ceteris: sic vocabula
hungaris nota etiā latinissimis germanis essent ignota. r cō-
trario: vnde lingua latina verteret in barbariem, quod fieri nō
debet: **I**ntegritas autē locutionis fēste Augu. li. ij. de doctrina
christiana) est latine cōsuetudinis observatio loquentiū veterū
auctoritate firmata: vnde cū germanis inuentionib⁹ in omni-
bus rebus: r officiis r dignitatib⁹ eorundē, difficile sit nomia
imponere debem⁹ r possumus vti circūlocutōe, vñ quō latine
expri mā, lantgrauus, nō habeo nisi dicam, comes puincialis:
vel comes principalis, eo q̄ sit princeps r si oīno nō possum:
dicam, lantgrauus, cum illa p̄ricula ſit vernacula lingua vtar)
vel ſit sic dicam.)

Larue p̄rie dicunt anime defunctor⁹, vmbres nocturne,
que domos incurſionib⁹ infestarent, teuto, geist die vmbgend.
Est autē differentia inter manes, laruas, r lares: id quod opti-
me exequit⁹ Apule, de deo socratis) dicens, Species demonū
sit animus human⁹ excitus abier ſtipendijs vite corpore suo
ab iuratis, hunc veterē lingua latinā reperio, lemuren, dictatū

Laruz

Lemures

Echisce glemurib? q posterioroz suoz curā fortit? pacato et de
 to nuncie domū possidet: lar dicitur familiaris! qui vero ppter aduer
 sa vite meritū nullis bonis sedib? in terra vagatiōe ceu qdas
 ecilio punitū inane terriculamentū bonis hoib? ceteroz noxum
 malis: hūc pleriqz laruā phibēt: cū vero incertū est q cuiqz eo
 rā fortitio euenerit? trāqz lar sit an larua, noie manē. deū vo
 cāt: et honoris grā vocabulū additū est, hec ille. Ad hoc vltimū
 alludit Augli, li. d. ci, dei, dices: manes aut deos dicit: et in cer
 tū est bonoz seu maloz meritoz: nō dissimiliter: sed eleganter
 marcian? cappella. li. ij. de his reb? disserit: dicitqz Plutonē di
 ci *lymanā* qñ *sūmū* manū, et plā alia rē. de laruis aut dicit Die
 ro, in hebraicis qñtionib? natura laruarū est terrere puulos, in
 angulis garrere tenebrosos: Idē ad Marcellum: placet mihi de
 laruis dē noctua: de bubone: de niliacis ridere portētis, Plini
 us in plogo natural? hystorie dicit, cū mortuis nō nisi laruas lu
 ctari: unde veniunt laruati: hoc est furiosi: et mēte capri: quasi a
 laruis exterriti, tenet, die besessen seind: hi et ceriti dicunt: siue
 quod herata h est cornua in capitib? se hēe putant: siue a cerere
 qñ cereris ira aīo vepati, qñs vulgo demoniacos vocāt: pacui
 us, vt miser qñ cerit? furqz agitōr. Plau, certe laruat? est aut
 cerit? Idē laruat? ē depol hoīem miser medicū qñritat. Vulg?
 autē n indocim? et trūialis sermocinatio appellat laruas, q
 personē apud latinos scriptores dicuntur, teutonice, schemen:
 quod quidem meminē in hūc vno loco horatiano iuēntes lar
 uam pro persona vsurpariet etiam quadam transumptioē et
 similitudine tantum. Horatius in satyris nil illi larua aut tra
 gicis opus esse corburnis.

Locusta, vt dicit Albertus magnus, dicitur quasi lōga ha
 sta, vel secundum perortum: locuste a loc? vrendis locuste sunt
 vocit? reob iacturā: quā messib? afferūt, tactu in lia vrētes, mor
 su pō oīa erodentes rē. animal paruum est satis notuz in firmas
 habens alas rē. quo vsus fert sanctus Joānes baptista: quod
 est contra Perortum, qui in hunc modum dicit: nefas est cre
 dere diuū Joāne: quē regis nrī pcursozē merito vocāt hui? cū
 impuritate vsūm in cremo fuisse: Causa autē est idē dicit? erro?

Lar

Larua
manes

Sūmang.

Larvati
Ceriti

Laruz.

De littera Z

ris hinc fluxit qđ greci ακρίαι /mō locustas vocāt: mō sumi-
tates herbarū siue arborū: hoc est teneriores partes, quasi quos-
dā caulicū: lōs: qđ sumi in cibo solent: vnde ακρίαι greci dicit
hoc est sūma decerpere: interpretis igit p cauliculis locustā posu-
it: At bone Perotto qđmo refragor tue sentētie: et dico locustas
esitasse iōanē. Et moueor fide dignis ex auctoib? Plin? i. xi.
naturalis hū dicit locuste partibz grate sunt in cibo: Idē lib.
vi. ca. 30. pars quedā ethiōpū locustis tantū. vniūfūmo z sale
duratis: Et strabo li. xvi. de quibusdā ethiōpib? dicit hīs finit-
imi sunt: qđ ceteris z nigriores sunt: z miores: z vite brauoris: ra-
ro enī quādragesimū trāscendūt annū: eoz carneiā in ferinam
versari vniūt ex locustis, quas verni libes: fac zephyri: z ebementi-
us flantes, in ea loca impellūt. z paulo post: cadentes, colligunt,
et admixto sale ex eis massulas, cōficiūt: z vtunt: Albert? autē
de animalib? nō existimauit locustas esse hui? generis: qđ apud
nos, quod z si perottus hec modicum tetigerit: Narine tamē
contra eū me mouit diuus Hiero, qui dicit sup iōnam, pphētā,
quod mibi videntur z locuste significare: qđbus vescebat iōan-
nes: animal paruum in firmas habens alas: de terra quidem
confurgens: sed alius non valens auolare. Idē in eplisto-
la ad Narcellū, quia camelorum ve. titus: tegmine zona pullis
cea tangebatur: tibi displicent v. liozes: nihil vilius est locustis.
Idē libro primo ca. xxvii: contra Iōnānīm: rursū orientā-
les et libye populos: quia per desertū et calidam eremi vastitā-
tem locustaz nubes reperit: locustis vesti moris est: quod si
Hieronymus: vt omnibus notissimum est: fuit non solū lati-
nus, sed etiam hebreus z grecus: Item syriā z egyptū z solim-
dines in quibus delituit iōannes: non solū vidit z plustravit:
verum etiā in eis ad longā morā habitauerit: quis nō velit Pe-
rotto preferre hominis experitissimā z doctissimā sententiā.
Itē locusta nō est genus herbarū: vt indocti tradunt: sed ακρίαι
grecū, quod latine significat locustam, etiam significat sumi:
Lithostrotos penultimā lōga: (tates herbarū: vt dicitur?
vt dicit Nestor et iōannes Carmelita) dicit panimentum lapi-
dibus stratum: z cōponitur et λίθος lithos: qđ lapis στρωτός
et strotos, i. stratus Unde Hiero, in euāgelio iōannis, ca. xii.

et sedit p̄ tribunali in loco qui dicitur lithostrotos, vbi barbari ⁊
indocti dicunt lithostratos: i qua dicitōe errauit Torrellius: Idu
guitio, Carbolicon ⁊ cetera, grammatistarum, de quibus vide Nestorem.

Librarij dicuntur qui excribunt ⁊ exempla transferunt. Scripto
res autem sunt ipsi auctores codicetorum ⁊ librorum. Et scriptu
rarij sunt qui nunc scribe dicuntur: ab indoctis scriptores, dicenti
bus, Est scriptor ciuitatis Indoctū, vulgus similiter librarij
dicit esse veditores librorum, quos nos greco, sed notissimo voca
bulo bibliopolas vocamus: sunt enim etiam dicitur librarij qui scripti
tant libros ⁊ vnde librarij veniunt ⁊ descendat, graphice explicat
diu Hieronymus nō in quadā eplā dicens: nā ⁊ rudes illi italie
homines, quos cariosos etiam appellat, qui sibi in rhetoricis
Lice, ait: Victi ferino vitā requirebant an̄ charte ⁊ membrana
rū vsum, ut indolatis et ligno codicillis: aut in corticibus ar
borum, vna eplā colloquia in titabāt rō ⁊ portiores eorū ta
bellarios ⁊ scriptores a librarij arborum librarios vocauerunt. Allego
autem libenter diu Hiero, Augu, Ambro, Lactā, ⁊ reliquos res
rum diuinā ⁊ dā scriptores: vt plectarū nostri theologi
et neoteri ceteri intelligant etiam ecclesiasticos scriptores locutos
esse et latine ⁊ eleganter nō Barbare vti ipsi faciunt. Et vt obiter
hec etiam tangā Charta ⁊ membrana differunt. Charta enim
sic scribitur p̄ ch aspiratiōem est grecū nec deriuat a carco caros,
vt indocti dicunt: Est vel totus liber: vel p̄ papyro accipit, vtrius
que testes sunt iurisconsulti: Alpianus ff. de legatis. iij. librorum ap
pellatione continent omnia volumina siue in charta, siue in mem
brana sint ⁊ cetera. Et idem nā et in vlti plerisque libros cartas appella
nt: Et Quidius lib. iij. tristitū: nullus in hac charta versus
amare docet. Membrana autem est quā pergamēnam dicimus: vnde
diuus Hiero in eplā ad chromatiū, Rex attalus membranas a
pergamo miserat: vt penuria charte pellib⁹ p̄ferat: vnde perga
menarū nomen ad hanc vsq; demonstradente sibi inuicem poste
ritate seruatum est.

Magistrare est moderari ⁊ mōstrare, vt dicit festus, vñ ma
gister magistrerij et magistratus deriuantur, sunt autem magistrerij di
cit Paulus, ff. de verb. sign. omnes quibus p̄cipua cura incum
bit: ⁊ qui magis quā ceteri diligentiam ⁊ sollicitudinē reb⁹ quibus

charte ⁊ charte

De littera D

presunt debent hi magri appellant. Vñ etiã cuiuslibet discipuli
ne pceptores **magistri** appellant: amonedo vel mostrado. Bar
bari autẽr vulgi dicunt scribũ magister, sine q: qm veniat a ma
ior: vt huguitio. et quidã ali: q sic verificat est. A maiore itaq;
tu nomẽ traxisse mgi: d: r: sed fallunt: quia sic prima esset pdu
ctaybi p:trariũ inuenit: vnde Horati. in. ij. sermõnũ postq; est
inpransi correptus vocemgrũ: plura alia deliramenta gramatis
ste recogitat tũ nostra sequere: quidã q magis volunt.

Mantel: glis: vl **mãtelũ**, cũ e diphthogõ: et l simplici: p code
declinari pnt: Seruio teste: qn etiã mãtile d: i lã ga. Martialis
mãtile e mēsa surripit hermogenes: fãcant aut omia Varrone
teste de lingua latina li. ij. vbi man? tergunt, tauto, hantzwe:
bel: vnde Lucili? mappas mãtela me: q; vñ de feste Pompei
idmãticularia dicunt easque frequẽter in vsu habent: et quasi
manu tractant. Hic caueant barbari hoies: qui dicunt: mantel
lus. vel mantellũ, tauto, mantel: longe em decipiuntur.

Matula autẽ tauto, brunt: Rachel. Hiero. in epla ad gerun
tia. Et crater ad bibendũ est: et matula ad secretiora nature:

Monstrosus portetosus, a mōstro: portento: nō mōstruosus
vel portēmosus. Luca. li. i. mōstrosiq; hominũ part? r: E con
trario teste Vallengi: dicendũ fetuosus: et nō fetosus: vt in illo
psalmo graphi. oues eoz fetosq; noia q sunt q̄te declinatõis
v. assumunt: vt vultuosus: saltuosus actuosus.

Met syllabica adiectio: p se nihil significat: vnde nec dicere
debem?. Tu fecisti met: r raro legi ad uiginti trib? his pnoib?
ego, tu, sui: sed diomedes etiã tradit ille met. Et salustius in iur
gura dicit, mea met facta mihi dicere licet.

Materna lingua nō bene dicit: Sed **vernacula**: quãre in
dictione vernã.

Massicare sũbq; in ore indoctoꝝ frequẽs est: nunq; apud
idoneos inueni.

Multoties apud Latinos de recepto loq; nũq; lectũ est: nec d: fã
(nisi pũscian?) vsus e quin r si gramatic? sit egregi? nō tũ reci
pit in h a doctis: vt auctoritate nouis verbis dare possit.

Verz vt scribit Verrin? clerice? in. i. li. eplaz Licetõis ad
lentiniũ nomẽ e declaratõis, q raro vñ auctores: nec in ofone

soluta nec in carmen nisi declaratiois causa. Quinti. in. i. li. in
sti. oratoriaz uenit ut metri qz aditio metret acceti. Et idena
poetas metri necessitas excusat: ubi dicit Quinti. metriz no carnis,
ut tagat mesura carnis. qd q h loqz. Metz igitur nihil aliud qz me
surā. qd apd idoneos in carnie nūqz memi me legissetat nei p
de nūsi apud macro. de somno scipiois li. ij. metra canozis ver
sibus adhibeant. Et apd Plinū iuniorē ad pontiū suū. pba
uerūt. inde plura metra: et apud Hel. li. iij. car. xvij. Et metz ee
integz p̄tz ppositōes iste pnt nō barbare. ptendi zc. doctiores
igitur libenti p metris dicūt versus: carnia: nūeros mulas.
aut ponē do nomē vni muse p carmibus: aut cytharā appol
linēā aut cant pbebeos z pierios z similia: metz igitur plus p
tinet ad geometriā qz ad poeticam.

Memini me facere scribere: vlt silia debem? dicere. dicit Agre
ti? sup caprūz nō fecisse vel scripsisse memini. nā memi sermo ē
totus pteriti tps. q an factā rē in p̄is reuocat. et si dixeris: me
mini me fecisse. duo pterita simul iūgis. Terenti? ego illā vidi
virginē bona forma. memini me videre: quē insecut? qdā com
mētator eplaz. Cicerōis hōi pulcherrime dicim? memi me le
gere vel scribere zc. rarissime memini audisse. legisse. nisi necessi
tate versus. Virgii in georgicis. Nāqz sub ophalie memini me
turrīb? altis. coritiū vidisse senē zc. Ego autē credo latine dici
memi me legisse vel legere: sed frēqnti? z meli? legisse. audisse.
zc. qz legere audire: sc̄at em recordor: vt in raudē Gal. dic vno
Li. ij. de ora. Tū illū mibi rādisse memū. Et pli. iunior in epla
ad mesū maximū. memi ūti ne te sepe legisse qntas p̄tētōes zc.

Mulsa femi ge. vel neutri ge. significat genus potionis ex
aqua et melle cōfecte: qd idē hydromel dicitur: est apd Alpia. ff. d
vino tritico. vlt oleo legato. l. si qz vinū. cento. metz vbi barbari
et indocti dicūt me do medonis: Cice. ij. de orato. vt mullū fri
gidū biberet sil ac domū redijisset: et dicunt aut a mulcedo: vbi
qdā z bñ factiūt dī rāz dicētes. mulsa femio ge. est potio ex aq et
melle p̄fecta: sed mulsi vni est artico melle temperatū. z dicit
græce oenomel. Darcialis in apophorēt nos alicā mullū pote
rit tibi mittere diues: potus autem ex aceto et melle dicitur
eximel a græcis.

De littera D

Derū id est solū; inde merula Janis, quia sola volat, quasi mera volans; ab hoc nomine venit meracus meraci⁹ ⁊ meracis⁹ simū; vnde vinū meratū dicimus; qđ merū, est nulla aqua ad mixta; Lornelius celsus precipit hyeme meratū vinū esse bibendum, estate dilutiū; idem Lornel⁹, vinū dilutiū pueris senibus meracius zc, quod significat hyernas potiones debere esse meracastz sine aqua; estiuas aqua cōmixta, et tale vinū aqua mixtū dicit dilatū dilutiū dilutissimū; vť minus plus ue aque admixtū fuerit, qđ viri alioqñ crudū, inscite et barbare lymphatū vocatū; nullo idoneo auctore sub nixtū lymphatum semp in latino iueniat accipi, s; furibūdo; vť pli. iumor ad Lone. tacitū, et pleriq; lymphati terrificis vaticinationib; et sua ⁊ aliena mala in dīficabant; Et Lice. in. i. de diuinatōe quallis est flexa aia tanq; lymphata vi bacha sacris cōmota; ⁊ solitius, et repēte velut lymphatici futura p̄cunant; et lymphate significat furore verare; vť apud Ual. flaccū lymphauerat vrbē. Hiero. vinū dilutiū, vocat aquatius; his verbis, vinū si aq; tuis bibitur; calix frangit, mensa subuertitur zc, de q; bus philippus beraldus et neotricis nulli secundū, a quo multa accipimus, et serenus samonicus, helleboro bene pungatur lymphaticus error;

Milites dicti, quia mille erāt ante in numero, quos romulus primus ex populo sumpsit; ⁊ milites appellauit; vť cutropius, vť in. i. lib. hysto; dicit teuto. krieger ⁊ prie fusz lnecht. Varro autē milites dictos asserit; s; triū milium legio; primo fiebatat q; sin. zc; tribus Laciensium, ramnensium, ⁊ luceum milia milicum mittebant, et Alpia. apud Justinia. li. xxvij. milite; inquit; quia si millesimū quēque dicit; hoc est omne q; est ex numero; milles nario; hinc hastarij et h; dicit Varro milites hastarij lance; h; che, quia hastis pugnant; vel lancearij. Curcius li. iiij. curru; de cem milia hastatoz sequebantur. Errant hic non mediocriter quidam legulei; vel h; eorum vocabulo vť ad legule; latini ser; monis ignari; qui putant ex superiore Alpiani exemplo; h; mille maxime strenuum dicit; militē. Et nostri eq; tes auratos vť (melius) decurioes, iuxta sentētiā Vallensis teuto. ritter, vocant; p; peram milites; hauctor illius superstitio; s; iā pridem inueteratē

fuit Accursius Florentinus, q̄ si renūsceret, sui eī erroris pe-
 niteret; tam falsū Alpiānū de testamēto militari interpretans/
 ad p̄iū arbitriū retulerit; p̄iū legiū nescio qd̄ auri portandī
 indulserit; Unde queso accursi tantā audaciā tibi sumere pote-
 ras; vt militibus dignitatē aliquāquā nunq̄ apud veteres ha-
 buisse; nec iuriscōs fultus aliq̄s l̄ris ad nos transmissit; nec quis
 q̄ cui antiquę hystorię cognitę sunt; p̄cesserit; eodē fuisse des-
 canum; fuisse decurionē; tribunum fuisse; vel legatum dignita-
 tis fuisse; autē militē; nunq̄ auditū est nunq̄ lectum inter
 veteres; ne parua quidē dignitatis fuisse portionē. Cum igit̄
 dixerit Alpi, millesimū quēq̄ esse militē; decepit Accursiū ele-
 gantia lingūę latine; sine qua certe nullus pōt rite iura ciuilia
 interpretari; Nec etiā illud p̄tereundū duci; vniuersos q̄ erant in
 exercitu; qui pedibus et equo mererent; sine discrimine veteres
 appellitauisse milites; z cōmuni genere p̄tulisse; non nunq̄ qui
 equo nō milites mō; sed equestri gradu z honore p̄starent; z sic
 p̄prie q̄ pedib⁹ militant t̄m milites dicuntur; reliqui ḡntes; cui⁹
 recusa est; q̄ milites dicunt; etiā nō satis honesto exercitio p̄e-
 ditos; vt qui reos custodiunt; qui ad suppliciu; sicut illi q̄ chri-
 sti crucifixerunt; dicuntur milites; teuto. schelgen. Unde Cla-
 lerius mari. lib. ix. de cupiditate vite. Ene. Carbo magne ve-
 recūdie est latinis annalib⁹ Terētio in suo cōsulato iussu Pō-
 pei in siciliā ad supplicium duci; p̄petij a militib⁹; dimissis; fle-
 biliter sibi alnū leuare; p̄iūsq̄ expirare; liceret; quo; miserrimo
 lucis vsu diutius fruere; vnde z illud; etiā militē z reū eadē
 stringit cathenā; q̄re apud oēs p̄modū inuulgatū; videm⁹ vt
 miles pedite signet; eques autē cū honore dicat. Militissa lati-
 num nō est; qua dictōe vtunt quidā barbari cūlī grāmatici; nec
 itē ducissa vel principissa; q̄bus nostri; vtunt; sed; dur; z p̄iceps;
 ita em loquit vester Hiero; ne semp̄ poetas allegē. li. ij. sup̄ gal-
 la. Sara lingua nostra princeps interpretat feminino genere.
 hec ille; alioquin mox diceretis nō volum⁹ loq̄ more poetarū;
C Matric; de qua vide in dictōe; vterus; est id in quo mulie-
 res concipiunt; a disertis; loci; in plurali nominant; qd̄ si in p̄di-
 cta dictōe scripserim; matricē; in ea significatiōe nō nisi ab im-
 perito vulgo dici; sum falsus raphaelis regij auctoritate; q̄ ita

Mangones sunt dicitur quasi (teste porphirione) manu agones: et proprie erat pucroz forme in griz metiendi coloris arte probe ^{pbe callere.} calleres. Ergo in proprie loquitur eberhardus grexista dicens: mango caballoz sit zc. hic mangonizare verbu/foimauit Pli. q orari serbit primu pensiles inuenisse balneas ita mangonizatas villas subindqyendendo. Et en mangonizare colloze ficos: et vez robur inani sagina metir qz veni te ad alia trasserat. nam z hodie mangonizantur pan: siue lintei siue lanci, quonia et equos mangonizatos vendi videmus zc.

Maniaci dicitur furoris morbo laborantes, teuto, vnsins inginde mania dicitur insania.

Mus grece fozer latine dya sono quem rodedo facit: multi aut dicitur forice esse muris: slyuestrer eo forsan argumetoz q pli. forice dicitur hyeme codi. No aut lozer dya sera z rodedo: vt catholico, cu sua cohorte tradit: na z columella, tradit diuersa/mis rez forice dices. Si spes aut mus fozerqz in mulcu ceciderit zc.

Musica vel music? no dr a moys grece qd e aqua latine: qz circa aqs inueta sit: vt dicit in doctis sed a musa, e, q dr a moys qd e in qre z indagare: vt dic plato: Moys ei no e dicto greca laria: sed hebraica: vt e apd Hiero. d hebraicis noibus:

Morgatiu, vulgo et no latina nris appellat: que hodie sposa lingua gatas apd leguleios dicit: dos aut e mleris primoniu qd offert viro, donatio aut ppter nuprias e ecoutrio viri.

Missa no est latinu, vt significet teuto, em mes: sacrificia en, vel celebratioes corpis christi dicunt: Audi Philephum, Et illud ena addiderim non satis latine: aut literate Leonar du aretinu, po qnqz, noiasse missaz soleniaz q a grecs Mitopyiet liturgie hoc e supplicatioes, opatioes, aut oroes opatiue a nris po celebratioes corpis xpi noiant: Male effat pmissarius dicit, ^{etia}

Medi? fidius aduerbium iurandi: sicut me hercules: hoc est p deum fidiu: Nam fidius hie Perotus habet: est deus q fi dei peti: Plau. p deu fidiu credis iurato mihi. Serui. aut dicit medius fidius. i. dios Διος τοος iouis filius.

Magus teste Apuleio: lingua persarum est: qui apud nos sacerdos dicitur: qui a vulgo p malefico accipit: quod z Hiero nym? ita sic sup danielo dices: Arioli sunt incantatores: Magi q

vnusquisq; eligat disciplinā: quā putat esse meliorē: quoniam igitur
aliter scripturā intelligit, quā sensus spū sancti flagitat: quo cō-
scripta est: licet de ecclesia non recesserit: tñ **hereticus** appellari
potest: hic vides ex **Hieronymo** quō heresis a p̄ria significa-
tione trāsumatur: ad pueriam illoz doctrinā, q̄ nunc heretici
et schismatici dicunt: Est et etiā differētia inter heresim et schis-
ma: vt idē tradit **Hiero.** quod heresis puer sum idogma habet,
Schisma ppter specialē dissensionē ab ecclesia separat: **Leuz**
nullū schisma nō sibi aliquā cōfingit heresim: vt recte ab eccle-
sia recessisse videat. derivatur aut heresis ab **αἰρέσις** greome
quod apto significat: vel eligo nō ab heres heres: vt **Hugui-**
tiō cū ceteris halluciat.

Maria nomen beatę virginis: et humani generis consola-
trix: dicitur nō a mas maris: vt quidā dicunt: in eo iudicio: sed vt
tradit **Hiero.** in hebraicis noib⁹: **maria** hebraicū est et interp-
tatur stella maris: siue amara mare: et idē in alio loco, **maria** est il-
lumināta seu illuminata: Et idē sciendū: q̄ **maria** sermone syro-
dñā nuncupatur: et debet enunciare penultima correpta: nō pdu-
cta: **Claudius** pparat et pulchros marie: sed luce minores:
eligit ornatus: Idē formosus **maria** dicit **honorius**: **Iuuenē-**
pocra: **Argetur** monitus **maria** puez q; **iosephus**: idē Edidit
hic **maria** **Dauidis** origine **ioseph**: **Seduli**⁹ quis fuit ille ni-
tor: **marie** cū **christus** ab alio. idem tñ senel pduxit **Sed an-**
greis noibus **greco** sit dandus accentus apud **latinos** sū di-
cent doctores: **Marcia** em̄ **capel** dicit de accentib⁹: **greca** no-
mina, si in latinū transeūt accipiunt latinum accentū, nisi mane-
ant **greca**: q̄ si manserint **greca** accēto greco pferenda sunt. At
Raphael regius sup **Quintili**, dicit, sine manifeste colligitur
quosdā qui alijs doctores videre volunt male sentire: cū eos
rephendūt qui, **mariam**, **Sophiā** simili a fine secūda
pferunt: quicq; **Jacobū**, **Hysopū**, **Paraditū**, **Simone**, et **bul-**
modi tertia a fine acuta enūciant, cum ipi maiore sint digni ca-
stigatione: vt qui veterē **lyncera** q; pnucciandi noia **greca** p̄sue-
tudine corrupūt, nam **grece** noibus (et **Fabii** sententia) **grece**
accentus sunt tribuendi: **hec** ille: Et poetarū alia est observatio
quo ad quantitatem: vt in **maria**, et **iacobus**, legere possumus.

De littera R

que pducitur in carmine, nō tamē repugno quin pñicianda
in soluta oratiōe pferantur/secū dū greci in accētum: sicut dicit
Raphael: qui etiam tantum de pñiciatione nō de quantitate loquitur, q̄ si latina facies/ latino accētum etiam pf. renda
sunt: de quantitate autem sūt diximus iudices. Non autē secū
dum grecū accētū: quāritate iudicabis: qm̄ sepe breuis acutū
et cōtrariō. **M**odiciū nō dicitur par/ p̄rie, nec modicus, a. um.
puus: sed modicus a modo sc̄at p̄p̄rie: et qui habet modum
in rebus, et sic legit de sancto martino: Martinus hic pauper
et modicus: vnde Augustinus lib. iij. de doctrina ch̄ristiana.
Modicus autē modus nomē imposuit, nā modica p̄ paruis
abusue non p̄rie dicimus.

Nocticorax p̄ y grecū añ d̄z nō nocticorax/ sc̄t scribūt indo
cti/ z grecar litterar̄ inc̄ptes. Est em̄ oio grecū vocabulū: z va
let in latino a. noctis corū: hoc est bubo: q̄uis Hierony. dicit
idē q̄ noctua: tūto, nacht rappa nyx nyctos νυκτος in ḡio idē
noctis Et corax, i. corū: lege igit in psalterio, fac̄ sum sic nycti
corax in domicilio: q̄d si futuri sint q̄dā ineruditi gr̄amatisz
qui hoc meū opus/ tanq̄s temerariū reprobabūt: cur aduersus
auctoritatē iā inueteratā et oim̄ hominū opinionū galīq̄ in sac̄
scripturis em̄dare temptauerim, his n̄ deo v̄bis hiero. i. epi
stola ad marcellā: Nō adeo hebetis me cordis: z tā crasse rustici
tatis esset aliquid de diuinis scripturis aut corrigendū pu
tauerim: aut nō diuinū/ inspiratū: sed latinor̄ codicū viciōs
tate/ que ex diuersitate libror̄ omnium/ cō probata ad grecā origi
nē/ vnde et ipi translatis, nō denegāt voluisse reuocare: quib̄ si
displicet fontis vnda turis/ iij. cenosos riuolos bibant.

Necromātia vel necromātia, in vltimo per t̄ scribendū/ non
est greca dictio/ z significat diuinationē que fit p̄ mortuos et
dicitur a. νεκροσ κοινεωσ .i. mortuus, et νεωσ diuina
tio: vel vaticiniū: quasi diuinatione mortuorum, dicemus igit
tur, necromātia, vel necromātia, p̄ t̄ in vltimoz i lōgo/ indocti an
tenet q̄ nihil nouerūt/ scribunt nigromātia:

Nan̄, greco dicitur. Zu. ge. in penultio noctiū suar, latine p̄mi
lio d̄z tūto, z vergilianos em̄ greci vocauerūt breuiat̄: h̄umi
li corp̄e boies, paulū supra terrā extātes: indocti scribūt, gnar̄,

Modiciū ¶

R

Et male ut legentibus grecas litteras et gellium optime statuit dicitur autem per otus, pumilio nis: et pumilius pumilia posse declinari: non sunt autem pumilioes tamen inter homines: sed estis inter cetera animalia, ^{etiam} dicitur plinio lib. natu. histo. vi. pumilionum genus in omnibus animalibus est: ut etiam in volucres. Item etiam de arboribus dicitur pumilioes vni et idem Plinius li. vii. quoniam arborum etiam abortus inueniuntur: hoc quoque ergo in genere pumilionum infelicitas dicta erit. Non sunt autem idem nani et pigri: ut imperia dicunt. Sunt enim pigri: teste plinio lib. vii. populi in diebus qui cum sint breuissimi me ita tunc. Si vix duos excedant pedes et quadrante strassump tunc possunt accipi p nauis: Sicut si dixerimus de paruolibus minichabens est hoc quia in euangelio.

Rullibi vocabulum est opicium et barbarum si credimus val le. Et nulloties penitus gothicum

Rullatenus vocabulum est apud eruditos nullo in usu, apud in hoc frequentia quo donec apud receptos inuenias abstinere velim.

Rumularum quere in dictione trapzite.

Rax gale vocabulum est omnium fructuum qui foris duro teguntur. Et intus habent quod est esu: et sententia macrobii: et sic plures sunt nucis. ut iuglas quasi ionis glans, teuto. rvelsche nusz: Deca grecis basilica noiatur. Rax anelana ex arbore est: que corpus dicitur baselnusz: hec etiam pnenctina dicitur. hac greca pō neam dicunt: Rax castanea vocatur etiam heracleotica: Rax amigdala teuto, mandeltern: hec greca dicitur et thalia: plicium teuto, pferich. q. etiam nux mollisca dicitur nux tarantina. nux piz

Rax et. hec Macro. in. iij. saty. **R**ubo verbum neutrius passivum, habet in pro nuph. et nuphissus: sic et veneor: etiam veneor in passiva voce dicitur: inde ego deceptus scripsi aliqui vapulat? sum: et vapulauit dicitur fuisse leg. nec enim potui inter ita respirare apud idoneos. et ut reuertar **nubere** proprie dicunt mulieres. **dian** sed viri dicere se mulieres: At non se ita obfusa. nubet etiam viris at tribuit et **nubi** passim mulieribus, sponsa. li. iij. et tranversaria. **Tyrannus** pmissit feris. ut dominis interemptis; dominabus suis nubant. Et matthe. capitu. xxi. Et Hieronymus contra Heluidium.

Nubo

De littera D

Doniter si credimus Uallegno sincere & latine dicitur no ue aduerbiū: et nouior nouiores pten/dt philolphus nō dicen dum, sed recentiores: vel iuniores: At quod Helius et post eū Ualla dicunt, Licronē nunq̄ vltimū fuisse nouissimū, & nouis sine decipiunt: sic eñ apud eundem de oratore scriptum est in calce, que vno sunt ad iudicandū nouissima

Hola nō dicitur pure & vetuste tintinabulū, teuto, gloch: vt Ualla mecum sentit in raudēsem: naula tamen potest dici organū, vñ errore succisse crediderim: vñō suidas ait: psalteriū organum est musicū: quod naula etiā vocat̄, nec campana bñ et p̄i sce gloch: Diero, tamen lib. ii. sup eplā ad gala, videtur vocare eramentū, quod nos vulgo, campanā, vocamus: sic eñ inquit: iste quasi eramentū sonans: & cymbalum t̄niens: vt infatuatū sal in stercore pculcā dus: Hola tñ, vulgo ōza ciuitate cāpanie sic etiā campana a campania: a campana hiero, cāpanula for: mauit̄, in eplā ad eustochium.

Nepos, vt tradit Perottus, p̄prie d̄: filiū aut filiē filij: vnde auus & nepos sunt relatiua: & sicut nepotis filius d̄: p̄ nepos, & p̄ nepotis filiū abnepos: ita aui p̄ p̄pauus: & p̄pauū p̄ abauū. Aug. Aug. hier. & alij recentiores docti & excellētes viri vsurpāt nepotē p̄ filio fratris: sicut ex fratre siue sorore nepotē, vocat̄: q̄s ego, vt in alijs plerisq̄ sita in hoc libēter sequor: cum id nequa: q̄s alienū a ratione videatur, q̄n̄ quidem patruū frat̄z filios diligūt instar nepotum: suntq̄ quasi auorum loco. Hec ille, v̄x̄ta mē nō solū apud eccl̄iasticos, sed etiā senecā, valerium maximū, et alios ita reperies.

Oppidum, vt dicit Lauren, val, homo ille de latina lingua meritū habet, est omnis vrbs p̄pter romā: que peculiari nomine et pantonomasiā, hoc est excellētā, vrbs vocari cepta, fecit: vt ceterę vrbes oppida vocarent̄, teuto, ein stat: errāt igitur grāmatisie nostri, qui dicunt oppidum esse villā: que cū ciuitas non sit eius tamē prin̄ilegijs vt̄it̄, teuto, ein march: quoz errore Uar: ro de lingua latina li. i. aptissime oñdit̄: cens, oppida condēbant in latio et brusco: ritu multa. i. iunctis bobus tauro & vacca interiore aratro/circū agebant sulcū, hoc faciebant religiōis causa/die auspicator: vt fossa & muro essent munita. Dicit̄ itaq̄

oppidum festo teste q̄ boies opes suas cōserunt vel q̄ opēs
 b̄t vel s̄t Pomponius iurisco sultus tradidit ab ope quod eius
 rei causa menia sunt p̄stituta: inde venit aduerbiū oppido: q̄d
 p̄ cito, vel ita tim̄ q̄nq̄ accipitur: vt dicit seru^s i arre. Plau, red
 didi omē aux. oppido: Aliq̄n oppido: i. valde vt dicit nonius
 vel valde multū, vt dicit fectus. Plau. in ambitrione oppido
 interij obsecro hercle quant' q̄ validus est: Quū aut' est h̄ ad
 uerbiū. Teste Pōpeio ex sermone inter se cōfabulantiū quā
 tū quisq̄ frugū faceret vt que multitudo significaret: sepe respō
 debat: quaz vel oppido satis esse hinc in consuetudine venit vt
 dicit oppido: p̄ valde multū: itaq̄ si qui in alijs rebus vtuntur
 eo, vt p̄turali qui dicat oppido didici spectauit ambulauit: Errāt,
 quia nulli eoz subijci potest q̄ satis est. Itē quā aliq̄n iungitur
 oppido: Belli? oppido quā libens feci. Letar, quib' reb' oppi
 do q̄ pauci sub pellib' acq̄secebāt: Hic igitur reprehendendos
 necesse dixi indoctos: z quosdā delirantes grāmatistas, qui di
 cunt, oppido media p̄ducta debere enūciari: ad differentia op
 pido in datiuo z ablatiuo: ad oppidū: q̄d si legisent Latullum
 ad rusticiū qui dicit: Othonis caput oppido est pusillū, in quo
 phalenticoscuilibet mediocriter litterato liquerit in oppido eē
 breuē errore corrigent: et mecū sentirēt: Sed in plurib' alijs
 delirāt etiā sicut Helena p̄ meretrice: media breui: p̄ sancta mus
 liere: z constantini matre: media p̄ducta: quod nullus vnq̄ vete
 rum dixisset.

Origenes penultima habet breuē nō longā, vt vulg' p̄p̄nū
 ciatonia em cōposita cū gen̄s viuos: quod apud nos. gen'
 indicat: gē syllabā corripunt, de q̄bus rebus lege. N est d̄rē voca
 bularium: quare errauit petrus Rigas cum dixit: scripsit orige
 nes q̄ non tenebrosa fuerunt.

Opinio quere in dictione reputare:

Omninō de aduerbiū nemo veter' usurpauit.

Obit̄ pliniana dicitio, valet em̄ quantū vulgo incidētā
 liter. in q̄ Valla errauit: q̄ accepit obiter: p̄ eo q̄d est specialiter.
Obit̄ eius eo tibi, vel veniam tibi obuia: latine q̄sitate di
 cit: sed obuiare verbū q̄d valla ponit: vsitatum vit. vsipia apō
 latinus: vt dicit Plinicus, repit p̄sertim vctustos: vt ita tamen

S

De littera D

pre alijs. Hierony. extra Russinū: nūc tū tuis assertiōib? ob-
uisse sufficiat. Et Salu. in iugurta dicit? obuiatū est: at raro
fit. nō reprobabo aut vsq? quo Salustius vtitur.

Cosanna vel meli? osianna, saluifica, interpretat. de q? Hiero:
in epla ad damasim sic scribit. et osianna qd nos corrupte ppter
ignorantiā dicim? osanna, saluifica siue saluū facere psumit. osi-
ergo saluifica interpretat? osanna interiectio deprecantis est. Si ce-
duobus velis verbū cōpositū facere dices osianna: siue vt nos
loquimur? osanna, media vocali littera elisa.

Organū est instrumentū musicū qd habz chordas ita Pom-
pei? dicit. nā vt in organo chordes sic i machina intēdunt? fines.
Et dicit Hiero. in plogo psalinoz dicit? psalm? / grecū est: latine
organū dicit? quē hebrei nablati vocāt. Et idē in epla ad dar-
danū psalteriū grecū / de latine laudatoriū: docēs i clypei modū
qdrati esse formatū chordaz decē. vñ psalinographz in psalter-
rio decachordo psallā tibi. Finis tū vt alibi dicit? organū esse ge-
nerale instrumentū omniū vasorum musicaliu? z aliarum
rerum. vt organum visus (sicut alibi dicit?) verum psalmus et
psalterium non differunt. Hydraula autem est instrumentum
musicū qd vulgo organa vocant? hic nota hydraula, vulgo or-
gel. z hydraulica q? vulgo z apd indoctos organilla vocat.

Officiales ab eruditjs z latinjs dicit? ministri / apparitores
qz ipoz magistratū. vñ Ulpi. fr. de penis. l. si qz forte. Sed
multa extāt exēpla q? nō tantū officialiū suoz: nec sub se agentiu?
vez suosqz suos pena affecerint? Et Apule. li. i. methamorphe-
seon. iuber officialē suū insup pulces incēdere ac pedib? suis to-
tos obterrere. Indocti autē nominat? officialē p ipō magistratū
eo qui in aliqua dignitate sup ceteros est: sed male zc.

Obdire ē audiēdo obseq? ab ob z audio. Antiq? dicebāt ob-
audire: qd aut nr? vulgo accipiūt obaudire p non audire. vul-
go vber hoerēt? bñ ipi viderit? ego em nuncz legi i bac signifi-

Procera cera deducit? significat plicū / carōe apd veteres
z in longū pductā. qsi ad silicudinem cere cressum. cento. track
oder hoch. sicut hō pcer? ein track vnd lang mēsch. Ecōtrario
humil? cento. lautz: vnd nider. Et nō solū de aialib? s; de ar-
borib? Et id gen? reb? dicunt? de arborib?. Seneca epla. ca. i.

hydraulica .i. organilla

D

qđ in magnis euenit mōtib⁹ quoz pceritas min⁹ apparet: lōge
 in tuerib⁹. ergo pccra arbor. boberr bōm. sicut ecōtrario humi
 lis arbor. niderer bōm. Cūrg. in Buco. Humilesq; miri. ce zc
 de hoib⁹. Dōpo. mela d̄ in dea loq̄ns: alij humiles paruiq; alij
 pcerit⁹ corpe ingētes: vbi obiter annorādū parui hoies. tento.
 blein mens. hēt sed ingētes. gros: sicut hic z p eod̄. yalt. S.
 nea epla. lx. vt vastissimoz edacissimozq; aialij auditarē in
Pincerna vocabulū est trīualij: z vulgē. sed p vincere m⁹.
 eo possum⁹ dicere vel pocillatoz. vt Apule⁹. Joul suus pocilla
 toz ille rustic⁹ puer zc. vel princeps vinarioz. vt habet in biblis
 is: post hec s̄ba peccauit princeps vinarioz regis egypti. Ibi
 dicit Hiero. vbi nos posuim⁹ principē vinarioz in hebreo scri
 ptū est masech: quē nos possum⁹ more vulgi vocare pincernas:
 nec vile putet officij: cū apud reges barbaros vsq; hodie ma
 rime dignitat⁹ sit regi poculū potuerisse. poeteq; de catamito et
 Jone scriptat⁹q; amasiū suū huic officio manciparit. hec ille.
Vinari⁹ m̄. p̄rie dicit q̄ vedit vinū pincerna s̄o q̄ admultrat.
Parascene. parascenes. interpretat⁹ pparatio. est autē parascene
 dies: quē vulgo veneris appellat⁹. tractū de p̄suetudine indeoz.
 quia ea die pparant victui necessaria p sabbato: qđ su p̄tiosē
 adeo colcbāt: vt ne vite qdem necessaria parare vellent. p̄tuer
 q; penulimā. vt dicit Dōpi. Et descendit ē nos. οκτωζοο παρα
 scena quod est pparor. vnde z pparatio interpretat⁹. vt dicimus.
 nez et. paro paras z scena cōponit⁹ vt hallucinant Hugu. La
 tholicon et eozum socij.
Prostitulū (vt dicit Val. in raudē). nō est quod lupanar: s;̄
 ipm scortū. z meretricij: vt apud Hiero. frequēter iuenit. ait em̄
 p̄stitula regnū dei nō possidebūt. Ide lib. ij. cōtra Russ. z que
 hodie virgo postea p̄stitulū sit. Idez m̄ Hiero. Et alibi dixi
 etiā p̄stitulū p lupanari posuit. At ego de hoc nihil possum af
 firmare. Scio tamē apud Noniū. p̄stitulas accipi p scortis:
 Et ten apud Tertu. qui dicit inter matronas et p̄stitulas
 nullum de habitu discrimine relictum est. Lupanar autem s̄
 gnificet domū meretricij. a lupa quē meretricij dicitur. z sic lup
 id est meretricij. trīuit Romulum z romum. vt testis est Luit
 us. Lactantius. Augustinus z alij.

De littera P

Promercialia q̄dam existimāt pprie dici/merces/que pri⁹ mi
noris emunt/ vt postea pluris dittrabunt, quaz rez negociaz
tores ppole nūcupant media lōga, teuto, vff oder furzeiler.

Peluis est vas aquariūsin quo varia pluunt: peluie autē
sunt q̄bus pedes lauantur: vt malluie q̄bus manus

Passiones p̄ morbi animi: vel corpis, a recēdit⁹ dicuntur,
plertimq̄ eccliaſticiſcriptoz: que grece dicunt⁹ παθη, pathē,
vñ et Augu. lib. ix. c. iiii. de ciui. de. De his animi motib⁹, q̄s
grece pathē. nri autē q̄dam vt Cicero p̄ turbatiōes: q̄dam affe
ctiones vel affectus: q̄dam vero sicut Apu. de greco exp̄lli⁹, pal
hiones vocat Et ita etiam vsurpat Apu. de phia Platonis man
q̄ iniuria inordinatā passionē z egritudine mentis esse ait: Et
Macro. passionēs animi sepe vtitur zc. vey alij ethnyci scrips
tores/illi emuncti et terſi hac dictōe abſtinet/ inde ac paz. pha
latina: q̄d z diuus Hiero. cōfirmat sup zacharias ap̄bera/ dis
cens: possimus quatuor cornua q̄ regnauerūt p̄tra pplm dei
et quatuor moſes accipe: q̄ eruditi nō verbū de verbo exprimētēs
κακοζελος/ hatozelos/ passionēs: sed p̄ turbatiōes interpretant zc.
nō Luuius. nō Quinti. nō Plī. nō Lel. nō q̄spiam et illa co
horre scriptoz classicoz: hoc vocabulum vsurpat: nō columen
eloquentie Cicero: sed p̄ eo dicunt p̄ turbatiōes: vel affectus: vt
in eadē dictōe vidimus: indocti etiā z barbari dicū passionoz,
passionari: z passionatus: q̄d oīno barbarum est:

Petrus, petra male p̄ etymologiā latinā exponit⁹ petra, qua
si pedētrata: vt est apud indoctos, quia grecū nomē non parit
latinam etymologiā: vt dicit Serui. At petrus set petra, greca
sunt nomina: et ^{πετρος} saxū valet. Item cephas nō est nomen
grecū vt indocti credūt: sed hebreū vel potius syriacū: dicere di
uo Hiero. li. primo sup gala. nō a lind significat petrus a lind
cephas, sed quā nos grece petrū: hanc hebrei z syri/ p̄ter linguā
inter se vicinā cephā nūcupant, nec petrus est nomen p̄rium
principis ap̄loz: sed symō. q̄d idē testatur Hiero. ex dño mul
ti sortiti sunt vocabula: ita et Symoni qui credebat in petram
christum: petri largitus est nomen.

Potissimū dicendum est a potis nemo em̄hūsi p̄scia, di
xit potissimū qui tamē in hoc nō satis recipitur.

Puteus, teuto, significat cin brunn. ex q̄ aquā bibendā hauri-
rim, nō locus vbi p̄stuit imūda aq̄, vt indocti vbiq̄ interpretan-
tur, qd̄ ex idoneis auctorib' nō obicure intelliges. **Varro, fonta** ^{f. 70}
nalisa fonteq̄ is dies ferie et ab eo cū infantes coronas iaci-
unt r̄ pute' coronāt. **Lice**, v. lib. de diuinitate, q̄ cū aquā vidit
se ex puteo haurit̄ terre motū dixit futurū. Et me' ille **Lactan-**
ti, lib. iij. ca. xxviiij. democrit' quasi in puteo quodam sic aliorū
fundus sit nulls̄ veritatē iacere demersam. Et **castiodor'** in psal-
m' **puteus** dicit̄ hiat' patēs in terre sinib' excauat' aquas t̄tinēs
humanis vsib' attributas. In de puteari' quo vocabulo **Pli-**
nus vtit' est qui puteos fundit, teuto, brunne graber.

Passum, dicit̄ id generosissimū vinū, qd̄ vulgo et non latine
neoteric' dicit̄ maluatū vel **maluaticū**, vocabulari' rerū in-
doctissime dicit̄ **malfesia**, vel **malfiserū**. Et diuini hoc vinum ab
boie docto r̄ in pensitandis scriptis in primis callido dicit̄ **vi-**
num cretū, meo q̄ ex creta allatum esset.

Pausa est requies alicui' resaca' inepigono. Et nob' dat̄ pau-
sa loq̄ndi. **Luci**, li. i. hec vbi dicta dedit̄ pausa facit̄ ore loq̄ndi.
Inde nri' formāt̄ vbiū **pausare** qd̄ nescio an elegāter dicat' nec
neq̄ em̄ nō dū legi ap̄d̄ aliquē ethnicū: s; eccl'asticos q̄sdam.

Prelat' prior' p̄posit' priorat', vide in dictiōe antistites.

Phytonissas (**Aug'** in lib. de natu. demonū, vt habet, cr. vi.
q. v) vocat̄ mulieres incātrixes, q̄s teuto, ynholdē, vel heren,
vocat̄, a phytonio appolline q̄ is auctor fuerit diuinādū: S;
ego mag' p̄ba r̄ vsitata dictiōe **phebades** dicerēt̄ id est fatiloq̄s:
nō incātrixes: phytonissas em̄ ap̄d̄ p̄iscos nunq̄ legi. **Aero**
aut' vocabulo dicunt̄ **sage** eo q̄ sat' agāt, vt dicit̄ acro grāmatis
cus, vt i carminib' **Horā**. **Que** saga q̄s te soluere thesal' ma-
gus venenit'. **Apu**, **Sage** mulieres ora mortuoz passim demor-

Prefectus vrbis vel pagi latine dicit̄, qui a bartax **sitant**.
ris saltetus dicitur vel **aduocatus**.

Pomeriū **Titus** liui' inq̄ esse locū ad muros intra r̄ extra
q̄ edificare nō licet, q̄ si post moenia: teuto, zwingelhoff, nō vt i
docti dicit̄ **apfelgart**. S; **pomariū** ēz loq̄ vsit' pomis. **Horā**,
r̄ vds, mollib' pomaria riuus, tū in arte dicit̄ **pomata** dicunt̄ lo-
ca: vbi poma nascunt': vt **olijera**, pomaria aut' vbi seruant': vt

De littera P

poenaria. In quibus dictionibus erravit grecista: ut suo loco dicit.

Pugio est breue telum lateri adhaerens, a pungendo, vel ut alij volunt a pugnando dicitur, meo iudicio apud barbaros et vulgares vocatur.

Preco a precando quod ad res emendas homines cogit. (trusile, bar: et auctione indicebat et a iudicio, teuto, wein vsq; riever oder andere ding. Sic et preo ubi divini dicitur quod vulgo predicatores dicitur.

Publicani sunt (ut dicit Ulpia ff. de publica. et vectigal) quod publico fruent: nam id nomen habent sine fisco vectigal pendant: vel etiam tributum sequuntur: et omnes quod quod a fisco adducunt recte appellantur publicani. Hec ille Teutonice zoller, oder die et was vo einer gemein bestont, vulgo autem et non latine satis dicitur: vocant. Accursum, quod etiam indocta plebecula/auctore sequitur, meras nugas blactit: dices in eo titulo quod super, publicanum quasi publice peccantes: ut in euangelio. Sed non est verum: sunt enim et honesti et probi viri in hoc genere: Licero enim in oratione pro populo, nam et publicani (in quibus) honesti et honestissimi et honoratissimi suas rationes et copias in illa punitione prevaluerunt, quod ipsorum pro se res et fortune cure esse debent.

Vectigal etiam vulgo et non satis latine, dicitur: nec ita quibus bono die legulei videntur, latine dicuntur, **S**abella, collecta, extimium, pedagium, nec credo repiri apud iuriscultos illos Latinos et cultos.

Profitio, fructum quasi profectum facio. Laue autem barbare loquitur cum paganis sacerdotibus, proficiat vobis: quod vitium etiam semi-docti grammaticus ad avertere deberent: cum hic sit proprium personale sine supposito, tum in tertia persona, non intelligatur: sed expressse debeat poni suppositum, dicite autem si vultis, proficite, vel proficiat, doctores autem dicunt bona salus: bona vita: vel par vobis: ponite hic autem oculos quod quidam dignarum sacerdos dicitur sit a docto scholastico his carminibus.

Villanus sacerdos

Proficiat domino super alta scola artificato.

Scholasticus

Tu loqueris nec romanum pagane sacerdos.

Brava sapis minimum nescio quid loqueris.

Sacerdos

Lum nūmis locus facit me cunctis bene doctus.

Scholasticus

Grammaticamque rotas faceras et mille figuris.

proficite. proficiat.

Rhetoricus color est proficiat domino;

Sacerdos

Propter bonum Rhythmū debes confundere totum;

Scolasticus

Sis ergo ignarus cum nūmis omne per eum;

Ipsē bonas artes p̄fero diuitis.

Pētio dicitur a pedendo quod datur per usum alicuius rei, ut agri, aut domus, et tanto zins. **Alpia**, ff. de migratio. l. i. h̄ interdictum ponitur in quilino quod soluta p̄sione vult migrare et post: si p̄sio non dū debeat, tur et vñ p̄do is zins gebē. Ergo barbare loquitur quod dicitur desisti celsum domus roberet enim dicere p̄sionē. vñ **Lice**, eplariū. lib. vi. ad lepra: dolo belle p̄curatoribus erigā primā p̄sionē. **P̄sionari** autem quod nonnulli vtuntur barbare est, vt i reudēsem testatur **Valla**. **Celsus** igitur non est p̄sio nisi apud indoctos; **S** autem quod quod fortunaz quod habet celsus est: vt celsus meo teuto, mein gut: vñ mei vermuge. **Pli**, iunior in eplis: quod vel in sprimis census hominum spectados arbitrat. Et **Quintilia**, in declamatiōibus Abiere celsus meo et c. aut id quod principi per capita soluit. **Luca**, i iij. **Tuc** dicitur imo eruitur templo multis non tactus ab ansnis Romani census populi.

Periparetiē quod significat vñ v̄it, quare i dictione **Aristoteles**

Patri et **paternus** quod differat, quare in dictione **verna**.

Potentiosus, non potentiosus dicitur, vide i dictione **mōstros**.

Pumilio, vel **pumili**. **Ite** pigne, in dictione **nanus** vide.

Pellio onis, latinus dicitur et vsitatus quod pellifer, vide i dictione **vies** tozie. v. Et **pellipari**, teuto, ledergerber, n̄ ē vocabulū i ore dos croz: h̄ barbaro et: h̄ **coziari**, latinū vocabulū est h̄ f̄catu. **Dies** rony. **Ruffi**, quasi si fullo et coziari, moneat pigmentariū: vt nari.

Phiala per i latinū non si bus obturat tabnas suas p̄tereat, ḡnificat vitriū vas t̄m, teuto, angster, vt plebeia gr̄amatitarus turba vbiq; p̄clamat. **S** vt **Iuli** polluz auctor est, vasa queq; vini: aut aq̄ **phiale** dici p̄nt, vñ **marcial**: quod labor in phiala dicitur in myos an ne myrōis: et **Iune**, saty. v. **phialas aurea vasa vocatō dices**. **Astro** tenet phialas tibi non comittit aux: h̄ est aurea vasa, sic etiā **Pōpozūris cōsul**, ff. de au. et ar. **Le** dāt igitur gemas me phialis vel lancib; incluse auro argenteque.

S iij

De littera P

Precise in doctū *Vulg'* accipit p totalr vel oimoda filitū d
ne vt tu paise scribiat vt ego, teuto, glych. S; paise significat i
pfectez in cōpletz resecat, p scindēdo qd optie. Lice, ostēdit
in. ij. de natura deoz dices. sed id paise dicit si qd dicat atheni
ensū repū, p hio regi, desit illi ariopagis, sic cum dicim, puidē
ra mundū administrari deesse arbitroz deoz.

Parophs *παροψις* legendū est in euangelio passiois christi;
nō paraphis, idis, z significat obsonioz repositoriū. *Marcia*
lis ei portat gaudēs ancilla parophs de rubra balecē.

Patria qd sit, nonū est cuiusq; natale solū. *patriare* autē z *repa*
trare vocabula rustica, z nō digna doctis viris. *Sillr* patriota
vel cōpatriota barbara vocabula sūt. Sed *vernacul'* vel *gen*
tilis; vide in dictione *verna*. Et in dictione *gentiles*.

Paradet' dicendū est p elongā in penul, syllaba nō *padr'* i
penul, b; eni i, sic pteritū in doctur significat *padet'* hortator; vl'
solator; itaq; pollicet' iesus discipulis suis, missuz se *padetuz*
spm. hoc est ad hortatorē siue deprecatorē; hoc est *aduocatum*, vt
vulgo interpretat', siue etiā solatorē. idē qd *firmat* *Micro*. i p
logo in *Iobele* dices *παροκλησις* i. solatio. *padet'* signifi
cat infamē z malū, qd in christū est impū dicere, significat. *flaz*
para para in hac cōpositiōe pter, vel diminutionē *κλιτο* i. i. fa
ma. sed *padetuz* descendit a pbo *παροκαλος* *pacalo* qd z rogo
significat z hortor apd pricos, apd iuniores pō grecos etiā pro
cōsoloz repit, ab h aut verbo *παροκαλι* *paradetoz* descendit, z *par*
radet' ē q in foro ac iudicijs a nr̄is deprecatores vocant', hi apd
grecos noiant' *παροκλητορος*; de quib' reb' plen' legas i ep̄
stol' *Philelphi*. Et apd *Joanē Tractonū* i greco vocabulario.

Paganus in dictione gētilis vide.

Puinati aduerbialr dicēdū ē vl' puato, nō puatē qd n̄ repit.

Processioes sacerdotū zc. nō bā vide in dictione supplicio.

Pituita latine dicit' qd flengm; grece vel est morib' ex catharro
pueniēs; de q *Ualla* sic dicit. Ego puto pituitā latine idē eē qd
catarr' grece; hoc est quelibet humorē redundantē qd ex ore nari
busq; fluit; vel etiā si nō flueret; etiā nō redūdaret; qd intelligit
Licero. i. lib. *Tuscula*. cū in q; nā sanguinē bile p̄tuit' iost' n̄
uos/venas bēm deniq; mēbroz z totius corpis figuram.

Pomū generale nomē est oīm fructuū q̄ ex arborib⁹ esui ap-
ta pueniūt: Itē z malū nomē generale est si credim⁹ Macro. in
i. i. i. i. q̄ sic in q̄t. sunt de agricultura script. res q̄ nices z ma-
la sic diuidunt: vt nices dicatōne pomū qd̄ foris duro regat
et intus habet qd̄ esui est. Malū vero qd̄ foris habeat quod ē
esui z durz intus includat.

Pacificare q̄ interdū sacri canones vtunt verbū est. sordidū.

Preogatiua d̄: latineque a barbaris p̄minētia dicitur.

Pregnās latine dicit: impregnās impregnata barbare z nō
latine. vt Hiero. sup̄ elaiā dicit, de babilonyis q̄ paruulis non
peperint. z suis eos iaculis vulnerarūt, nec p̄gnatib⁹ sint misē-
rati. Ulpia. ff. de his q̄ no. infa. notā t̄q̄ p̄ calūniā v̄ct̄r̄. noie ī
possessionē missa est: s̄on se asseuerat p̄gnantē. Et paulus eodem,
cū nō p̄gnans esset: vel ex alio p̄cepisset: z sepe. ff. de liber. agno.

Et in re manifesta nō opus est plura allegare.

Parocchia cū de dypthōgo in sc̄da syllaba, cōpoit ex para p̄po-
sitiōe quod iuxta significat: ḡnā. qd̄ est dom⁹ z d̄r incolatus: et
p̄grinatio: vt dicit diu⁹ Hiero. vbi. s. domus p̄tigue sunt. idō-
m aut dicit̄ parochianus z parochia male: at parochus z pa-
rochia etiam bene dicuntur: vt alibi notauī.

Propinare est p̄gruitato vino leuiter poculū alteri offerre.
Sed ita vtunt: vt p̄pinare, sit cibū potiq̄ extra ordinariū volu-
ptatis gra cū amicis sumere qd̄ vulgo cōpotare z cōbiberē dici-
mus. Indocti aut hoc vocāt: z echare, gotthico vocabulo, male
ergo n̄rī dicit̄: vbi p̄pinat bonū vinū, i. vedit. Itē p̄pinā vocant
z donationē: vel aliqd̄ mun⁹: cū p̄pina sit locus publicus iuxta
thermas z balnea publica: vbi post lauacrū a fame. z siti reficit̄
mur: s̄uis Ualla dixerit p̄pina nō d̄r: sed popina z p̄pinare. *popinare.*

Poeta nō a boio is ire deriuat: vt indocti dicit: sed a verbo
gr̄eco. ποιησ̄ qd̄ est facio deducit: vñ poeta latine valet factor.
poetria vero media breui nō est ip̄m poemat: vel poesis: vñ Te-
rentianus, dicitur hec eadē p̄clara poetria sapho: vt indocti cre-
dunt: sed mulier poeseos perita z edocta: licet Acron. ii. sermo
num Horatij dixerit, hanc poetriē infantiā leuiore nomine ap-
pello: more vulgi locutus.

Precordialis, z precordialissimus, z cordialis, ego nō legi nisi

S v

Propina

popinare.

De littera R

apud barbaros.

Prebēda neutri generis in plurali, legi apud idoneos scriptores, nō prebedas foeminini generis: vt nostri dicūt. Au. ge. lib. pū. loquēs de v̄tudio basso, post cū adoleuisset vitū sibi egre q̄ sisseleūq; sordide inuenisse cōparādis mulis z vehiculis magistratibus qui puantias sortiti foret p̄benda publice condurisse erāt em̄ copiarū quib⁹ erat p̄ceptum vt p̄benda: hoc est sal et ligna, legatis publice missis preberent: sic poteris videre quę sunt p̄benda: z quid p̄prie significant.

Predicare est vt ita dicā p̄clamare z publice dicere vel extollere, tanto, vsz schrien vñ v̄t herbe mit wortē. Et vt dicit Donatus in eunuchō p̄dicam⁹, vt res sunt laudam⁹, .i. extollim⁹, vel p̄dicamus voce laudam⁹ argumētis. Vñ Cicero de oratorē relib. ii. Semp is sui qui de te oratore sic p̄dicare, Plancus ad Licē, Te p̄dicatore mōz meritorē esse volui, cicero p. paulo licinio archita, ipsi illi p̄bi in his libellis quos de cōtēnenda gloria scripserūt in eo ipso in quo p̄dicationē nobilitatēq; despiciūt, p̄dicari de se ac noiari volunt. Et Pli. ke cili⁹ p̄p̄cio saturninō iij vero qui benefacta sua verbis adornāthō idco p̄dicare: q; fecerint: sed vt p̄dicaret fecisse credunt. Macro, is saturna, inter fueris ne ei sermoni qua p̄dicare i primis q̄q; apud oibus maximis ornare laudib⁹ diceris. Et Lactan. prophete vñū deū p̄dicat vñū loquūtur: z inde venit p̄dicatione que est p̄clamatō, p̄dicare etiā licet raro dicit in malū efferre et diuulgare, vt Auson⁹ ad gratianū cesarem: superiora cōtinuam diues Seneca nec tamē consul arguetur rectius q̄ p̄dicabitur nō erudisse indolē neronis: Sed amasse senitiā. In docti autē quibus cū elegātiōis lingue nullū est cōtubernium, accipiūt p̄dicare: vt significet facere sermonē ad ipopulū christianū q̄ concio vocat: vt in ea dictiōe videbim⁹, cū dicat Phil el, in eplis, quā vos vulgo appellatis p̄dicationē est homilia z collocutio quedā rez p̄ceptorūq; diuinorū ad populū: sermo igitur ille significat homilia gręca dictiōe: vt suo loco vidim⁹, nō p̄dicatio. P̄dicationē em̄ z laus vtrūq; vñū significat: vt dicit Hiero, in eplis: Itē cōcionatores vocant̄ hi qui apud nostros p̄dicatores dicūtur: vt in dictiōe cōcio videbim⁹: dicit

De littera P

Periorare et meliorare, verba sunt quibus nemo latinus vti
de reeptis loquor. *Detriora*

Preferre. vna dictio

Preferre et cetera. *Vallēs* est dictio factioque et ipsa statim fronte quæ
opinione de aliquo reatit hodie habere. *P*referri et delectari sic pme
fero, p te fers, pferet, p plr pferunt, nō vltra apō idoneos repies,
et p oēs modos: et tēpora declinat. *I*de dico quo ad significatio
nem: et tēpora declinatione de his: p me duco, p te ducis, p se du
cit. Item p me gero, p te geris, p se gerit, zc.

Perorationē quādam cum uliā dclutionē vocāt: in q̄ reo repe
titio sumatim sit, q̄ gr̄c̄c̄ō: *anacephaleosis* latine dicitur pōt vt
Augu. interpretatur recapitulatio. Et *recapitulare* q̄ vti *Hier*
rony. in trāslatiōe eplē pauli ad ephesios: et *recapitulatio*: qua
Augu. sūt *hba* *Trium*: et de q̄ridiane *pmocinatois* fece allūpta.

Pedica nō significat digitū pedis. *teuto. zeeb.* vt indocti di
cunt, sed vincula pedū, sicut *manice* vincula manūū. *Virgi.* Et
gruibus *pedicas* et retia fieri *cernis.*

Presto sum, vel scōm poetas, *psto* adsum: nec alteri *hbo* adū
git: et qd̄ significet docet te *vallēs*: q̄ etiā inter cetera dicit: *p*
sto sum: vt in vltia significatiōe accipi solet: p eo qd̄ nūc dicim⁹
cōpareo: vt ad hāc horā *psto* sis. i. *cōpareas.* Et *Laurēti.* quod
nūc dicim⁹ *cōpareas*: nō est oīno sine auctore *Iulio* frontinus
lib. i. *I*nde q̄ nō ex cā culpe videbant̄ accersiti *cōparuerunt*: et
Lactā. lib. v. ca. iij. *Lū* *Domit.* eū punire vellet. repēte in iudi
cio nō *cōparuit*: et *Seneca* in p̄logo de clama. sed sepe qd̄ q̄riti
nō *cōparuit* aliud agenti *psto* fuit. *Latinius* tamen meo iudi
cio *presto* fuerunt vlt̄ *presto* fuit.

Promotiōes nri dicunt̄q̄ elegātiores vocāt *cōmēdatiōes*: nec
tū p̄mū sine auctoritate. *Plīa* eplā ad cornutiū, postea *pmotus*
ad amplissias *paratiōes* nlla occasiōe corrupti. *Seneca* eplā ci.
ex tenui p̄ncipio seipē *pmouerat.* *Laudia.* *Exp̄biare* soles nec
q̄s *pmouer*: *alte.* *Veget.* lib. ij. de remili. vt ex prima cohorte
ad gradū *quepiā* *pmot.* Et *Apu.* q̄ nihil etiā tūc ī suos amo
res ceter̄ artib⁹ *pmoueret.* h̄ tū *pmouere* aliō *scat.* q̄s apō nō

Pādo facit in supino, *passum* nō *pansum*: vt testat. *(Stros.*
Serui. in. j. *ene.* et *Hel.* lib. xij. ca. xv. Et vt idem *Helli.* tradit: *ex*
passum nō *expansum*: et *manibus passis* nō *pansis*: *stem* *velis*

passis non passis qd significat diductis atq; distatis: hec ille
 Plau. in milite glioso, dispellis manibus patibulum cu habe
 bis passis dicitur. Inde in tertuliano, oppasum velu pperit
 legitur p expasso, z expantos vngule fodiat p expassios; q si ar
 cheypus haberet no dubito qn expassos, z oppasum legeret.
 Et indocti omnia cotaminant sua barbarie.

Prouisor oris p eo q pvideat mgrm in scholis vel aliu que
 piam in alio; nunq; potui iuenire apud idoneos latinos: sz tar
 lis latine z eleganter or vel vicar? vel adiutor quo vtit Quin
 tili. li. ii. dicens: sed magis p adiutores docet oratores quia; no
 vident tempa suffectura zc. quos greci hypodidactolos vocat.
 vno διδασχολος

Prasinus media breuicolor est, que vulgo viride vocat; nec
 tamen sine auctore viridi em colore vtit Bel. lib. ii. c. xxvi. Item
 Qui, Et niger a viridi turc amatur aue June. saty. ii. percutit
 euentu viridis q colligo pani: Et pli. in eplis et alii.

Punire, mulctare dicim? latine penare z penalizare barba
 rez gothice, sed differunt, mulctaz pena: vt tradit Alpia. ff. d
 verbo sig. pena nome generale est; z omniu delictoz. coheritior
 mulcta spalis peccati, cui? aia dnerho hodie pecuniaria e: at ml
 ctare etia dicim? q ad vita. Lactan. li. ii. ca. iiii. q eam sententia
 exceperat morte mulctatus est: z Florus. li. primo suspectu re
 gie dnationis pnti morte mulctauit: z Soltu? et velut fatere f
 reatu penitentia sua morte mulctauit; et alii etia; de mulcta plu
 ra leges apud Bel. lib. iiii. in plogo, et Varronem de lingua la
 tina ad Liceronem.

Prosapia (Quinti. in. viii. libro) verbu ait esse nimis oblit
 teratū quo tamen vtit Suetonius Apuleget iusti; quod ego
 meminir ipe idem Quintilian? z or pgenere; et vt dicit Mar
 cellus; longitudo generis, dicta a plupado aut pserpendo; qd
 cum latina dictio sit vt ex deriuatōe cognoscit; penultima bre
 uis est; cōtra Vulgi pnuincia tōemq; vocalis ante vocale i his
 corripitur; hec etia a nostris parentela dicitur; mulctū vsitate apd
 veteres, ego solū apud iuliu capitolinū legi.

Perihermēnias περὶ ἑρμηνείας liber est Aristotelis i dia
 lectica, de interpretatōe coponit em a peri qd e docet hermenias

Delittera P

genitio, id est interpretatione, greci enim carēt ablatino dicēdum est liber pēhermenias, penultima longa, quoniam perē diphthongon, non pēhermeniarū; ut in docti faciunt. Item decadum et non decadarum rē.

Possibile et impossibile, quidā respiciūt tanq̄ nō latina; q̄b̄ ego nō plane assentior; audiui autē a quodā docto/Quintilianum primū vsurpasse hęc ipadoratores tamē rarissime ea habuisse in vsu; adimittō, nā oratores dicūt, potest fieri/ p̄ possibile; nō potest fieri/ p̄ impossibile; eadē tamē vocabula/ p̄ter alios idoneos rez ecclasticaz scriptores/ eloquentissimus, et a nobis chriti amus Cicero appellatus, ille meus Lactanti⁹ in vsu habet; dicit enim lib. i. ca. viij. dubitet ergo aliquis/ an quicq̄s difficile aut impossibile sit deo/ qui tāta excogitauit. Iusti, lib. ij. ut herculi rex q̄si impossibile imporauerit. Macro, lib. v. satur. qz cū hęc tria/ ex quo impossibile putent. Et Uege, de remili. sepe vrit. Est verū fatear/ apud eloquentissimos nunq̄s legi.

Pretoriū significat tabernaculū ducis; qd̄ alio noīe/ vt docet Quinti. li. viij. de p̄spicuitate/ dicitur augustale, veteres enim oēm magistratū/ cui pateret exercitus, p̄tozē appellauerūt; vt scribit Plin. vnde porta p̄tozia in castris noīatur; Et nauis p̄tozia et p̄fectus p̄tozio. Iusti; lib. ij. Et sex cēti viri castra q̄ngētoz milū irrūpunt; stat inq̄s regis p̄toziū petūt rē. Itē p̄toziū dicitur edificium magnificū in rusticis p̄dijs et vrbane villę; vt docet Palladi⁹ in r̄ficolū/ de f̄ni. p̄di. ait licere alti⁹ tollere officere p̄tozio vic

Pincipalior/ principalis/ principalissimus, nō sunt tercia/ et satis latina vocabula, si credim⁹. Georgio merule in galeonis ita dicitur; nā apud quē principaliorē et principalis⁹ legisti, nisi forsitan germaniē et p̄anonie gētis fa miliariter vocē romanā putasti, at Valla viderit/ qui his vrit. lib. i. ca. xv. ex quib⁹ dubitari forsitan possent/ an/ principalis, latine dicat; et satis terse; sed latine dicit Plin⁹ in. xij. principalia ergo in illa itbus et myrtha. Quinti. in. ix. Est igit tropos sermo a naturali et principali significacione translat⁹. Lactā. pōt esse de/ principalis q̄ alijs ortū suū debet. Et Hel. in. ij. Et in. xij. Ulpi. ff. de in iur. et famo. li. Et alij iuriscōsul. et Tertu. Et hacten⁹ apud Luce, nō dū iueni. Princeps, itē est generis cōmunis; principissa autē latinū non est, sed

officium impedit. Quid est officium

barbaræ & goticæ in femioſter ceteros poſuit. *Corne, tacit? lib;*
pñ, pñiū honeſte opere allequi q̄ corruppe cubicta principia
foeminaz. nōnez Auguſtin? videt in ſua grāmatica dicitteſſe
generis cōmunis.

Phyſis prima ſyllaba cū y græco, ſi latine naturaz oīa eius
 cōpoſita cū y græco ſcribi debet, vt phyſica, phyſiologia &c. & phyſi-
ſicis (teſte Licerone de natura deoz), i. naturalis: Et phyſio-
logia (eodē teſte), i. nature rō. phyſionomia autē ad verbiū dicit
 nature regular: teſte gellio, id nomē ſignificat mores naturafq̄
 hoīm cōiectatiōe quadā de oris & vultus ingenioſdecz tou? cor
 poris habitu ſciſcitar: Nota autē q̄ phyſis primā corripit, vnde
 Alexander nequā: vel ſit alij dicū? ſarcialis coquus: Corripit
 natura phyſici curſus rotatu. ſup hoc dic Paul? pōpili? ſar-
cialis coqu? pductā breuiat hoc verſu p̄dicto ſin dictōe phyſis:
 vt idē dicit ſed hūctū legi coquis: At bonē pōpili etiā phyſis
 apud alios corripit: vnde Sybilla vt allegat eā Lactan, meus
 lib. ij. cap. vii. αὐτὸς ἐλπίσεν ἰνὸν πάντων γένος *Bio toio* Et gre
 cum hec ſtichon neſcio cū? ſed tamē egregiū catholicon αἰὼν
 πατρὸς φησὶ. Δολιχὸς χρόνος εἰς ἀεὶ οὐκ ἐπίστυρον καὶ κῆρ
 φησὶ καὶ φῶς ῥηλεῖς *ph* ſic interpretat. cū oīa rapit & ſurtiuū
 tēpus: noīa & facē & naturā & fortunāz p̄udēt? cōtra ſymachū,
 ne nos o miferi phyſicōz dogmata fallat. Et phocyllides i ſuo
 nuthetico ἀπὸ τοῦ οὐνοῦ εὐνοῦσ φῦσες ὁσὶς κῆρ πῦρ αἰὲρ οὐρανὸν
 nō etiam corripit i aureis carminibus pythagore.

Quatuor p̄ duplex eſt ſcribendū eſt: triū ſyllabaz eſt, *Virg.*
r. ene. quatuor hic i unes totidē quos educat xphē? noſtri
 autem male dicunt, quatuor, duabus ſyllabis.

Queſtores a querenda pecunia publica, maleficiſq̄ inda
 gandis queſtores dicti: *Horum* autem triplex eſt genus: qui
 publico erario et ſumptibus publicis preerāt, tento, ſeckelmei
 ſter, ader ſyberkammererz; hos vulgi et indocti *camerarios*:
Lamerengos burſatores vel imburlatores dicunt: ſunt & que
 ſtores qui maleficiſq̄ dandifq̄ iudicijs preſunt: qui et queſto
 res parricidij dicebantur. *Unde* Pompo. ſ. de origine iuriorz
 q̄ vt dicitur? d capite ciuis romā i inſu ppli ro. n̄ erat p̄miſſū
 lege p̄ſul? ius dicere: p̄terea q̄ſtores p̄ſtinebāt a pplb, q̄ capi

Q

De ittera Q

talibus reo^s p^{re}sentib^{us} appellantur questores p^{ro}cidij: hodie autem dicitur vulgo maleficioru^m indices teuto blut richter: dicitur sunt questores teste Varrone de lingua latina li. i. a querere do: q^{ui} co^gerent publicas pecunias: et maleficia: ergo dicitur sit merito questores: qui iaz a vulgo et fiscales epoz et cesaris dicuntur: Quis fiscalis sit res p^{ro}tinens ad fiscum: v^{er}o paulus in reo^s fultus ff. de publica et ver: dicit mercatores q^{ui} defundis fiscalibus mercari p^{ro}suenerunt id est p^{ro}tinentibus ad fiscum. Item Suetonius tranquillus de domiciano, fiscales calumnias magna calumnatium pena repressit: ferebaturq^{ue} v^{er}o p^{ro} princeps q^{ui} delatores non castigat irritat: vnde fiscus est pecunia publica: v^{er}o dicit Alconius pedian^{us} sup^{er} sc^om^o verimaz: fisci fiscoe fustelle sparteae sunt vtiensilia ad maioris summe pecunias capiendas: fisci in p^{ro}te ad principem p^{ro}tinet erarium verolad rep. Tertii autem questores p^{ro} sunt militie: et vice aliqui fungentes in p^{ro}toria in exercitu: vulgares apud italos vocant tales seneschalcos quos apud nos credo dici mareschalcos dictione sane barbara.

Quindena vocabulum est idior. et valla dicitur sicut nec de cena, vel quadrantana, dicimus latine.

Quod respondendum sit p^{ro} aduerbia interrogantibus. Quis interrogat legisti narn des optime legi: vel etiam v^{er}o Plinius in epla ad corneliu^m tacitu^m: studes in qua, r^undit etia^m, vbi est mediolani r^u. Plures autem cu^m interrogatur scripsisti, respondere imo, barbare et pueriliter imo enim quod p^{ro} duplex in scribenda est et p^{ro} latinum i aduerbiu^m eligendi, non affirmandi. Lau, val, dic interrogantibus debere r^undere etiam, vt diximus: vel sic: Sed tamen desigⁿ nullu^m attulit exemplu^m quod ego non possum p^{ro}bare. fidei^m pot^{est} similitudinis est aduerbiu^m r^undendi. Similiter sc^om^o artem non bene resp^ondet ita, cum etia^m sit similitudinis ita men cu^m responderis, ita non facias sine auctoritate: Nam si mo apud terentiu^m dicenti dano, mibi ne respondit ita. Item nec let ad r^undionem adhiberi r^u.

Quidam et aliquis Lanren, teste, sic differunt, q^{ui} quida^m certum ho^{mo}em significat, vt quida^m vult mibi como dato dare albertum magna in p^{ro}hibicis, ibi scio ac nominare possum quis

ille est. Aliquis vero incertū hōiem designat, ut aliq̄s pulſas fores, cui nō possum noiare quis sit, ubi aduertēdū est, q̄ noſtri male respōdet, cū ab eis pulſantib⁹ aliquñ tanuā/queſitū fuerit: quis est ille, respōdent, aliquis: quidā em̄ deberēt respōdere: Il lud etiā sciam⁹ improprie dici, quo quidā vtunt: est quid mirū: est quid pulchrū, dicendū em̄ est quidā mirū quidā pulchrū: nā quid, p̄ aliquid accipitur, nō p̄ quiddā rē.

Rusticus dicit̄ ruris cultor, aliquñ tñ est p̄riū nomē, ut ep̄itōs la ſcī Augustini ad rusticū. Et Latullus ad rusticū, prout est p̄riū nomē, ubi quidā differentie cā scribūt, Rustic⁹ p̄ grecum, ignoratiē suę testes: Cū nullā nisi greca dictio, p̄ grecū scribēda sit, qualis rustice nō est; ubi quidā aliq̄ multo in doctiores dicunt, rustice put est nomē p̄riū, media lōga, ad differentia appellatiūi nois rusticus: Cur nō faciūt etiā inter, felix, Clemēs, beatus, magn⁹, z cetera multa, differentia: cū illa sint q̄nc̄ p̄ria q̄nc̄ q̄ appellatiua, q̄ at̄ rusticus p̄riū media breui⁹ r̄ debet, nūc̄ de tur, auctoritas catullī, in fragm̄ dicētis: Et en rustice semilaura cerra, qui libet ibi carminis mediocriter expertus, intelligit, in hoc palentico rustice facere dactylum.

Recens, i. nou⁹, in de recēs vinū, i. nouū, barbari aut̄ z in dos cū dicit recens socius, i. fortis z audax. Et recentiores scriptores quos dicūt impit̄, nouiores, Cui⁹ cōtrariū est vetus v̄ vetustū: vt vetus vinū, nō antiquū vel senex: Seneca, epla. lxxij, quo mō i vino nimis veteri ipa nos amaritudo delectat, Hieronym⁹ in ſpla ad Augustinū, Bibat vinū vetus cū suauitate, Et nōstra musta contemnat.

Reputare est p̄siderare, z secū cogitare, siue recogitare. Pli. iunior Fabio valēti, coepi reputare quos in hoc iudicio quos in illo socios habuerim: Idē minutiano fundano. Ita hęc q̄ die feceris necessaria si quotidie fecisse te reputes, inania vident. Quinti, quonōs facta reputaui flagella mētis sonāt v̄ trices video furias: Et Boeti⁹, cū hęc meā tacitus ipse reputarem, Apulei⁹, cū id meū sepe reputarē. Aliquñ reputare accipitur p̄ cōputare, Alpiā⁹ iurecōsultus, sumptus litis tutor reputabit z viatica si ex officio necesse habuit, aliquo ire vel p̄fici. Barbari aut̄ quib⁹ nullū est cū latina lingua cōmerciū, ac-

Religio, vide .j. int. S. fo. cxxij.

De littera R

epistit reputare p existimare vel opinari, vt ille reputatur doctus, i. existimat. Et vbi latine deberet dicere hō magne existimatiōis v^l opiniōis, teuto, einer da mā vil vff halt, vñ vol gesacht würt, dicitur barbare z nō latine hō magne reputatiōis. Et istimatio igit z opinio qñq; accipit actiue vt existimatio mea vel opinio mea, i. ita estimo, z tale habeo opinionē qñq; passiuē vt homo magne existimatiōis vel opiniōis, i. fame z nois qd habet de eo sic cōtrario, vir male opiniōis vel existimatiōis, i. fame male q de eo habet; Cicero in Salustii: fact^u est em meis rebus gerere florere quā maiorū opinione niti. Hierony. cōtra Pella, vt bonā opinionē ab his q foris sunt habeat. Et Quintilia. in. xi. insti. lib. hac Enē.

Lentulū plus opiniōis pscutiū quā eloq̄ntia tradit. Et graecus in qdam orōne dicit vt allegat eū Zulu^s gellius lib. r. ca. r.) Vex peto a vob nō pecuniā s; bonā existimatiōē atq; honorē. Est autē existimatio vt tradit Calistrat^u iuriscōsultus. ff. d. va. cog. dignitat. ille sc̄tatus legibus ac moribus cōprobatus.

Respōdeo latinū est, **R**espondēo nō testis Galla est z alij.

Re si cōponitur cū verbo in initio vocale habēte vel aspiratum principiū hō lra frequēter interponitur, vt redamare nō res amare, redhibere, nō rehābere, redassumere, nō reassumere, redidificare, nō redificare, redintegrare, nō reintegrare, vt in terētio legēdum est amātium irelamoz, redintegratio est, redambulo, nō reambulo, redoleo, nō reoleo, redigo, nō reago, redarguo, non rearguo, redimo, nō reimo, z plura alia. **R**edemptio, nō reemptio.

Rubrica est terra rubra, que alio noie, **sinopsis** dicit, primū in veta auctore Plinio in ponto. Et habet penultimā longā contra vulgi consuetudinē quozundā leguleioz; Persi^{us}: excepto q si massuri rubrica notauit. Idem. nō secus ac oculo rubricā dirigit vñā. **H**ora, in sermonibus prelia rubrica picta aut carbone velut si.

Resignare nostri dicūt, vulgo vber geben oder vffgeben. qd ego nunq; legi, tñ festus dicit, resignare antiq dicebāt rescribere vt adhuc **subsignare** dicimus, p̄subscribere z **signare** p̄scribere dicebant antiqui. **Resignare** item est quod signatum erat aperire, est enim contrarium suo simpliciaz **signare** est signū.

annulo imprimere. Item resignare est reddere q̄ fit cū in libris
datorum ⁊ acceptorum pecuniam quam acceptam signauim⁹/
redditam demonstramus.

Regratio aris, nō est latinū, sed gr̄as agere, vide de g.

Ripa nō p̄cat, tēto, ein bach, s̄ est extremitas terrē quā allu
it flum⁹. **L**it⁹ aut̄ d̄z quā terrā alluit mare, lacuū aut̄ stagnoꝝ
q̄ magnaz paludū mag⁹ litus s̄q̄s ripa d̄z q̄z p̄pius ad imaginē
maris accedunt: vt sint tantū **R**ipe aquaz currētium.

Reus teste vallesimale p̄ nocēs/accipit: sed reus est oīs qui
iuste vel iniuste in p̄ua vel magna re accusat. in tra id/q̄ dicit
Cicero. ij. de oratore. Reos autē appello/nō eos nō q̄ arguunt,
sed oīs quoz de re disceptat. Et reatus q̄d messalla prim⁹ dicit
ap̄d latinos ⁊ de reoneos, nō significat peccatū, sed accusationē
illā qua reus arguit: vnde Apulcius, quē solū in meo reatu tes
stem innocentē citare possum.

Recolo, non significat recordor ⁊ meminī, vt lit̄ eratoris vsur
p̄at̄ sed repeto: reputo: in mēte tracto. **Q**uidi⁹. **R**ectua nā res
colo: quodā germana canebat. Cicero: Sensimus h̄ nup̄ falso
nunciō vero. p̄pe diē sentiem⁹: q̄ si tecū ipse recolis/ equiore anis
mo ⁊ maiore consolatiōe morieris.

Ribaldus ⁊ leccator item truffator non sunt latina vocabula
sed barbara ⁊ gothica.

Simulacrū scribit̄ latino iñ in fine c nō aspirato: vt ego opi
noꝝ est penultia semp longa: q̄ a simulatū venit/ q̄d a p̄ducit:
vt testis est **L**actant⁹ lib. ij. ca. vij. vt Cicero in p̄nosticis ⁊ dis
uum simulācra p̄mit̄ fulmīs ardor. Itē lauacrū s̄ a lauātū ve
niatētiā a in penultia p̄ducit. Seren⁹ samonicus: atq̄ hinc in
calido p̄curres mēbra lauacro. Itē etiā inuolutū media longa
est/ sicut p̄cedentia, venit etiā ab inuolutum. tu.

Sta. Locuturo mihi de noib⁹ in sta terminatis/ nō possuz vi
tare dum meā sententiā p̄tulerō/ quin multos indoctos sim les
surus, dū ab eoz opinioē sim alienissim⁹: nomia etiā in sta/ nisi
sint a grecis, ap̄d q̄s in stes terminant̄: latina nō sunt: nec vnq̄
aliq̄s latinoz aliquo taliū vsus est: dicim⁹ etiā bene s̄ophista q̄
greci s̄ophistes. Et quia gelli⁹ v̄ticur/ rhetorista, lanista/ q̄a grez
cus lanistes: Lytharista, et lyrista/ quia greci stes/ dicunt̄: quis

De littera S

etiā vſitatus dicam? Litbareus lyricē vel lyricē. Pli. audis
ſes cōmēdū vel lectore vel lyriſten; ſic bene dicim?/ſi eſt apud
eccliaſticos/baptiſta, euāgeliſta; z q̄ diu? Hierony. viſ ſolec
ſta; ſed alia q̄ nō veniūt a greciſmo in ſta. latina nō ſunt: ſed
barbara z gothica; ſūt bec ayt z ſilia, legiſta, iuriſta, Latiniſta,
Hobiliſta, Artiſta, Thomiſta, Scotiſta, Scaniſta, albertiſta,
alp̄ hat etiā, teutoniſta, altariſta, lūiniſta, z ſilia, pedagogus, nō
pedagogiſta, canonuſta, magis tollerandū eſt, qz canon grecū/et
ſic greci canonuſtes; q̄ ſuis apd̄ eruditiores nō ius canonicū, ſz
pontiſiciū dicat/p legiſta em̄ dices legiſpitus vel legū ſtudioz
ſus vel legule? nō iuriſta; nō artiſta, ſed artū p̄ſeſſus vel artū
peri? vel ſi eſt ſolū ſcholasticus, artū ſtudioſus; vel de ſchola
ſticis dicat; legib? opatus, vel iuriſ? vel artib? opatus; Sic em̄
dicūt Quinti. in decimo; Juli? ſlorus cū ſcōm iuuenē ſic dicūt
ſchole ad huc opatum triſte viduſſer; dicit ſchole opatum quod
nos dicim? viſitare ſcholas; nō vocabuliſta, ſed vocabulari? q̄
ſcribit vocabularitē nō albertiſt; vel thomiſt; ſed alberti vel
thome ſcēces; vel emulatores, ſic de ſilibus.

Solemnis p̄ ſimplex l/z duplex; n̄ ſz qd̄ in anno ſemel fit, ſic
ſolēne feſtū ſancti Joannis; nā ſi feſtus ſcribit ſolenia dicim?/
que in oībus annis p̄ſtari ſolez/et dicta, eo qz ſoleant fieri qz
anno, Licero p̄ murena, qz ſi illa ſolēnis cōmunitioz p̄catio cō
ſularib? aſpiciſ? ſecrata zc. Laucte igit̄ i poſtez ne dicat ſo
lennis doctor, ſolempnis vir; qz tm̄ valere; doctor/vel vir qui i
anno ſemel fit, notateqz verā orthographiā; in pl̄ali aut̄ ſolenia,
ſoleniū, ſoleniū; nō ſoleniſ; er go diſplicet mihi ille hymn?
Sacris ſolēniſ; deberet em̄ dici ſoleniū; qz ſolēniſ reperit̄
nūqz, ſic etiā in ſignia, in ſignib? dicim? nō in ſignia, in ſignioz,
in ſignie, ſi alibi notant.

Sororius a lum. eſt nomē adiectiū a ſorore; vñ Quid? q̄r
to methamor. libro dicit ſororia oſcula. i. caſta et pudica qualia
decet ſorores; dicit̄ autē aliq̄ ſorori? eſt q̄ alicui? ſororem dicit̄,
qz ego hacten? apud idoneos nō dū inuenit̄ale Jultin? genez,
etiā vocat. lib. xviii. qua in cēſus pigmalion/oblit? humani iur̄
euunculū eundēqz genez ſuū ſine reſpectu pietatis occidit ſy
cheum, ſz hūc ego, genez ſororiz; dicit̄e diffēntie grā; qz ſi al

quando vnus aut alter ex doctis aliter ac ego ꝑcipio loquiꝛ, re
ꝑoꝑebo cū laurētio neqꝛ si qñ aliter penes auctores repiatur
mibi obesse debet, nō lege scribo: qñ nūqꝛ saliter factū sit: qd̄ sed,
frēqñtissime factitari est ꝑsertum a cicerone ⁊ cęlibus ꝛc.

Sors hñꝛ teste Feloꝛ ꝑcat patrimoniū. Itē ꝑcat dei respō
sum: vt sortilegꝛ dicunt: q̄ sortes et responsa deoꝝ colligūt et tra
ctant: vel q̄ sub noīe fictę religiois ꝑ q̄sdā q̄s scioꝝ seu aploꝝ
vocāt sortes: diuinationis scientiā ꝑfiterē, aut quāꝛ cūꝛ scriptu
raz inspectioē futura ꝑmittūt: vt habet. xxvi. q. ii. ⁊ apō ꝑsido
rum. viii. lib. etymologiaꝝ. Itē sors dicit: qd̄ cuiꝛ accidit i sor
tendo. tēto. was einē yegliche zu synē teyl wꝛt in teylung: Vñ
sors dicit etiā illa prima pecunia ⁊ sūma: q̄ ꝑcat ad societatem:
vñ de lucrū fiat: qd̄ in eruditi vulgo. capitalē noiant: vel socie
tatē corpꝛ: nos autē. tēto. dicemꝛ: hauptguot: vt reliqꝛ oīa equo
ꝑoꝑderēsi sors mihi salua esset: vñ sortes dicunt eiꝛsdē sortē.

Sacellū. vt **L. Trebatꝛ** iuriscōsulꝛ scribit: est locꝛ puus deo
sacratꝛ cū arā: ꝑ est puū tēplū. tēto. ein capell: in docti autē ⁊ bar
bari dicūt capella. cū capella nihil aliud sit quā pua capra. **Sos
linꝛ** colle. ca. i. Inter antiqꝛsimas sane religiois sacellū colit an
gerone. Et **Lactā**. eoꝝ in loco multoꝝ deoꝝ. sacella essent. Dicit
tur autē sacellū. nō a sacra ⁊ cella: vt trebatꝛ existinauit: sed est di
minutiū a sacroꝝ simplex verbū. vt affirmat gellꝛ lib. vi. cap.
xi. Sed redeo ad barbaros: dicūt capellā ideo vocari puū tam
plūeo q̄ olim caprinis pellibꝛ tegerent hęc tēplāeo q̄ ꝑ fulmī
na valerēt: stolidā ⁊ cōmēticiā rationē: q̄s em legit capraz pel
les esse ad fulmina abigēda idoneoꝝ: q̄ ꝑi esset vꝛ nulla tamē
res: qd̄ ego sciā: ab eiꝛ tegmīe ⁊ opimēto nomē sortita est. **Lōstat**
autē pelles vituli marini: q̄s greci ꝑboca s appellandꝛ aduersus
fulmia remedio esse. **Ut Pliniꝛ** est testꝛ lib. ii. na. hysto. Quā ꝑ
pter diuꝛ Augustꝛ eos semp ⁊ vbiqꝛ ferre secū solebat: qm̄ toni
trua ⁊ fulgura marie expauescebat. Itē **Sacellanꝛ** ein caplan.
nō capellanus. vt opici dicūt.

Sacrariū est ꝑrie locus in tēplo in quo sacra reponunt. vt
dicit **Seruiꝛ**. qd̄ barbari ⁊ nō latini vocāt **sacristiā**: cū latinū
nō sit. vnde ⁊ **Ulpianꝛ** iuriscōsulꝛ. ff. de rerū diuisione ⁊ q̄li
tate dicit: Illud notandū est: aliud esse sacrum locum: aliud sa

pelles phocarū q̄ fulmina
remedio esse.

Delittera S

crarium. Locus sacer est locus consecratus. Sacrariū est locus in quo sacra reponunt.

Sacrificia latinum non est vt supra dixi.

Soloeicim in scōda syllaba p̄oe diphthongon est nomē quatuor nō quinq̄ syllabaz. Iuuenalis in. vi. saty. s̄ba soloeicimū liceat fecisse marito. Et Marcialis. Sepe soloeicimū mētula nostra facit. Est aut̄ soloeicimus s̄t asinius capito definitim par z incōueniēs cōpositura partū oratiōis. de soloeicimo lege plura in Aulo gellio lib. v. ca. xx.

Serbo nō seriosus, latine dicim⁹ teuto, ernsthaft: vt valla testis est i antoniū raudesem dicim⁹ igit̄ res seria. Non seriosa. Frontin⁹ in stratagematis diu⁹ August⁹ Aespasian⁹ Audeos saturni dieq̄ nephas eis est quicq̄ serie rei agere adior⁹ supra nit. vñ z Lactā. lib. ii. di. insti. ca. iiii. vez h̄ij q̄ faciunt: seriā se rē facere opinant. Et Plin⁹ iunior ad mesū maximū: qd̄ hūc putamus domi facere q̄ in tāta re tā serio tpe tā scuriliter laudat. Serio etiā aduerbiū, nō serio se dicim⁹ Lactan. lib. primo. Cū videat homines ea serio facere.

Sartoz, teuto, ein sebnyder nō sartoz: vt dicit Perot⁹ Sarcio em̄ idē est qd̄ in integrū facio: vñ sartozes dicit̄ q̄ veteres sarcio q̄ est suū z sarete. i. integremā sartoz sine ca sarrēdo deducit. Sarrire em̄ veteres purgare dicebāt. vñ sarculū instrumentū rusticū q̄ terrā purgāt, teuto, s̄rb. Et sarmēta virgule viciū supua cuq̄ abscisse. Plaut⁹. Sartoz sartozq̄ scelerū: s̄t messor s̄t optime. Hec Nicola, potius. Nō tñ sic sentit Marcell⁹ qui dicit sartozes dicit̄ nō solū a sarciedo, vez etiā a serendo s̄t trobicq̄ em̄ sartoz sine c scribit̄ et sarcinator, idē qd̄ sartoz, vel mel⁹ z eleganti⁹ est vocabulū. Lucili⁹: sarcinatorē esse sūmū suere centos nē optime: vñ z Bar⁹ iuriscōsult⁹. ff. nauite caupones zc. l. nauita dicit̄ nā z fullo z sarcinator nō p̄ custodia s̄s, p̄ opa mercedē accipiūt: z Paulus. ff. de furt. fullo vel sarcinator q̄ polliēda vel sarcieda vestimēta accepit zc. Sutor aut̄ est artifer calciōz.

Sensualitas vocabulum nō elegantium scriptorū, sed pb̄i losophozum z dialecticorum.

Schola vel scholę pluralis numeri ꝑ ch aspiratū scribi de-
 betz dicitur festo pompeioz gręco oxolęco id est vaco as-
 arch vacatiōeꝑ ceteris vęrbis omittis vacare liberalibꝫ itud-
 is pueri debet: faciūt quidā differentiā inter scholam z scholas,
 vana z ridiculę legent em apud Valeriū Maximūz Ausonum
 poetamz Quintilianumz Lactantium, scholam: z apud Pom-
 peiumz alios, scholas, ꝑ eodem accipi, vtputa litterarū ludoz
 hinc etiam schola triuialis dicitur, quam barbari vocant, parti-
 cularem, hoc est non vniuersale itudium: Et triuialis sciētia ea
 que traditur in triuis, squalis est litterarum ipsarum doctrina,
 a triuis nanqz triuialis dicitur, non vt quidam fatui z indo-
 cti putantꝑ tres artes contineat grāmaticam: dialecticę, rhez-
 toricam, Item nec quadruiualis sciētia bene dicit: nemo em
 et doctꝫ ynquam sic locutus est, Cur non dicis, o Barbare z
 indoctꝫ: sciētia trifluuialis, et quadrifluuialis, vel trilinēaris
 quadrilēaris. Dic mihi differentiā, Et sic ego cōtra quen-
 dam sacerdotem litteratorem scripsi: quod autē dicis, quadru-
 uiales disciplinę, hęc barbaręqz gothicęqz vandalicę, ma-
 thematicam, quadruiualē, vocas: quasi sit adeo vilis vel cō-
 munitis: vt in locis publicis passim: z vbi vix multę concurrūt
 doceatur, certe omne pondus ei detrahis zc. Unde etiam venit
 a schola scholasticę: et dicitur is qui fręquentat, schuoler, nō
 vt indocti traduntis qui ptesit pueris, nam et ille ludimagister
 vel triuialis magister dicitur: id quod vt omittā poetaz et orā-
 tores, Augustinus suis exemplis probat libro sexto confessio-
 num dicit: cum medio die alipidius cogitaret in foro, quod re-
 citaturus erat sicut exerceri scholastici solent, idē paulo post.
 Ecce adolescens quidam ex numero scholasticorum zc. Unde
 et Fortunianus in sua dialectica: nam cum scholastici nō so-
 lum ꝑprie, sed et ꝑimitis dicantur, hęc qui adhuc in scholis
 sunt zc. Scholar autē si inueniunt significat res ꝑtinetes ad scho-
 las, hallucinat gręcista dicens, eccliaz ꝑpositū sit siue scholaris.
 Et dios iuuenes admoneri, si q lecturi sint quintilianū: legāt
 i scđo lib. i capite de officio discipuloꝝ ita. In ipos deniqz coet
 scholaz leti z alacres pueniēt: vbi medosi libri habent // scholaz

De littera S

rium: de quo ita dicit raphael: scholariū i vocali erasa legat, ne
turbebarbare loquentiū a stipulari videat. **Quintilianus**: Nec
em̄ scholaris iuenit apud quēq; latine loqnt̄ quis impite nūc
oēs q̄ studiū vacāt, vulgo scholares, appellant: s; latine elegāter
q; loquētes eos **scholasticos** iuuenes adoleſcētuloſq; appellat.
Ego ſolū apō **Martianū** capellā: legi ſcholarib; p̄ rebus tñ p̄
tinetibus ad ſcholas. **Ut martianus** capella: in tertio, q̄ ſi ſcho
larib; inchoamētis in ſenatū celitū ducis decurſe peritię grām
deformabis. **Ruffinus** lib. ii. eccliaſticę hiſtorie qñ pueris ſcho
laris mēditatio de pilato ⁊ ipſa haberi p̄tumeļę nr̄e grātia iuſ
ſa eſt. **Attamē** alio in loco apud capellam, ſcholarīū/mendose le
gitur pro ſcholasticorum.

Stuba vel **ſtuppa** nō eſt latinū: ſed vt quidā ſcripſit p̄ eo
poſſum dicere ꝑ clauē q̄ eſt locus ad cenandū aptus, v; **cenacu
lū**: vt **Hieronymus** in hieremia ca. xxij. edificabo mihi domum
latā ⁊ cenacula ſpaciōſa qui apit ſibi fenēſtras ⁊ facit laquearia
cedrina. **At** **beroaldus** mihi in h̄ placet: qui dicit. **Hypocausta**
gręco vocabulo ſunt vaporādis cubiculis balneūq; p̄parata:
quę igne hic effuſo vaporant, vñ latine vaporaria dīa poſſunt.
Plinius in epl̄is: applicitū eſt cubiculo hypocauſtū p̄ erigunt/
quod anguſta fenēſtra ſuppoſitū calorē: vt ratio erigit: aut effū
dit aut retinet. **Ambroſius** in hera, de hyeme forſan quereris q̄
nullo tibi hypocauſta anhelātibus ignib; vaporent. **Sed** ha
bes ſolis calorē qui tibi orbem terrarum temperet ⁊ hyberno
te defendet a frigore. **Hodie** hypocauſtis vñunt germani ⁊ inco
le rigentis plage qui etiam apud nos cōficiūt hypocauſta, ipſi
ſtuſſas vocant, id eſt ad vaporandas dietas ⁊ cubicula, in qui
bus degunt.

Solarium accipitur p̄ horologio ⁊ loco in quo hore ad ſolē
conſpiciuntur. **Item** **solarium** appellant iuriſ conſulti p̄ ſertim
Ulpianus lib. ij. titulo nequis in publico fiat. **Uectigal** quod
pro ſolo penditur: et ex eo **solarium** dicitur, vbi quidam malūt
dicere ſalarium, quod eſſet vectigal a ſale: indocti paſtum dīcūt
pro ſalario primū plus probō. **Solaria** etiam vocantur plana
tecta, que alio nomine **meniana** appellantur, a gręcis domata
dicta **Δουατα**. **Vt** **xxx** **Dauid** ſtetit ī ſolario ſuo dū vidit **berſabęā**.

Supplicō qd significet notuz est: si credim⁹ Prisciano, nō tm̄ dñm sed acm̄ etiā exigit: quo tm̄ verbo raro vltus est Licero, supplicatiōes autē sepe sunt autē etiā supplicatiōes q̄s vulgo indocti tā p̄cessiōes vocāt. Atq̄ vt fatear nunq̄ inueni apud aliquē p̄stru cum actō, est autē nō simplr orare: sed suppliciter & humillimez est fere a flictoz/ exulū/ miseroz/ id genus hoim. fr̄q̄nter autē ad deos referit, Licero. it̄, d̄ natura deoz: nā vt ego illis supplicarē loq̄ns de dijs. Et Plini⁹ iunior, dijs sup̄plicem⁹. Di, in plogo naturalis hysto. veruz & dijs lacte rustica multeq̄ gētes supplicāt. Et Lactan. lib. i. ca. vii. nā cū interrogaret quō sibi supplicari veller: Apulei⁹ nulli deo ad h̄ eni supplicam, mihi autē ip̄mis displicet q̄ nostrates nihil rogant ap̄ q̄sancz/ nisi & bo supplico, qd plus dijs adhibet, vel est miseroz & afflictioz: vt exempla modo declarant.

Syllogismus cū y greco & duplici l scribitz est argumenta tiōis specis a συν Σιν & λογισμοι λογισμοι qd est ratiocis nor: Male igit quidā sic versi ficat⁹ est: Et syllogismoz pariter p̄nectere nodos: qz prima expositiōe lōga est: sc̄da breuis: qz p̄ om̄i cō scribit. Errauit & sidonius appollinar: cum dicit, q̄ vel aristoteles partit⁹ mēbra loq̄ndi/ argumētosis dat recia syllo gismis: sc̄da em̄ vt diximus breuis nō longa est.

Synodus cum y scribitz significat conuētus, συν i. con et odoz odos via.

Spiritalis a spiritus, nō spiritalis nisi p̄ syncopē dicendū: ego credo: quāuis yr unq̄ inueniat apud pbatos imp̄ssores & multi malint spiritalis q̄rta em̄ declinatiōe deriuatiua f̄nat v. vt fructuosus nō fructosus, saltuarius, actuari⁹ &c. Et signis ficat spiritalis ad sp̄m̄ ptinēs: ofci & plebeia grāmatistaruz coo hoz male dicit: homies spirituales. teuto. geistlich lith: sed eccl̄estiaci vel clerici meli⁹ quia hoies spirituales d̄icerēt tm̄ sp̄ritū nō corpus habētes. Ita etiā dicendū res vel bona ecclesiaci nō spiritalia ordo ecclesiastic⁹ nō spiritalis.

Separim aduerbialr dicendum est, non separate.

Seruo oris apud idoneos nunq̄ legit sed bene seruus vt famul⁹ qd ego nō esse sineoz & satis latinū vocabulū existimo: tam̄ si in sacris canonib⁹, tum in alijs locis, tum dep̄bedis, ca⁹

De littera S

venerabilis inuenies: mibi astipulat Mancinell^o de mō orandi dicas. Laue seruitor: dicas, vt vulgo assolent: cliens p̄m latinuz est et̄n hoc proprium.

Singularis nō compat, sicut nec vnus, nemo em̄ dicit, vn^o vnior vnitissim^o: sic nemo (intelligo, de receptis) dicit singularis rior rissim^o: qđ nō est latinum, male ergo indocti singularissim^o socio scribunt.

Silis/qñ ad mox et virtutū vel sciētiarū imitationē refertur, genitino iungitur, vt pyrribus nō fuit filius acbillis: vel filius Licronis nō fuit filius patris, qñ vero refert ad formā iūgitur datino, vt Henricus nō fuit filius patri vel fratri. h̄ est quo ad formā corpis. Nō tñ semp obseruat, vt Plin^o cornelię hispulle. At etiā qñtū in me fuerit enitar, vt fil^o tu^o ano filis eritat, et vt diomedes dicit, Similō nō dicim^o, sed filis est, sane dixerūt veteres, simulat/p u. h̄ etiā Lice, de repu. quasi ali^o assimilare repu. Et Virgil^o formā assimilata camertit: at pace diomedis dicim^o etiā assimilare, et simulare, nisi forā i p v ponat, vt similo p simulo Marcialis. Cū sint cura tibi similet q̄ cornua lūg, et Quidi^o primo tristū. Grādia si pnis assimilare licet, et Las crantius, Jusica pyrribus assimilanda modis.

Suffragia dicit valla sunt, vt ita dicā voces q̄ dicebātur in comitijs i tabellane nō scribebant, s̄b^o suā q̄ sc̄z declararet voluntatē de aliq̄ eligēdo in magistratu vel in alijs, nisi barbare dicit, cū sit aliq̄ eligēdus, dicētes: dabo tibi vocē meā, vt vocū. Sed bene suffragiū dicere debēt. At post^o latro dicit p̄ra Latilinā: nullas vocū aut suffragiorū corruptelas fuisse p̄tergressum: vñ Perron^o ad sonitū strepitūq̄ lucris suffragia vendūt. Hinc factū est vt suffragiū p̄ auxilio sepe ponam^o. Et suffragiorū p̄ auxiliū fero, refragorū repugno. Et pprie in dictis: et sic casue vt dicit Mar. philetic^o ne dicas lacedemones suffragia miserūt athenēsisib^o: Est em̄ dicendū auxiliū, quāuis dicat valla factis etiam reperiri, quod ego non dum legi.

Successuq̄ nō est vocabulū oratorum, sed dialecticoz. Seuerus q̄ si sequēs vez. tento. streng. sicut in dices sūt nō autē seuerus significat crudelis, vt nostri fabulantur, dicentes seuerū animalē, seuerus leo, errāt em̄ maxime Seuerus aliqñ.

tristis Virgilius, Amnen. S. Sauerus, ernsthaftig, opponitur enim leto Quintilianus in. viij. Concitate dicere an moderate lete an seuer.

Simplex proprie dicitur purus et sine astutijs: vnde homines simplices dicuntur puri aperti, nihil tectum, nihil simulatum habentes, teuto, mensch an hinder lyst vñ berryegery; vnde Augustinus lib. ij. confessionum, ignorantia quoq; ipsa atq; stulticia simplicitatis et innocentie nomine tegitur quia simplicius deo non reperitur quicq;. Inde simplicitas est illa puritas sine simulatione et virtus illius simplicis hominis: vnde et Augustinus ad Paulinum, legi enim litteras tuas, fluctes lac et melliferentes simplicitatem cordis tui; Plinius in iuniorquo nihil verius nihil simplicius nihil candidius noui. Et Iuuenalis saty. vi. Si tibi simplicitas vxoria deditus vni est animus rē. In hoc autem loco quorundam comentatorū expositioni non assentior: vt in alio dicā opere, Laueant igitur teutonici grammatistę qui vt in ceteris parum considerate sita hoc abutuntur vocabulo, accipientes simplicitatem pro ignorantia et in scientia, in qua significatione apud idoneos ego nunq; le gō dicentes est homo simplex, hoc est nihil scit, vel parum nouit: cum simplicitas virtus sit, et possit esse doctissima. Audiamus Martialem: vitam que faciunt beatiorē: iocundissime hec sunt res non parua labore sed relicta: non ingratus ager: foed perennis: prudens simplicitas: pares amici hic dicit prudens simplicitas: Inde venit aduerbiū simpliciter id est pure et simpliciter, vt Cornelius tacitus de optimo genere orator: Simpliciter et ingenue iudicium animi sui dederit. Simpliciter autem opponitur duplex qui pro fallaci et astuto ponitur. Horatius in carminibus, Aut cursus duplicis per mare vlyssi rē.

Symphonia latini penulti, breuē ponunt, Horatius in arte poet. vt gratas inter mensas symphonia discors, et vt tradit Hierony. ad damasum: symphonia exprimitur consonantia i latino et concors concentus, et non est musicum instrumentū: vt idem dicit.

Subsellia sacerdotum vocantur, teuto, die hōr stiel, vide in dictione chorus.

De littera S

Syntaxis cū y greco ī pūcipio dicitur instructio: ī docti autē 2 goet
thici dicitur dialytherica, q̄ dicitio nunc̄ lecta est apō idoneos.

Sarysophori latine dicunt *hastary*, teuto. *lantz* *lnecht*, vel
Boziphori. Sed vt seru⁹ in. vii. *enaidos* dicit, *pyla* pprie est
hastā romana, vt *gesta galloz*: *sarisse macedonū*.

Sibylla in scda syllaba cū y greco 2 nō in prima, nō est ppriū
nomē vni⁹ mulieris, sed oēs femine vates *sibylle* sunt nūcipa
tēa veterib⁹: a deoz *psilijs* denunciandis, *σίουσ* em̄ deos non
θνοσ 2 *psilium*, nō *βουλην*. Sed *βουλην* appellabā *geolico*
sermōis genere. Itaqz *sibyllā* dictā esse q̄si *θνοβουλην*, fuerit
autē decē nūero. Hec *Lactan*, ille *tertissim⁹* & *emunissim⁹* scri
ptoz ī primo lib. *insti. suaz* capite sexto: vbi plā alia de *sibyllis*
inuenies: Et *varro* decē nūero fuisse pdidit: *Sircian⁹* tñ ca
pella, nō decē s; duas tantūmō fuisse dicit, lib. ij. *philologie sue*.

Saga, teuto. *vnhold* oder *heca*, vide in dictione *phutonisse*.

Scilma vide in dictione *modernus*:

Religio iuxta *gellij* relegendō dicitur ceromonie a carēdoz
hinc veniūt *religiosi* dies: 2 sunt hū: q̄ tristi omine, infames, im
peditiqz sunt in quib⁹ 2 res diuinas faceret: rē quāpiā non am
exordiri t̄pandū ē: hū 2 dies *atri* dicunt, 2 a *neotericotē*, bis q̄
canonisse dicunt appellitant *egyptiacia* puincia hui⁹ rei ob
serua *trice*: quos vt tradit idē *gellius*, in. iij. ca. i. x. multitudo
impitoz *prauē* 2 *pperā nefastos* appellāt hęc ille: q̄ in *errore* si
error est *versat Suetoni⁹* in *vita Tiberij*: die q̄ natalis eius
agrippine, s. *nu⁹* inter *nefastos* referendū suavit. Et *Plini⁹* de
viris illustrib⁹ dicēs: dies q̄ id factū est: inter *nefastos* relatus.
Et *Luci⁹ flor⁹* lib. i. de bello gallico (quem ego magno labore
nec sine laude p̄fessus sum in studio *Zhibingensi* Anno. M.
cccxcvii.) qui sic inq̄t. Itaqz hūc diē *nefastis* roma mādauit:
q̄ si fere apud oēs codices: q̄s ego potui inuenire habere *nefasti*:
ego corrigēdū dixi *nefastis*: q̄ multo plus tolerandū est,
q̄ *nefastis*, q̄ nullo mō quadrat sentētie: nisi capiam⁹ p̄ *annalib⁹*
nefastos, in quib⁹ totius anni fit descriptio, quod tamē etiam vix
quadrare potest: in hoc loco.

Sathan lingua hebrēa dicitur *aduersari⁹* seu *strarius*: grece dicitur
diabolus: de quibus ita refert *Dicrony*: li. ij. sup *Ephesios*

diabolus Διαιβολος grecū verbū est, qđ latine dicitur crimiator: lingua vero hebreā sathan appellat. i. aduersari? seu cōtrari? et ab aplo belial s̄ est absq; in goꝝ qđ de collo suo dei abiecerit seruū itaq; aquila apostatā trāstulit: est igit̄ ἀποστασις apostasia qđ a fide christi recessit: hoc est de collo suo dei seruitore abiecit. Inde apostatix vt Hierony. vt̄ in ezechiele: apostasia qđ idē vt̄ apostotare qđ Lyprian? et alij ecclesiastica vtunt.

Stabulū nō fecit tm̄ receptaculū equoz et iumentoz: vt vulgo putatur: s; etiā accipit p̄ caupona et hospitio. Inde stabulari in Apule? qđ primū ingressus fuerit stabulū p̄ adio p̄cipabo. iuris cōsultus titulo p̄ sociorvatica meritoꝝ et stabuloꝝ ait recte imputatur si quis ex foctis iter fecerit.

Symbolū vt dicit Ruffin? latine dicuntur signa vel indicia que in bellis distincta vnusq;sq; dux suis militib? tradit. Et ita tradit diu? Hierony. in eplā ad Damasum: Symbolū enim grece? iudiciū dici p̄t et collatio id est qđ plures in vnū p̄ferūt. Id em̄ fecerūt apli? his sermonib? in vnum p̄ferēdo vnusq;sq; qđ sensit: hec ille. Inde dic̄ Symbolū aploꝝ: s̄ est collatio dīctoz aplīcoꝝ rē. Sūt igit̄ symbola collatōes et pecūia coepulo nūi vnū collata ad cibaria coemēda: vt Terē. i. Andria. Symbolū dedit s̄ est suā portionē. tento. syn zech: vel symbolū dedit id est signū, vt annulū, vel aliquid tale, quo vsq; pecūniā p̄ferret: sicut etiā in patria nra vsitatu est: Inde elegāter ab aulo gellio Symbolos dicit qui symbolū nō dedit: sine collatiōe accessit ad cōmessatiōem. In canonicis decretis Distin. xliiij. p̄ditus est: nō oportere clericos celebrare diuinia ex symbolis qđ vulgo comfalia dicunt. Symposiū aut̄ diuinū, latine interpretatur et apud indoctos et barbaros zecha. Un̄ Hierony. sup̄ Elai? p̄ vino aquila, ουνποσιον Symposion id est diuinū est interpretatus: qđ apud grecos ονο του ουνποτου apo tou, Symposion, apđ nos a diuiciū recti? appellatur. Inde Symposiarches v̄l symposiarcha princeps et principalis, vel rector diuinū.

Stipendiū a stipe dicitur qđ p̄ stipes, id est modica era colligatur. Inde stipendiariū nuncupant: qui stipendiū hoc est tributū pendebāt. Iustin? lib. xi. de alie. fo. et reges stipendiarios p̄specioris ingenij ad cōmilitiū secū traxit. Et cesar in primo

no

De littera T

libro de bello gallico, helnetū locū eligerēt quem ex omni gallia
oportunitissimū ac fructuosissimū iudicassent: reliq̄s cū civitates
stipēdiarias haberēt, alio noie vectigales nūcupant, q̄re vulg
g^o semidocū ballucina, ferissimās stipēdiarios, dicit milites, q̄
stipēdiū accipiūt, cū tales pprio vocabulo mercenarij seu grarij
milites dicāt, q̄s suo vocabulo stipēdiarios vocat. Uegen? at
nō est in h̄ satis recipi existimo, q̄s etiā aliq̄ stipēdiatos nūcu
pat qd̄ an bñ: viderint ip̄i, ego em̄ apd̄ veteres nunq̄ legi.

T Supplices libelli sunt quos vulgus indoctū vulgo suppli
catōes appellat: de quib⁹ marcialis.

T

Turca est sine aspiratiōe, est gēs illa mahometica, p̄plo christi
ano inimicissima, z est ge. cōis. Laue ne dicas turcus, nō em̄ siclo
quunt docti z vetustatis cultores. Audiam⁹ qd̄ dicat vir do
ctissim⁹ Georg⁹ merula Alexandrin⁹ p̄ philephū ita scribēs, Frā
ciscus phileph⁹ lingue nō min⁹ licētis q̄s i eruditissimū qd̄ā cplā
ad bernardū iustinianū, me taxat acerbuis: qd̄ ad vos scribēs
Turcas, nō turcos, appellarim: nimis petulās, ne dicā temeras
rius est phileph⁹, nisi mag⁹ p̄ longā etatē delirat: verbū dānat
quo p̄isci geographi vtunt, credo, q̄ sēp fuit rarē lectiōis et
indiligētis: apd̄ quē fere nullā veter⁹ doctrinē obseruationē in
uenies: legat n̄ censor, pōponiū melāq̄ p̄tine mare eupinū, et
paludē meoticā, turca z gentē venatōib⁹ deditā, ponit: nec ratio
declinatiōis aduersat: vt em̄ Scythā, geta, dalmata: z id gē⁹
desinētie mltā, sic turca declinabit: nos veter⁹ auctoritate nū
p̄scas appellatiōes gētib⁹ z pplis dān⁹: At hic ip̄ortune lecti
ōis mag⁹ noua noia, z voces barbaras scribere nō veretur: h̄c
ille: Turcas in su p̄ponit, nō turcos. Plini, lib. vi. natural⁹ histo
riē circa meotū paludē. Adde q̄ p̄les noiant hos tencros, qd̄
apte dānat eneas sylu⁹, i qd̄ā orōne dices: absit gentē turpissimā
mā turca z. s̄, hōiari tencros, cū tencri sint troiani, q̄b⁹ troiani
z romani originē trahūt: ad qd̄ alludit valla: nā i ea asia (in q̄
est tertia ps orb̄ fraz regio) qd̄ā ē codē noie, quā Turchiā nunc
vocāt, nō aut̄ vt qd̄ā tencriā. Adde h̄ etiā obiter me apd̄ idone
neos repire. **T**ashumeh, nō machomet, vt vulgo sc̄ptū repiōm⁹.

Trapezite gr̄ce latino vocabulo bil, tū cerū afferre possū.
argetary vocant, q̄s vulg⁹ cāpsores vocant, nec cābiū bonū voca

bulas argentaria, et trapeseite non sunt illi minutuli (et ita loquuntur) causa
 pforesq; pecunias solti pmutat: s; q; multoz acceptas pecunias
 custodiunt opus fuerit reddituri. Minuti aut illia nris nu-
 mulari vcl melari a grec; colluiste vocatur. teuto. vechster.

Timor a timido et timido: qd sua cuiq; gesta opaq; tituli tue
 amat. Titul; q; bachates vocam; dicitur blatrat mera de
 liramenta. Titul; or a titan grece qd est sol latinez; sicut sol illu-
 minatoru orbem titul; totu libz. Tu sine eos somniare et de-
 lirare se qre id qd ex varijs pstantiu viroz libr; colligi dat. Un-
 z fest; pope; dicitur tituli milites appellan; qsi tituli, q; patriam
 tuent. vñ z tici pnomē ortū ē. Et Marcial; vñ de titulo tolle
 re iora potes: h; manifeste poter; intelligere tistulus qsi titul;.

Totaliter ego nunq; legi apud pbatos auctores.

Tigla ē pisc; quē vulgo barbone vocāt. vt dicit por;. Beroal-
 dus aut; mulos pisces. vulg; vernacū lingua barbones. vocat
 nāq; auctore plinio; barba gemia insigniunt i iherozilabzo.

Tenigo ē prur; libidinis; q; virilia extēdunt. Virgi. Turpe
 qdē dicitur s; si tentigine rūpat. nfi male vtunt h; vocabulo.

Tormēta sūt instrumēta bellica; ad diruēda opida; euerēda; f-
 q; vrbes. sic dicta: q; tela torqant; h; ē gyro celeri saxa rotēt iaciāt
 z emitāt. Licero. vii. antoniaz; qd ille faceret inducias an con-
 sules oculosq; legatoz tormētis mutinā verberauit. Et Seneca
 naturaliu qstionū lib. ij. nubiū intra se cōpressaz angustie me-
 diū spiritū emittūt; h; ipō inflāmat ac tormēti mō exiūt.

Theodoros vide de d in compositis a doros.

Trufile qd nri accipiūt p quodā genere gladij. teuto. ein deg
 ego nunq; legi nec puto esse latinū.

Truffa z truffare verbū. quibus nostri vtunt; nunq; legi apd
 latinos.

Ter; p exemplari; vt dicit Georg; merula; nemo nisi indoct;
 z plene barbarus dicit. Et in alio loco dicit idē Georgius. Nam
 dic qso quis vterplaut dicit; textus. aut scripsit; Frāscus philo-
 phus i epla qdā ad Carolū bra tensēm scripsit; textus; quod si
 benēpse viderit; textū tñ inueniū; in nentro. Quintilian; in
 it. insti. illud textum dicendi. i. compositio. Item contextus di-
 citur idē in. xi. nō interrūpendus est contextus. Ita etiam ac
 U ij

De littera U

capit Hierony. sup eplam. ad Titū diligēter attēde textū z ordi
nē lectōdis vt etiā lib. iij. sup epla ad Ephesios videt. huc vsq
nibi extra positū z psequētiā textūqz ordinis intulisse.

U Tessere vulgo wyrffel; q̄ alio noie q̄drātia dicunt. grece vō
cubi. Flā ser habet lateraz septē habet puncta vt cūqz steterit ea
oppositio. **U**alus vō qui grece dicit astragulus non significat
wyrffel: vt apd nos habet. nā habet q̄ttor tm lateraz p vario
iacu varia puncta dat. **U**t tessera etiā dicit pceptū duc. quo vl
ad aliq̄ op̄ vel ad bellū mouet exercitus.

Utones z q̄ties scribi debēt. nō q̄tiens vel tonies. vt tradit pri
scian. Sic em̄ dicit Laper grāmatic. sine n scribēda sūt: milli
es cēties q̄ties tonies; pari em̄ rōne sicut nemo dicit milli
ens vel deties. z sic de silib. ita nec q̄ties tonies: nūc huic opinio
ni suffragat. Angel. politian. h̄ ai aduerte nō latine dici milesi
es sicut mos est indoctorū s̄ milies. Itē dicēdū nouies a nouē
nō nonies: nec itē dicim. vnies binies trinies quadries sed sex
mel bis ter quater.

U Testamentū vetus z nouū ab idoneis z elegātibus scriptori
bus d̄ instrumentū vetus vel nouū. q̄ vt it Hierony. tertulia
nus z aliq̄idē tm etiā vocāt testamētū. z q̄re dicat testamētum
reddit rationē Lactan. lib. iij. ca. xx. dices: **U**oytes z idē ipi p
phete legē q̄ iudeis data erat: testamētū vocāt: quia nisi testa
tor mortū fuerit nec p̄firmari testamētū potest: nec. s̄ri qd̄ i co
scriptum sit quia clausum z ob signatum est.

U thymelicus θυμελικος dicit histrio. scribitur th aspirato
z y greco: male autē de p̄sēra. dist. v. ca. nō ministros scribit: vbi
est th melici. cū scribere deberet thymelici: melicus autē dicit om̄
nis poeta musicus z lyricus.

U cerillū vel signū **U**en. bāner. inde signifer qui signū fert vt
imperij signifer: est dux noster wirtenbergh̄is **U**dalricus: La
ue ne dicas p̄neriū qm̄ latinum non est.

Uterus differt ab alio. **U**lius nāqz est p̄ quā deflūt sordes
vterus autē in quo mulieres p̄cipiūt qui z locia doctorū h̄ dis
sertis appellant. Lato de re rustica. Si mulier locos fouebit
Uarro at̄ sic loci muliebres in quib. nascēdū incicia p̄sistūt. **U**b
imperito autē vulgo matric vocat. Cū matric sit. femia fetus.

1 heffelmos

U

gratia cōparata. Columella de columbis loquens. Idē de gal-
linis: primū q̄ secretissima cubilia eligūtne incubantes matrī-
ces ab alijs auib⁹ inquietent: nā z octies anno pullos educat si
bona est matrīx: z columella alibi: sint ergo matrīces robusti cor-
poris q̄drate pectoro se magnis capitib⁹. Embria etiā imperiti
medicij embriones, vocāt. hęc raphael regius: uterus igit vul-
go bermuoter: significat embria vngborn kind: Matrīx ein-
zuebt muoter.

Vacatio vel imunitas vulgo exemptio dicitur.

Vacatio studiū vel studiorū significat libertatez (vt ita dicam)
cessationē a studijs: quā vulgo barbari z nō latini dicit vacanz-
tiam: habem⁹? (dicētes) iam vacātiās, nō ita loquunt docti: s̄ vt
p̄cepi. Justinus in. xi. macedonib⁹ imunitatē cunctarū rez p̄ter
militie vacationē dedit: idē dicit in primo lib. vii z Stan. phil.
eplaz. lib. i. ad Andrea cōstantinopolitanū theologū: rez cum
per studiū vacationē dabit. Ibo in vrbē romā idē lib. ij. eplaz:
ad Albertū zancariū. Cui cū respondiſsem nō esse me p̄ id t̄pis
mediolanū sed bononiā potius repetitur. Et ad p̄imas deiō
vacationes studiū iturum mediolanū.

Vulua idē est q̄ loci vel uter⁹: de quibus supius. i. locus ven-
trisz receptaculū, in q̄ mulieres p̄cipiūt: i quo partus p̄sistit.
tento. die stat in lyb do die burt in lyt. Sed differunt vulua et
uterus: q̄ uterus vel q̄ idē est loci sunt tantū in muliere: vul-
ua aut in alijs aīalibus. Quā differentiā ostēdit Plin⁹. li. xi.
ca. xxxvij. dicēs feminis eadē oīa p̄ter vesicā z̄im⁹ vtricul⁹: vñ
dicitur uterus q̄ alio noie locos appellāt. hoc in relijs aīalibus
vulua: ergo improprie loq̄ret Hierony. in Jobeū dicit quare
eduxisti me de vulua matris mee. sed illa differentia nō oīno ob-
seruatur: cū cornelius celsus scribat. Si infans in vulua deces-
sit quo facilius eiciat. Inter vter⁹ autē ventrez alius differentia
ponit Serui⁹ in primo eneidos. Uterus est mulier: alvus est
quo defluit sordes. Salusti⁹. Simulas aluū purgare. Veter
vero qui videtur. Vulua autē nō significat mēbz illud mulieris
genitale: sed cunnius p̄ duplex n: vñ Marcialis in gallā mere-
tricē: accessi quoties ad opus mixtisq̄ mouemur inguinibus:
cunū nō taces: ip̄sa taces: dñj faceret vt tu loquer⁹: z ip̄e taceret.

¶ ij.

De littera U

Offen dor cūni garrulitate tuis sed pro ch doloꝝ rusticani sacer
dotes nihil nouerūt de hac re corrupte: pploꝝt in plibus alijs
Ita in hac dictōe sacras lras interpretates, credetes nō ad se per
tinere id qd in primis scire deberet. Sed trāscat iste error cum
ceteris multis alijs: dūmodo dijs placeat alios inducere mo
res. Cōtra q̄s in eruditos z nihil discōlētēs sacer dotes acerbif
fime loq̄t. S. Hierony. in epla ad marcellā, cōtra eosdē idem
Hierony. in epla ad Vigilantiū ita scribit: nō eiusdem bois z
aureos nūmos et scripturas. p̄bare, degustare vinas z p̄betas z
apostolos intelligere.

Vitulus nō solū d̄r ex bob⁹ genit⁹, teuto, ein heblin sed etiaꝝ
ex ceteris q̄drupedib⁹ maiorib⁹: vt vitul⁹ eq̄. Fūlbim: cui pprie
vocat equulens. Plin⁹ de elephātis lib. viij. na. hysto. ka. i. at
q̄s ita salutato sidere in syluas reuerti vituloz fatigatos p̄ se fe
rētes. Et idē lib. ix. cap. vi. de balenis piscib⁹. Irrupunt ergo in
secreta ac vitulos eaz z feras: vt etiā i annū grauidas lacerant
morfu.

Victualia nō latine z sincere dicim⁹: vide in dictiōe cōmeat⁹
qua tamē quidā vsi sunt: p̄sertim iurisconsultus. ff. p̄ socio. l. si
fratres. s. si quis.

Vitul⁹ marin⁹, a grec⁹ p̄hocē dicitur, est pisc⁹ siue pot⁹ belua
mar⁹ corio z pilis tecta, parit in terra pecū dū moꝝ: canum mo
do cohereret parit nunq̄s geminis plures: de quibus rebus le
ge Pliniū in. ix. de vitulo marino.

Vingues z yngule differūt vide s̄ Carolū de salutatiōib⁹.
Verna d̄r fū⁹ vel serua ex ancilla nra in edib⁹ nris nata, vnd
vernacul⁹ a. um. Et vernaculū appellam⁹ quicquid in domoꝝ
in patria nra natū est: vt vernacul⁹ me⁹ a. cuius z p̄terrane⁹ me⁹,
teuto, ein lantz mā ader mit burger: nō lantzmann⁹ me⁹ est in
docti dicitur. Itē vernaculā linguā dicim⁹ cōmunē et vulgarem.
Hieronymus. Ita illi a pua etate vernacula sui sermonis
vocabula paucissimis sensib⁹ ibiberēt: quā impiti z idocti ma
ternā linguā vocāt, vel maternū ideoma: vel sermonē: possēt tū
tollerarissi dicere: patria lingua, vel patrius sermo. Plini. in
eplaz lib. iij. ad antoniū suū. Sic pot⁹ vt lucreti⁹ ait: egastate
patrij fmois. Et Cicero de finib⁹ bonoz lib. i. Eur ingrauis

finis reb? nō delectet eos patri? fmo: Patri? em̄ vt caper grās
maticus tradit) a patria, patern? a pater descendit. Etiā idioma
(qđ scribit̄ in prima z scđa syllaba p̄ latinū) nō ideoma, vt indo
en scribūt, venit ab idiora qđ fecit illiteratū z indoctū z plebeum,
significat igit̄ idiora in sticiā vt ita dic̄ plebeitatē z capit̄ p̄ p̄
p̄terate locutionis.

Victor oris, dicitur ille qđ vasa vinaria religat stipatq; tento,
an binder, qui et a doctis doleari? etiā dicit̄. Sic etiam pellico
nes sunt qui vates pelliceas, z alia ex pellicibus opera faciunt.
tento, byriner, doleator autem z pellicifer que in vsu tū sunt nos
stris vit̄ vsitata sunt tam crebro apud idoneos.

Vigilia br̄ virginis vel vigilia Laurentij; vel Thome apli
quare dicat̄ vide de f in dictione festum.

Vnicuiq; habet accentū in penultima, nō añ penultima;

Virgo yginis, a viridiorē etate dicta scđz Priscianū egene;
femi, tū, ego autē dico esse ge, cōis; nō solū auctoritate Hiero
nemi sultusiq; in plogo sup Joannē dicit̄ vt virgñe virgo ser
uaret̄ sed prisciano multo doctioris; Nonij Marcelli, qui dicit̄
virgines nō solū femine dicunt̄ r̄z etiā pueri inuestesnam z
quicūq; ex phobis excesser̄ in pe virginari, dicebant̄; vnde z er
rant̄ si credimus valle in raudēsem qđ dicunt qđ celibatus sit in
viris qđ ygnitas in femellis; qđ celebs dica t̄ nō qđ ducat castā
ritas; qđ nō sit marit̄; z si sit impudicissim? . Inde celibat? dici
tur nō matrimonij, pluresq; celibatu sūt impudici q̄ in matris
monio; hic etiā nota matres (teste Seruio) ygines nō nunquā
appellari; hinc Virgi, de pasiphae loquēs ait. Ah ygo infelic
que te demētia coepit. Et Terēti? in Ecyra, nā vicij est oblatuz
virgini olim ab nescio quo improbo.

Vinum ^{meratum}
in dictione merum pulchra videbis.
^{dilutum}

Vacatio vt supius dixi, latinū est; nō vacantię, vñ paulus in
risc̄ sultus de ver. sig. mun? dicit̄ altero mō orz qđ cū remittā
vacationē militiē muneris qđ p̄lat. Et Cicero de legib; nullā r̄
bi a causis vacationē dari video; Lactan. cum haberet magi
stratus officio vacationē vt in plurimū aduerbiū barbarz est.

De littera U

Ualidus a valere qd̄ significat posse; est firmus/potēs/robustus, et valētes dicim⁹, vel sanos/vel robustos, ut Lucilius saty. lib. i. quē necz lucanis oriūdi montib⁹ tauri ducere p̄ telo validis cervicib⁹ posset. Semidocti autē litteratores accipiūt validum et valentē p̄ erudito et docto, ut valet magistrus/dicentes; est pot̄ magistr⁹, q̄ est hęc sentētia. Itē est validus doctor, quod valet est robust⁹ doctor, validus em̄ et valet marie ad corpus et corporis dispositionē referūtur, sed qd̄ loquar de trivialib⁹ grā matisti s̄mup quidā poeta germanus in sua comoedia notavit, quendā nobilem validū, teuto; fest; quod epithetū rusticū est p̄ accōmodatūz nō pot̄ attribui nobilitatis decori.

W

Uis in nulla dictiōe latina poni debet, qz nō est littera, vnde Linus nō vndelin⁹, vulg⁹ nō vulgus, ludonius nō ludovicus, guilielm⁹ nō wilhelm⁹. Itē volfgangus/lego apō scriptor⁹ res nō volfgangus; nō walbert⁹ sed valbert⁹. Sed frācigene p̄ponunt g, ut gualter⁹, guilielm⁹, guendelin⁹, et sic ipsi dicerent guolfgang⁹, qd̄ puz teutonicū est. Tübingen nō turingē dico autē i latinis dictiōib⁹ de vernacula lingua nihil mihi cure est, nec eius ego p̄ceptor. Hic etiā nota vulgus esse ge, masculu, et neutri. Et cū est neu, ge, caret plī nūcro. Cū sō mas, ge, habz vulgū Lice, iij. lib. de na. deo. nū de patre eoz saturno negari pot̄ que vulgi marie colūt;

Vulgus

Vice in actōz vice in ablativo s̄m̄ habet, ut ego gero vicē tuam, qd̄ nri vulgo dicūt; volo te puidere; vel volo locū tuū subire. Unde venit vicari⁹, qui vicē alterius gerit. Sicut vicarius ecclie qui nō est verus pastor, sed aliū puidet, ut more nostro loquar. Et vicari⁹ scholasticor⁹, vel scholici vicarij quos vulgo et nō satis latine p̄siores hoiāmus, dicim⁹ etiā volo tibi p̄citare vicariā opam, vicariā mortē accipit Quintilia, in decla, mortē quā vnus p̄ alio subit, qd̄ nri dicūt; volo te puidere, teuto, ich vil dich ver wessen. Vice etiam aliquñ significat incōmodū aut poenā. Horat⁹ primo carminū: vicesqz sup̄ te manēat; aliquñ piculū: Decet brutus ad Liceronē nunc sō cū sibi cū tyronib⁹ egētissimis valde et meā et vestrā vicē timeā necesse est. i. periculum. Et Virgili. in. iij. nec tela nec vllas vitauisse vices. Laue dum autē est diligēter, ne dicas, uti barbari p̄suerunt, hac vna

vice tñ volo tibi morem gerere: sed dicas nunc tñ, nec vna vice tñ, sed semel tantum, nec duabus vel tribus vicibus et. Sed bis, ter, quater, vel secundo, tertio et, nec dicas, da mihi veniam pro hac vice tantum, sed dicas nunc tantum. Nec item quod vicibus, sed quoties, neq̄ multis vicibus, sed plerumq̄, sepe, sepe, penumero: nec dicas / veniam ad te alia vice, sed alias. Nec prius, nisi secunda tertia vice, sed primo, secundo, tertio. At vice versa, lego apud iuriconsultum, ff. de libe. cau. l. i. Bene inq̄, Uer sa enim vice dicimus libere parentum etiam inuitorum eandē facultate dare. Et apud Senecā in hercule ortheo, Sic deprehēsum fulmen et versa vice.

Uespere venit vespertinus, sicut a matuta matutin? Uror autem vehementer, cur valla dixerit, et vt alij vtūtur, vesper tinus quasi vespētinus, non satis latine vel vsitate diceretur: cum parens lingue Licero eo vsus fuerit: dicit enim, ij. de natura deorum, tñ vespētinis temporibus desitescendo tñ matutinis rursum si aperiendo imutat. Et cornelius celsus libro. ij. nam vere meridianis temporibus calor, nocturnis atq̄ matutinis simulq̄ etiam vespētinis frigus est. Et plini libro x. na. by. cap. xxi. Et preposterorum vespētini cantus et, vide at igitur valla, qui viri eo vsi fuerint.

Uinare non est vinam facere, vt indocti et non latini putant, quod meire verbo latino dicitamus, in preterito minci: mingo enim apud idoneos non crebro legit, sed significat in aquam imergit et natando emergere. Plinius in. xi. ea est causa quare sub aqua diu ranę et phoce vinentur. Hinc vingatores dicuntur qui merces e mari extrahunt leuantq̄ nauigij gratia iactatas.

Ungentum non est, vt vulgus existimat, tenax illa compositioque medicamenta dicuntur, qua chirurgi vtuntur ad vulnera sananda. Sed comitio diuersorum odoruz, addito oleo aut balsamo aut alio, ad vngenda corpora deliciarum atq̄ luxurie gratia inuenta. Hic obiter nota, chirurgum dici manua lem, vt ita dicam, medicuz, teuto, wundartzet. Et scribitur per ch a spiratum, et i latinum, cuius ars chirurgia dicitur, Unguē tarios nostri vocant vngentorum venditores, qui a grec my

ropole dicuntur penultima longa, et myropolion tabernam u
gientariam; medicamentarius autem dicitur confector medice
camentorum, vulgo nostris apotecarium, vocant.

U Viaticum latine grece ephodioci dicitur, hoc est q̄ vię cau-
sa paratum est, nostri vulgo vocant, sumptualia, vel barbarissime
mecceralia, viaticari antiquum verbum est viaticum parare;

U Ventrale est tegumentum ventris; humerale est tegumentū
humeri; et lumbale est lumborum, pectorale quod pectus quod
grece thorax dicitur; siue sit lanicum siue ferreū. Brachiale bra-
chiorum. Frontale, frontis; tibiale tibiarum; in cruribus. Inde
humerale vel ventrale potest dici quod barbari et solocite vo-
cant; ambosium vel lumbasium, Paulus iuriscōsul? si tibiale
vel humerale miles alienavit; castigari verberibus debet lū-

bale s̄t dicitur tegumentum lumborum; quod ad hoc vestimē-
ti genus nostrorum non quadrat; audio autem a doctis; hanc
nostram vestem, ventrale dicitur; dicitur latine abolla; grece diplois

da. Est enim abolla duplici panno confecta vestis; que grece
διπλοῖς diplois dicitur, de qua dictione, abolla, fit metio ap̄
martialem sepe, Juvenalem in tercio saty, et apud Seruum;
Illud Virgilij enarrantem, Et duplicē ex humeris reiecit ami-
cum, et apud Horatium, Contra quem duplici panno patē-
ria vellat. Tibiale autē significat vernacula nostra lingua; hol-
seni; quod indocti caligas vocant; caliga enim est genus calcia-
menti; unde diuus Hieronymus in epistola ad virginem quā-
dam. Caliga quoq; ambulantis nigella, ac nitens; stridore ad
se iuvenes vocat; ubi manifeste de calceis puelle loquitur. Et
sextus aurelius. Caligula, fuit filius germanici; et quia natus
in exercitu fuerat, cognomen calciamenti militaris; scilicet
caliger; caligula sortitus est. Caliga calciamento militari; caliga-
tus miles dicitur; eo q̄ caligas clavis suffigebat; inde militib;
caligatis exponit pro infirmis et obscuris; ineptissime,
gatos exponit pro infirmis et obscuris; ineptissime.

U Unus non comparatur, ergo unicissimus, quo quidē ymne-
tygnon est latinum.

U Ultimum supinum nunquam construitur cum verbis im-